

SFC2021-programma dat steun krijgt van het EFRO (doelstelling Investeren in werkgelegenheid en groei), het ESF+, het Cohesiefonds, het JTF en het EFMZVA – artikel 21, lid 3

CCI	2021NL16RFPR003
Titel in het Engels	Programme ERDF 2021-2027 South Netherlands
Titel in nationale taal (talen)	NL - Programma EFRO 2021-2027 Zuid-Nederland
Versie	4.2
Eerste jaar	2021
Laatste jaar	2027
Subsidiabel vanaf	1 jan 2021
Subsidiabel tot en met	31 dec 2029
Nummer van het besluit van de Commissie	
Datum van het besluit van de Commissie	
Nummer wijzigingsbesluit lidstaat	
Datum inwerkingtreding wijzigingsbesluit lidstaat	
Niet-ingrijpende overdracht (artikel 24, lid 5, van de GB-verordening)	Nee
Correcties van redactionele of tikfouten (artikel 24, lid 6, van de GB-verordening)	Nee
Goedgekeurd door comité van toezicht	Ja
NUTS-regio's die onder het programma vallen	NL34 - Zeeland NL341 - Zeeuwsch-Vlaanderen NL342 - Overig Zeeland NL4 - Zuid-Nederland NL41 - Noord-Brabant NL411 - West-Noord-Brabant NL412 - Midden-Noord-Brabant NL413 - Noordoost-Noord-Brabant NL414 - Zuidoost-Noord-Brabant NL42 - Limburg (NL) NL421 - Noord-Limburg NL422 - Midden-Limburg NL423 - Zuid-Limburg
Betrokken fonds(en)	EFRO
Programma	☐ in het kader van de doelstelling “investeren in werkgelegenheid en groei”, alleen voor de ultraperifere gebieden

Inhoudsopgave

1. Programmastrategie: belangrijkste problemen en beleidsreacties.....	6
Tabel 1	14
2. Prioriteiten	19
2.1. Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand.....	19
2.1.1. Prioriteit: 1. Bevorderen van innovatie met maatschappelijke en economische impact in Zuid-Nederland, dankzij het doorontwikkelen, demonstreren en vermarkten van kansrijke technologische én niet-technologische innovaties en versterking van het Zuid-Nederlandse innovatie-ecosysteem...19	
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën (EFRO)	19
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	19
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	19
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	20
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	20
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	21
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	21
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	22
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	22
Tabel 2: Outputindicatoren.....	22
Tabel 3: Resultaatindicatoren	23
2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype.....	23
Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied.....	23
Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm	24
Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus	24
Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema's ESF+.....	24
Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie	24
2.1.1. Prioriteit: 2. Bevorderen van de demonstratie, vermarkting en opschaling van kansrijke innovatieve oplossingen die de energietransitie bevorderen, in samenwerking met het mkb en maatschappelijke middenveld in Zuid-Nederland.....	26
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria (EFRO).....	26
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	26
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	26
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	27
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	27
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	28
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	28
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	28
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	29
Tabel 2: Outputindicatoren.....	29
Tabel 3: Resultaatindicatoren	29
2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype.....	30
Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied.....	30

Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm	30
Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus	31
Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema’s ESF+.....	31
Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie	31
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E (EFRO).....	32
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	32
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	32
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	33
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	33
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	33
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	34
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	34
2.1.1.1.2. Indicatoren	35
Tabel 2: Outputindicatoren.....	35
Tabel 3: Resultaatindicatoren	35
2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype.....	36
Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied.....	36
Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm	36
Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus	37
Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema’s ESF+.....	37
Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie	37
2.1.1. Prioriteit: 3. Bevorderen van innovatie met maatschappelijke en economische impact in Zuid-Nederland, dankzij het doorontwikkelen, demonstreren en vermarkten van kansrijke technologische én niet-technologische innovaties en versterking van het Zuid-Nederlandse innovatie-ecosysteem...38	
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik (EFRO)	38
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	38
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	38
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	40
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	40
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	41
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	41
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	42
2.1.1.1.2. Indicatoren	42
Tabel 2: Outputindicatoren.....	42
Tabel 3: Resultaatindicatoren	43
2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype.....	43
Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied.....	43
Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm	44
Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus	44
Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema’s ESF+.....	44
Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie	44
2.2. Prioriteiten technische bijstand.....	45

3. Financieringsplan.....	46
3.1. Overdrachten en bijdragen (1).....	46
Tabel 15 A: Bijdragen aan InvestEU* (verdeling per jaar).....	46
Tabel 15 B: Bijdragen aan InvestEU* (samenvatting).....	46
Motivering, rekening houdend met de wijze waarop deze bedragen bijdragen tot de verwezenlijking van de in het programma geselecteerde beleidsdoelstellingen overeenkomstig artikel 10, lid 1, van de InvestEU-verordening	47
Tabel 16 A: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (uitsplitsing per jaar)....	47
Tabel 16 B: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer* (samenvatting)	47
Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer - Motivering	47
Tabel 17 A: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (uitsplitsing per jaar)	47
Tabel 17 B: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (samenvatting).....	47
Overdrachten tussen fondsen in gedeeld beheer, met inbegrip van fondsen voor het cohesiebeleid - Motivering	48
Tabel 21: Fondsen die bijdragen tot de verwezenlijking van de in artikel 21 quater, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 genoemde doelstellingen	48
3.2. JTF: toewijzing in het programma en overdrachten (1)	48
3.3. Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie.....	48
Tabel 19 A: Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie, binnen het programma (uitsplitsing per jaar)	48
Tabel 19 B: Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie, naar andere programma's (uitsplitsing per jaar).....	48
3.4. Terugboekingen (1)	49
Tabel 20A: Terugboekingen (uitsplitsing per jaar)	49
Tabel 20B: Terugboekingen* (samenvatting).....	49
3.5. Financiële toewijzingen per jaar.....	50
Tabel 10: Financiële toewijzingen per jaar.....	50
3.6. Totale financiële toewijzingen per fonds en nationale medefinanciering	51
Tabel 11: Totaal financiële toewijzingen per fonds en nationale bijdrage.....	51
4. Randvoorwaarden.....	52
5. Programma-autoriteiten	71
Tabel 13: Programma-autoriteiten.....	71
Verdeling van de terugbetaalde bedragen voor technische bijstand uit hoofde van artikel 36, lid 5, van de GB-verordening indien meerdere instanties zijn aangewezen om betalingen van de Commissie te ontvangen.....	71
6. Partnerschap.....	72
7. Communicatie en zichtbaarheid	75
8. Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering.....	78
Tabel 14: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering.....	78
Aanhangsel 1: Bijdragen van de Unie op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages 79	
A. Samenvatting van de belangrijkste elementen.....	79
B. Bijzonderheden per soort concrete actie	83
C. Berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.....	110
1. Bron van de gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages (wie de gegevens heeft geproduceerd, verzameld en geregistreerd; waar de gegevens zijn opgeslagen; vervaldata; validering enz.)	110
2. Gelieve aan te geven waarom de voorgestelde methode en berekening op basis van artikel 94, lid 2, van de GB-verordening relevant zijn voor het type concrete actie.	110
3. Gelieve aan te geven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd, met name door eventuele veronderstellingen ten aanzien van kwaliteit of hoeveelheden te beschrijven. Indien relevant, moeten	

statistische bewijzen en referentiewaarden worden gebruikt en, indien daarom wordt verzocht, moeten deze worden verstrekt in een formaat dat kan worden gebruikt door de Commissie.....	111
4. Leg uit hoe u ervoor heeft gezorgd dat alleen subsidiabele uitgaven zijn opgenomen in de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.....	111
5. Beoordeling door de auditautoriteit(en) van de berekeningsmethode, de bedragen en de regelingen om de verificatie, kwaliteit, verzameling en opslag van gegevens te waarborgen.....	111
Aanhangsel 2: Bijdragen van de Unie op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten.....	112
A. Samenvatting van de belangrijkste elementen.....	112
B. Bijzonderheden per soort concrete actie.....	113
Aanhangsel 3	114
DOCUMENTEN	115

1. Programmastrategie: belangrijkste problemen en beleidsreacties

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt a), i) tot viii), en punt a), x), en artikel 22, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/1060 (GB-verordening)

Ambitie: innovatiekracht benutten voor economische én maatschappelijke impact

Zuid-Nederland heeft met het EFRO-programma 2021-2027 de ambitie uitvoering te geven aan de RIS3- en defensie / dual-use prioriteiten en zo de regionale kracht op economie, ondernemerschap en innovatie te benutten en te versterken, met maatschappelijke én economische impact als doel. Dit houdt in: bijdragen aan innovatieve oplossingen op vijf grote maatschappelijke transitieën en de uitdagingen op het gebied van defensie- en dual-use technieken die in Zuid-Nederland én mondiaal spelen, en marktpartijen in staat stellen (inter)nationale marktkansen te benutten. De 5 transitieën – energie, klimaat, grondstoffen, landbouw & voeding en gezondheid – sluiten aan op de Green Deal en Europees en nationaal innovatiebeleid. De defensie- en dual-use prioriteit sluit aan bij zowel de SAFE-verordening en ‘Readiness 2030’ op Europees vlak als nationaal beleid en de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie 2025-2029 (DSII). Technologische kennis is belangrijk om tot doorbraken te komen, maar op zichzelf niet voldoende. De uitdaging is om de technologische én niet-technologische kracht van Zuid te benutten, door samenwerking binnen de regio maar juist ook over regiogrenzen heen.

In de programmastrategie gaan we in op:

I. Economische, sociale en territoriale verschillen, inclusief analyse van de regionale economie en het innovatiesysteem

II. Tekortkomingen van de markt, investeringsbehoeften en een aanvulling op andere vormen van steun

III. Uitdagingen o.b.v. relevante (landspecifieke) aanbevelingen;

IV. Uitdagingen op administratieve capaciteit en bestuur

V. Lessen uit ervaringen uit het verleden

VI. Conclusie en prioriteiten in het EFRO-programma

De RIS3 2021-2027 Zuid-Nederland vormt een belangrijk vertrekpunt en is na ‘Entrepreneurial Discovery’ met stakeholders in april 2020 door de Gedeputeerde Staten van de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland vastgesteld. In lijn met de RIS3 zet het EFRO-programma in op innovatiebevordering, vanuit de constatering dat het landsdeel over specifieke kennis en kunde beschikt die tot doorbraken en innovaties binnen de transitieën kunnen leiden, maar dat kennis nog niet altijd de markt bereikt. Dit vraagt om gerichte inzet op valorisatie en toepassing van kennis, met het midden- en kleinbedrijf (mkb) voorop. De inzet op innovatiebevordering en valorisatie staat ook centraal in de inzet op het gebied van defensie- en dual-use technieken die géén onderdeel vormen van de RIS 2021-2027 en tussentijds als nieuwe specifieke doelstelling zijn opgenomen in het EFRO-programma.

I. Economische, sociale en territoriale verschillen en regionale economie en innovatiesysteem

I.I. Sterkten: sterke kennispositie, cultuur en infrastructuur van samenwerken en strategische ligging

De ‘kracht van Zuid’ schuilt in de unieke combinatie van internationaal toonaangevende kennispartijen en campussen met een leidende technologiepositie, innovatief mkb met veelbelovende start- en scale-ups, en een sterke maakindustrie die in staat is innovaties te vermarkten. Zuid-Nederland beschikt over krachtige internationale (HTSM, agrofood, chemie) en nationale clusters (logistiek, biobased, life science, maintenance) en wereldwijde koplopers in sleuteltechnologieën als fotonica en digitale technologie. Het aantal bedrijven met succesvolle innovatieprojecten ligt boven nationaal en EU-gemiddelde, net als het aantal patentaanvragen. Tekenend is dat het landsdeel hoog scoort op innovatie-benchmarks zoals het ‘Regional Innovation Scoreboard’ en de ‘Regional Competitiveness Index’. Bovenop de kennispositie is het juist ook de cultuur en infrastructuur van samenwerken en toepassen van kennis – in combinatie met

creativiteit en designoplossingen – die zorgt voor een sterk regionaal innovatiesysteem.

Daarbij is interregionale en internationale samenwerking, gezien de strategische ligging tussen de Randstad, de Vlaamse Ruit en het Ruhrgebied, een onmiskenbaar onderdeel van het DNA van Zuid. Samenwerken en innoveren ‘met open blik’ zorgt dat innovaties tot stand komen. Kennis en kunde van ‘buiten Zuid’ vormt een waardevolle aanvulling op de innovatieketen, én Zuid-Nederlandse innovaties kunnen elders in Nederland en de EU worden toegepast. Een voorbeeld is het Vanguard Initiative, waarin Zuid samenwerkt met andere regio’s aan ‘Smart Industries’.

De beschikbaarheid van private investeringen in (Zuid-)Nederland is in de laatste jaren toegenomen. In het Innovation Scoreboard 2019, haalt Nederland een score van 110 (vs. 89.2 in 2011) op ‘Venture capital expenditures’. Er zijn dus over het algemeen relatief veel financieringsopties om innovaties te vermarkten. Ook de R&D-intensiteit (aandeel in BBP) ligt in Zuid-Nederland met 2,76% relatief hoog (CBS, 2018; publiek plus privaat). Zuid scoort hiermee boven het nationale streefcijfer van 2,5% en boven het huidige nationale aandeel.

I.II. Kansen: internationale marktkansen binnen transitie benutten, mkb in de hoofdrol

Een belangrijke kans voor Zuid-Nederland is het internationale karakter en daarmee samenhangende marktkansen van de vijf transitie. Partijen kunnen hierop inspelen door nieuwe oplossingen voor mondiale uitdagingen te bedenken. Dit geldt evengoed voor defensie- en dual-use innovaties.

Zuid-Nederland scoort volgens het Innovation Scoreboard 2019 goed op innovatie-indicatoren die het potentieel van valorisatie van innovaties door het mkb aanduiden, zoals op ‘Innovative SMEs collaborating with others’ (Zeeland=131,17; Noord-Brabant=124,69; Limburg=123,73; Europees gemiddelde =100). Het sterke ecosysteem van samenwerkende mkb’ers in Zuid kan bijdragen aan het nog beter in praktijk brengen en vermarkten van kennis in Zuid.

I.III. Zwakten: regionale verschillen in groeisnelheden, krappe arbeidsmarkt en – deels – beperkte massa en dichtheid

Hoewel de economie van Zuid-Nederland zich gunstig ontwikkelt, lopen de groeisnelheden binnen het landsdeel uiteen. In Noord-Brabant (vooral Zuidoost-Brabant en grote Brabantse gemeenten (B5)), ontwikkelt het BRP en de werkgelegenheid zich positiever dan in Zeeland en Limburg (LISA, 2019 – zie ook de RIS3). Dit hangt deels samen met demografische ontwikkelingen waar perifere gebieden in Zeeland en (Zuid-)Limburg mee kampen. Zo stijgt het percentage 60-plussers in de komende zeven jaar naar verwachting tot 33% in Zeeland (nu 31%), 30% in Noord-Brabant (nu 27%) en 35% in Limburg (nu 31%; nationaal 29% in 2027). Ook verschillen regio’s in opleidingsniveau en inkomen. In Noord-Brabant ligt het aandeel beroepsbevolking met HBO- of WO diploma met 29% hoger dan in Limburg (25%) en Zeeland (23%) (CBS, 2018). Het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden is in Noord-Brabant met €43.900 hoger dan in Limburg (€40.100) en Zeeland (€41.600) (CBS, 2018). De regionale verschillen komen tot uiting in de provinciale scores op innovatie-indices.

Een remmende factor voor ontwikkeling en innovatie is de krapte op de arbeidsmarkt. ‘Pre-corona’ was de krapte over de hele linie, maar met name in technische en maatschappelijke beroepen, fors. Van alle provincies was de Noord-Brabantse arbeidsmarkt in Q2 van 2021 met 124 vacatures per 100 werklozen het meest gespannen (117 vacatures in Zeeland en 103 in Limburg). Hoewel de coronacrisis een tijdelijke opleving van de werkloosheid veroorzaakte (volgens o.a. CBS, CPB), is in veel sectoren de krapte teruggekeerd of zelfs nooit weggeweest. In het bijzonder is er een tekort aan technisch en/of praktisch opgeleid personeel op alle onderwijsniveaus (MBO, HBO, WO). Dit kan de komende jaren verder oplopen; zo blijkt uit de scenarioverkenning van het PBL (2020) dat de al bestaande spanning op de Zuid-Nederlandse arbeidsmarkt door de energietransitie verder toeneemt.

Voor Zuid-Nederland als geheel gaat het om beperkte massa en dichtheid (en daarmee beperkte aantrekkingskracht op talent) in vergelijking tot andere internationale regio's. Brainport-Eindhoven heeft een hoge aantrekkingskracht op talent, echter de aanwas van talent en kan de ontwikkeling van de economische massa onvoldoende bijhouden. Daardoor blijft er een tekort aan talent en wordt gewerkt aan oplossingen. Hetzelfde geldt voor internationale verbindingen (digitaal, weg, rail, water, lucht, buis). Deze zijn op orde, maar zeker in de periferie minder goed dan in Europese regio's met vergelijkbaar kennisniveau.

I.IV. Bedreigingen: fossiele chemie en procesindustrie en gevolgen coronacrisis

Een mogelijke bedreiging voor de (chemische) procesindustrie is de sterke afhankelijkheid van fossiele grondstoffen. Dit speelt onder meer in de drie chemieclusters (Kanaalzone Gent-Terneuzen en industriecluster Vlissingen, de Haven van Moerdijk, en Chemelot in Zuid-Limburg). Deze regio's zijn economisch sterk afhankelijk van deze clusters, en er zijn grote investeringen in innovatie, infrastructuur en arbeidsmarkt nodig voor de overgang naar een koolstofarme en circulaire economie. Ook in andere sectoren kunnen milieuvraagstukken een bedreiging vormen voor de regionale economie en brede welvaart. Denk aan de landbouw, waar de stikstofdiscussie, verdroging, verzilting en vershraling van bodemkwaliteit de behoefte aan duurzame oplossingen illustreren. Daarnaast brengt de overgang naar een duurzame industrie, mobiliteitssysteem en gebouwde omgeving uitdagingen met zich mee, onder meer op ruimtegebruik en maatschappelijke acceptatie. Opwekken van hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en opslag en transport van energie is nodig om de transitie succesvol te kunnen maken.

II. Tekortkomingen markt en investeringsbehoeften en aanvulling op andere vormen van steun

II.I. Tekortkomingen van de markt en investeringsbehoeften

Dit EFRO-programma speelt in op:

· Technologische, financiële en juridische risico's bij demonstratie en opschaling van innovaties: sommige innovaties werken goed op de schaal van een (living) lab of testomgeving, maar moeten in grotere (operationele) omgeving gedemonstreerd worden om (technologische) risico's weg te nemen. Deze laatste stappen in de innovatieketen tot aan marktintroductie (TRL 6-9) zijn vaak tijdrovend, prijzig en de risico's zijn groot in verhouding tot de schaal van mkb'ers. Hoewel de beschikbaarheid van risicokapitaal in Zuid is verbeterd, kan het lastig zijn kapitaal te vergaren, zeker in tijden van economische onzekerheden. Dit blijkt uit de verkenning voor de Actieagenda Groene Chemie (ENZuid). Deze barrière is te ondervangen door het stimuleren van samenwerking tussen mkb onderling en met kennisinstellingen, gedeelde demonstratiefaciliteiten, en subsidiëring van de laatste TRL's en daarmee verkorting van de productontwikkelingsfase. Uit onderzoek van SIRA (2016) blijkt dat wet- en regelgeving (certificering, mededinging, vergunningen) innovaties vaak belemmeren. Dit EFRO-programma richt zich niet op aanpassing van wet- en regelgeving, maar door demonstratie en opschaling kunnen barrières worden geïdentificeerd en oplossingen worden gezocht.

· Gebrek aan maatschappelijk draagvlak en bekendheid: veel oplossingen binnen de transitie vergen een hoge mate van participatie van en acceptatie onder gebruikers (consumenten, burgers, bedrijven). Door het demonstreren van innovaties in hun omgeving, vormen van niet-technologische innovatie (bv. nieuwe vormen van governance, samenwerkingen met design) en het sluiten van nieuwe, brede coalities kan aan draagvlak worden gebouwd. Dit wordt ook opgemerkt in de Verkenning van regionale innovatie-ecosystemen vanuit de KIA Maatschappelijk Verdienvermogen.

II.II. Vijf maatschappelijke transitie centraal

Innovatie met maatschappelijke én economische impact is wat het EFRO-programma beoogt. Daarbij speelt het in op tekortkomingen van de markt en investeringsbehoeften binnen de transitie. Doel is bij te

dragen aan oplossingen voor de opgaven binnen de transities en aan het verzilveren van (inter)nationale marktkansen. Naast de vijf transities uit de RIS 2021-2027 wordt ook ingezet op defensie- en dual-use technologieën. Daarbij wordt geacteerd op voortschrijdend inzicht en de toegenomen urgentie van dit thema sinds de totstandkoming van de RIS 2021-2027 en het EFRO-programma Zuid-Nederland. Deze inzet wordt in sectie III nader toegelicht.

> Energietransitie: Nederland heeft een Klimaatwet vastgesteld (inzet: 49% CO₂-reductie in 2030 t.o.v. 1990 en 95% in 2050) en maatregelen uitgewerkt in het Klimaatakkoord, in het verlengde van het Parijsakkoord, de Green Deal en de Sustainable Development Goals (SDG 7, zie sdgs.un.org). Daarnaast stelt Nederland iedere 5 jaar een Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan (INEK) op. Het INEK zet in op vijf dimensies, waarvan dit het EFRO-programma met name bijdraagt aan decarbonisatie, energie-efficiëntie en onderzoek, innovatie en concurrentievermogen.

De Regionale Energiestrategieën van Zuid-Nederland zetten samen in op ca. 12 TWh opwekking duurzame energie op land tot 2030 (35% van de landelijke opgave). Dit gebeurt door bestaande technieken en innovatie.

Specifieke opgave voor Zuid-Nederland is dat hier drie nationale chemieclusters liggen met hoog energieverbruik. Tegelijkertijd zorgen deze clusters, maar ook andere kenmerken van Zuid, voor specifieke innovatiekansen. Denk aan de buizeninfrastructuur tussen de chemieclusters, de aanwezigheid van zee- en oppervlaktewater voor energieopwekking en -opslag, opschaling van groene waterstof en kennis van diverse sleuteltechnologieën.

> Grondstoffentransitie: De beperkte beschikbaarheid van grondstoffen vraagt om een circulaire economie. Het Rijk heeft het Grondstoffenakkoord, programma Nederland Circulair 2050 en de KIA Circulaire Economie opgesteld met als doel om in 2030 voor 50% circulair te zijn en in 2050 100%. De Zuid-Nederlandse provincies sluiten zich bij dit beleid aan. Dit sluit aan op SDG 12 en op het EU Circular Economy Action Plan. Reductie van afval- en reststromen gaat vaak gepaard met 'biobased' i.p.v. fossiele grondstoffen en waardenketens. Voor Zuid liggen er specifiek opgaven in de maakindustrie, de grote chemieclusters en de Agrifood. De opgave is het ontwikkelen van circulaire businessmodellen, eco-design en grotere betrokkenheid van het MKB om gedragsverandering te stimuleren (o.a. door economische prikkels). Tegelijkertijd liggen er ook kansen; zo heeft het landsdeel een sterke positie op het snijvlak van materialentechnologie en Agrifood. Ook in de transitie naar een smart industry is het potentieel van Zuid groot. Daarnaast spelen initiatieven op het gebied van circulair design en bouw.

> Klimaattransitie: Het Rijk speelt met de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) en het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie in op de gevolgen van klimaatverandering, in lijn met SDG 13. Specifiek in Zuid spelen er belangrijke opgaven op waterveiligheid (hoogwaterbescherming), water- en bodemkwaliteit (verzilting, verarming van landbouwgrond, erosie) en waterretentie. Zuid-Nederland kan het verschil maken dankzij haar sterke positie op digitale technologieën zoals meet- en regeltechniek en sensortechnologieën. Deze dragen bij aan slim beheer van water- en bodemkwaliteit, watertekort, wateroverlast, hittestress en meer. De Noordzeekust en de Zeeuwse wateren kennen een lange traditie van innovatief waterbeheer vanuit de noodzaak van kustbescherming; verdere klimaatadaptieve innovaties kunnen hier worden gedemonstreerd.

> Landbouw- en voedingstransitie: Het belang van duurzame, voedzame en gezonde voedselproductie in balans met de omgeving is groot. In de KIA Landbouw, Water, Voedsel zijn kringlooplandbouw, klimaatneutrale landbouw en voedselproductie en gewaardeerd, gezond en veilig voedsel de missies. Zuid-Nederland kan mondiaal voor doorbraken zorgen, dankzij haar voorname positie als productiegebied en exporteur, de grote verwerkings- en distributieketen, en het netwerk van technologische kennis én 'boerenverstand'. Voorbeelden van kansrijke innovaties zijn de ontwikkeling van niet-dierlijke eiwitten, het sluiten van voedselketens, innovatieve plantenteelt op water/aquacultuur en precisielandbouw. Dergelijke innovaties dragen bij aan de landbouwtransitie en de stikstofproblematiek.

≥ Gezondheidstransitie: Eén van de 17 SDG's is een gezond en gelukkig leven. De KIA Gezondheid en Zorg stelt als doel dat Nederlanders in 2040 minstens 5 jaar langer gezond leven en dat de gezondheidsverschillen tussen groepen mensen afnemen. De transitie naar efficiënte en gepersonaliseerde zorg - met aandacht voor preventie - is prangend in Zuid door de toenemende vergrijzing en het tekort aan arbeid, zeker in rurale regio's. Innovatiekansen in de (preventieve) zorg en life sciences zijn er op E-health, 'evidence-based sensing', vitaliteit en opsporing van ziekten via nanotech- en fotonicatietoepassingen. Daarbij heeft Zuid een flink trackrecord in projecten die zich richten op de sociale context, het vergroten van participatie en het betrekken van mkb, zorgorganisaties en verzekeraars. De uitdaging daarbij is om vormen van formele en informele zorgsystemen goed aan elkaar te koppelen. De gezondheidstransitie heeft sterke raakvlakken met de andere transitie's; zo worden initiatiefnemers uitgenodigd aan een betere luchtkwaliteit bij te dragen via projecten binnen de landbouwtransitie, en de energie- en grondstoffentransitie (bv. vergroening industrie, duurzame mobiliteit).

Dwarsdoorsnijdend thema's bij innovatiebevordering

- Digitalisering kan dwarsdoorsnijdend binnen alle transitie's voor doorbraken zorgen, door technologische toepassingen en andere vormen van samenwerken en organiseren mogelijk te maken.
- Creatief design en creatieve industrie kan als 'enabler' voor innovatie fungeren, door kennis, kunde en mensen bijeen te brengen, o.a. in het kader van European Bauhaus. Ook kan het maatschappelijk bewustzijn en draagvlak creëren.
- Skillsontwikkeling: Voor elke transitie is het essentieel dat de beroepsbevolking beschikt over de juiste kennis en – vooral – vaardigheden. Investeren in skillsontwikkeling over de hele linie (van MBO tot WO) en voor alle generaties is noodzakelijk.

Ook zijn water en biodiversiteit thema's die door de transitie's heen lopen. Voor water betreft het vraagstukken als het zoetwatertekort in de landbouw, waterveiligheid, (koel)water als grondstof/hulpstof voor industrie, verdroging, verzilting in de kustgebieden, mogelijkheden voor duurzame energie, en kansen voor gewasteelt (bv. zeewier). De ligging aan zee biedt innovatiekansen voor de maritieme sector, o.a. bij de circulaire transitie van havengebieden. Binnen Zuid-Nederland zijn krachtige partijen te vinden die tot innovatie kunnen komen op dit vlak. Investeren in de landbouw, energie, klimaat en grondstoffen transitie's dragen bij aan onder andere een betere luchtkwaliteit, schoner water, een betere bodem en minder uitputting van natuurlijke bronnen en hebben zo een positief effect op de biodiversiteit. Daarnaast richten de interventies zich op het gehele programmagebied en sluit deze rurale gebieden niet uit. Echter in Zuid Nederland is er geen sprake van ruraal gebied of de definitie van Ruraal gebied van de EC. Maar de agro sector in Nederland is goed verbonden en blijft in het OPZuid niet achter. De inzet op innovatie leidt ook tot de mogelijkheid van de agro sector om juist te profiteren van crossover technologie uit andere sectoren zoals bijvoorbeeld in de landbouw en voeding transitie, grondstoffentransitie etc.

II.III. Aanvulling op andere vormen van steun: complementariteit en synergie met ander EU-, Rijks-, regionaal beleid

Het EFRO-programma sluit, met de inzet op innovatie binnen vijf transitie's en op een dedicated defensie en dual-use prioriteit, aan op de belangrijkste Europese beleidsdoelen voor de komende decennia. De energie-, klimaat- en grondstoffentransitie zijn alle onderdeel van de overgang naar een groen Europa (Green Deal). Ook sluiten deze aan op het nieuwe Europese Bauhaus initiatief, gericht op het combineren van design, duurzaamheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid en investeringen om de Europese Green Deal te helpen realiseren. De beginselen hiervan zullen waar relevant meegenomen worden in de uitvoering van het programma. Het EFRO-programma ligt in lijn met het missiegedreven innovatiebeleid op Rijksniveau (zie ook de KIA's en de groeibrief van het kabinet). Het EFRO-programma kan hier op regionale schaal en passend bij de kansen van Zuid-Nederland invulling aan geven. Daarnaast sluit het programma met de inzet op de landbouwtransitie aan op het ELFPO en het Common Agricultural Policy (CAP) strategische plan. Bovendien draagt het bij aan het Klimaatakkoord, door innovaties te ondersteunen die bijdragen aan CO2-reductie en verbetering van luchtkwaliteit door innovaties te ondersteunen die bijdragen aan de

vermindering van emissies van luchtverontreinigende stoffen. Op het vlak van defensie en dual-use technieken sluit het programma aan bij Europese wet- en regelgeving (SAFE-verordening en ‘Readiness 2030’ strategie) en nationaal beleid (onder andere via de DSII 2025-2029). Het programma sluit tot slot aan op provinciaal en regionaal economisch beleid voor structuurversterking en innovatie. Zowel in Limburg als Noord-Brabant zijn er fondsen voor de energietransitie, met risicokapitaal voor opschaling van innovatie. Ook staat innovatiebevordering in elk van de provincies hoog op de agenda, steeds vaker gekoppeld aan maatschappelijke doelen.

Positie EFRO-programma t.o.v. andere fondsen en kansen voor synergie

·Het fonds is volledig geënt op de kracht van Zuid-Nederland, en beoogt impact op de regionale economie en het innovatie-ecosysteem. Veel andere fondsen kennen een bredere geografische scope (bv. Interreg) of beslaan heel Europa of Nederland. Binnen Zuid-Nederland werken de provincies op economisch vlak samen, maar is er geen ander innovatiefonds of –beleid op landsdelige schaal.

·Innovatie met economische én maatschappelijke impact. Veel fondsen hebben één specifieke thematische focus (denk aan LIFE+, Digital Europe of Connecting Europe Facility) en zijn niet direct op economische impact gericht; EFRO wél.

·Mkb als belangrijkste doelgroep, én kansen maatschappelijk middenveld. Voor veel programma’s is het mkb de belangrijkste doelgroep (bv. de MIT-regeling), maar voor het maatschappelijk middenveld zijn er vaak minder opties, terwijl deze groep voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak wel van belang is.

·Ruimte voor complexe partnerschappen met mkb’ers en kennisinstellingen (zie ook paragraaf V).

·TRL en positie in de innovatieketen: het EFRO-programma zet indicatief in op projecten van TRL 6 t/m 9, en zit daarmee in de innovatieketen ná onderzoeks- en innovatiemiddelen als Horizon Europe, de landelijke NWO-subsidies, de MIT-haalbaarheid (TRL 3-4) en (deels) MIT-samenwerking (TRL4-7 à 8), maar vóór fondsen voor verdere opschaling zoals InvestEU en CEF2. Deze positie is niet uniek; de combinatie van TRL en bovenstaande kenmerken maakt EFRO onderscheidend.

Zuid-Nederland streeft naar maximale synergie tussen het EFRO en de fondsen, en werkt samen met de andere drie landsdelen en het Rijk aan:

·Inhoudelijke synergie tussen de Nederlandse EFRO-fondsen (bv. gezamenlijk optrekken in de programmering, uniforme werkwijze en beoordeling), kennisuitwisseling, communicatie, etc.

·Synergie met ander innovatiebeleid op regionaal, landelijk en EU-niveau (o.a. door afstemming met het Rijk over de uitvoering van KIA’s-KIC’s, MIT, andere EZK-instrumenten, en door regionale afstemming met c.q. aansluiting op provinciaal en lokaal innovatie- en klimaatbeleid).

In de voorbereiding van het programma is samenwerking, synergie en complementariteit gezocht met relevante fondsen en programma’s zoals ESF+, JTF (waarbinnen voor Zuid-Nederland de focus ligt op specifieke regio’s en mensen in staat te stellen om te gaan met de sociale, economische en milieueffecten van de transitie naar een klimaatneutraal Europa met een focus op de groene chemie) en Interreg. Deze afstemming wordt bij de uitvoering van het EFRO-programma voortgezet. Bovendien wordt op dit moment nationaal invulling gegeven aan het RRF, wat zich richt op grootschalige investeringen. Ook hiermee wordt bij de uitvoering van het EFRO-programma gezocht naar maximale synergie.

III. Uitdagingen vastgesteld in relevante landspecifieke aanbevelingen en andere relevante aanbevelingen van de Unie aan de lidstaat;

De Europese Raad heeft in de landspecifieke aanbevelingen van 2019 geconstateerd dat Nederlandse O&O-investeringsintensiteit achterblijft bij het nationale streefcijfer van 2,5% en bij koplopers. De groei van de Nederlandse productiviteit is sterk afhankelijk van innovatie. De Raad adviseert investeringsgerelateerd economisch beleid te focussen op onderzoek en ontwikkeling, met name in de particuliere sector, op hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en strategieën ter vermindering van

broeikasgasemissies, en op het aanpakken van knelpunten in het vervoer. In de landenspecifieke aanbevelingen van 2020 benadrukt de Europese Raad het belang om publieke investeringsprojecten te vervroegen en private investeringen aan te moedigen om economisch herstel te bevorderen. Hierbij ligt de focus op de groene en digitale transitie, ingebed in het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid. De geselecteerde specifieke doelstellingen in dit programma sluiten direct aan op de aanbevelingen uit de landspecifieke aanbevelingen, door in te zetten op de algemene innovatiekracht op basis van de RIS3 (SD 1.i) en de gerichte focus van innovatiekracht op hernieuwbare energie (SD 2.ii) en energiesystemen (SD 2.iii).

Als bijlage bij het Country Report uit 2019 (bijlage D) heeft de EC een aantal investeringsbehoeftes geformuleerd:

- versterken van investeringen in nieuwe processen, producten en diensten;
- ontwikkelen en gebruiken van het innovatie-ecosysteem en stimuleren van marktgerichte samenwerking om mkb meer te laten investeren in onderzoek en innovatie;
- stimuleren van interregionale samenwerking in nieuwe waardenketens;
- uitbouw van campussen en living labs, met deelname van het mkb;
- vaardigheden voor slimme specialisatie en het innovatievermogen van het mkb.

Het EFRO-programma geeft binnen de Zuid-Nederlandse context invulling aan de aanbevelingen van de Raad en de investeringsbehoeften uit het landverslag, door inzet op (marktgerichte) innovatiebevordering waarbij mkb en ‘ecosysteendenken’ centraal staat.

Aanvullende prioriteit defensie en dual-use technologieën

Op 19 september 2025 hebben de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement het voorstel van de Europese Commissie tot wijziging van de EFRO & Cohesie verordening naar aanleiding van de Midterm-Review (MTR) aangenomen. Door deze wijziging worden nieuwe specifieke doelstellingen geïntroduceerd om in te spelen op uitdagingen die zich sinds het opstellen van de EFRO-programma's hebben gevormd. Eén van die opkomende strategische uitdagingen is het versterken van het defensie- en dual-use vermogen van Europa. Zuid-Nederland wil zich hierop inzetten omdat hiermee, enerzijds, kan worden ingespeeld op nieuwe uitdagingen die, ook in een volgende programmaperiode, een prominente plek innemen en, anderzijds, omdat op deze manier kan worden voortgebouwd op bestaande sectoren, kenniscentra en clusters in Zuid-Nederland en sterk ontwikkelde innovatiegebieden, bijvoorbeeld als gaat om digitale technologieën, drones en slimme materialen.

IV. Uitdagingen op administratieve vereenvoudiging en capaciteit en bestuur

Zuid-Nederland beschikt over een sterke cultuur en infrastructuur van samenwerken en samen innoveren, met een volwaardige innovatie-infrastructuur (zie ook I.I). Qua governance kent Zuid-Nederland een solide basis. De uitdaging is om signalen en behoeften vanuit de markt en doelgroepen continu op te blijven halen. In de RIS3 van Zuid-Nederland is hiertoe een continue dialoog met regionale stakeholders voorzien en monitoring van de maatschappelijke impact (zie ook H.6). Ook stimuleert de Beheerautoriteit hiertoe de strategische inzet van aanbestedingen, waarbij indieners kwalitatieve ‘lifecycle cost’ indicatoren opnemen in aanbestedingen en waar relevant ook duurzaamheids- en sociale aspecten en innovatie aanmoedigen.

Een verdere uitdaging is de administratieve lasten te verminderen, om zo het mkb nog beter te bedienen. Zo stelt de evaluatie “Kennisontwikkeling en Innovatie” (RUG, 2018) controle op basis van wederzijds vertrouwen voor, zonder de ‘scherpste kantjes van het controlesysteem’. Uit de evaluatie van de prioriteit Koolstofarme Economie OPZuid 2014-2020 bleek dat zware administratieve lasten in sommige gevallen ontmoedigend hebben gewerkt. Zuid sluit bij het programma-EFRO 2021-2027 aan op de landelijke afspraken over vereenvoudiging van de eenheidskosten (zie H. 8) en zorgt voor heldere communicatie

(H.7).

V. Lessen uit ervaringen EFRO-evaluaties en entrepreneurial discovery:

·EFRO-ondersteunde innovaties hebben impact: Uit de tussentijdse evaluatie Kennisontwikkeling en Innovatie (RUG, 2018) van de Nederlandse EFRO-programma's 2014-2020 blijkt dat innovaties daadwerkelijk impact hebben volgens de beoogde interventielogica's.

·EFRO onderscheidt zich dankzij ondersteuning van complexe partnerschappen. Ook blijkt uit die evaluatie dat het EFRO-programma zich onderscheidt van nationale innovatiemiddelen (o.a. uit de EZK/RVO box) door het ondersteunen van complexe partnerschappen of 'Kennis en Innovatie Consortia', waarin mkb'ers en kennisinstellingen samen tot innovatie komen.

·Deskundigencommissies werken goed: uit diezelfde evaluatie is gebleken dat een deskundigencommissie als poortwachter voor de selectie van kwalitatief hoogstaande projecten belangrijk is (zie H.6).

·Steun aan mkb is effectief. Uit de (pan-Europese) EFRO-evaluatie van de EC van de programmaperiode 2014-2020 blijkt dat de steun aan het mkb het grootste potentiële effect kan hebben, terwijl financiële steun aan grote ondernemingen en investeringen in luchthavens weinig effect heeft. Tijdens het OPZuid 2014-2020 werd in het gros van ondersteunde projecten (90%) mkb bedrijven bereikt.

·Minder administratieve lasten, mkb-gerichte communicatie: zie paragraaf IV en H.7.

·Behoeft aan meer provinciale cofinanciering en afstemming met andere fondsen. Beperkte of niet eenduidige cofinanciering bij provincies en 'concurrentie' van andere financieringsinstrumenten heeft de prioriteit Koolstofarme Economie van het OP Zuid 2014-2020 minder aantrekkelijk gemaakt. Inzet voor het EFRO-programma 2021-2027 is een optimale aansluiting op en complementariteit met overige financieringsinstrumenten op EU-, Rijks- en regioniveau.

·Gerichte thematische calls werken goed. In het OP EFRO 2014-2020 heeft Zuid geëxperimenteerd met specifieke thematische calls om bepaalde interventies gericht in te zetten. Het resultaat is positief; de goedgekeurde projecten zijn specifiek gericht op de geselecteerde uitdagingen.

VI. Conclusie: inzet op 'slimmer' én 'groener'

Zuid-Nederland zet met het EFRO-programma in op slimme en groene innovaties ten faveure van de vijf maatschappelijke transitie's én innovaties op het vlak van defensie en dual-use technieken. De urgentie binnen deze thema's is groot en Zuid-Nederland beschikt over de juiste kennis en kunde om de (inter)nationale marktkansen binnen deze transitie's te verzilveren.

Met dit EFRO-programma gaan we daarbij op zoek naar projecten die maatschappelijke impact hebben, door innovatieve oplossingen binnen één of meerdere transitie's. Daarbij is het doel niet om de transitie's als zodanig te financieren, maar gaan we gericht op zoek naar projecten met een krachtige doel-middel-relatie en met uitzicht op (inter)nationale schaalbaarheid. Dit geldt ook voor projecten met een krachtige doel-middel-relatie op het snijvlak van defensie en dual-use. Ook economische impact en ecosysteemontwikkeling is van belang. We zoeken innovaties die ontwikkeld en opgeschaald worden door spelers in Zuid-Nederland en die bijdragen aan versterking van de (inter)nationale concurrentie- en exportpositie..

Innovatieve oplossingen kunnen daarbij zowel technologisch als niet-technologisch van aard zijn. Daarbij geldt het mkb als voornaamste doelgroep en daarbinnen juist ook innovatieve nieuwkomers (start- en scale-ups).

1. Programmastrategie: belangrijkste problemen en beleidsreacties

Tabel 1

Beleidsdoelstelling of specifieke JTF-doelstelling	Specifieke doelstelling of specifieke prioriteit *	Motivering (samenvatting)
<p>1. Een competitiever en slimmer Europa door bevordering van een innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT-connectiviteit</p>	<p>RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën</p>	<p>We zetten in op BD1.i vanuit de constatering dat er winst te behalen is in de valorisatie van kennis en innovaties door het mkb. Zo spelen we in op de investeringsbehoeften van het mkb om impact te creëren met kansrijke innovaties binnen de transitie. We volgen hiermee de 2019 aanbeveling van de Europese Raad om het “investeringsgerelateerde economisch beleid te focussen op onderzoek en ontwikkeling, in de particuliere sector, op hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en strategieën ter vermindering van broeikasgasemissies”. Dit sluit aan op de investeringsbehoeften voor de EFRO-programma’s uit het landverslag 2019, bijlage D (zie paragraaf III). De SD is in lijn met de RIS3. Zuid-Nederland kan hiermee haar kracht op het gebied van kennis, innovatie en samenwerking optimaal benutten. De regio beschikt over een sterke technologische kennisbasis en partijen hebben een sterke kennispositie op sleuteltechnologieën (o.a. Digitale technologieën, Fotonica, en Life Science & biotech). Dankzij de sterke cultuur en infrastructuur van samenwerken en innoveren is Zuid in staat om deze kennisbasis te vertalen naar economische én maatschappelijke impact. Uit de entrepreneurial discovery is gebleken dat er met name behoefte is aan subsidies die zich richten op de hogere TRL’s en het wegnemen van de onrendabele top. Daarnaast is inzet op subsidies gezien de aard van de projecten en de doelgroep de juiste weg. Er zijn</p>

Beleidsdoelstelling of specifieke JTF-doelstelling	Specifieke doelstelling of specifieke prioriteit *	Motivering (samenvatting)
		<p>veel publieke financieringsinstrumenten beschikbaar en er wordt geen financieringsgat ervaren voor innovatie en duurzame energie projecten op de hogere TRL's waar het OPZUID zich op richt. In Noord-Brabant zijn voor dit type projecten 14 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen en 3 garantiefondsen, in de range € 50.000-30 miljoen. In Limburg zijn 2 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen, in de range € 100.000-25 miljoen. In Zeeland zijn 3 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen, in de range € 150.000-2,5 miljoen.</p>
<p>1. Een competitiever en slimmer Europa door bevordering van een innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT-connectiviteit</p>	<p>RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik</p>	<p>We zetten in op BD1.vii via projecten die zich richten op de doorontwikkeling en opschaling van technologische oplossingen voor defensie en dual-use toepassingen. Daardoor kan worden geïnvesteerd in zowel O&I voor 'close-to-market' producten en diensten (nieuwe technologieën, software of productiemethoden) met dual-use toepassingen als ook in (de industriële capaciteit voor de productie) van innovatieve defensie producten en diensten. Zuid-Nederland kenmerkt zich door innovatieve clusters van kennispartijen, een sterke concentratie van het hoogtechnologische mkb en veelbelovende start- en scale-ups én door een sterke maakindustrie die in staat is innovaties te vermarkten.</p>
<p>2. Een groener, veerkrachtig en koolstofarm Europa dat de overgang maakt naar een koolstofneutrale economie, door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire</p>	<p>RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria</p>	<p>We zetten in op BD2.ii via projecten die innovatieve oplossingen op het gebied van duurzame energieopwekking in hun reële omgeving demonstreren (living lab, pilot project) en de laatste stappen richting marktintroductie</p>

Beleidsdoelstelling of specifieke JTF-doelstelling	Specifieke doelstelling of specifieke prioriteit *	Motivering (samenvatting)
<p>economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en risicobeheersing, en duurzame stedelijke mobiliteit</p>		<p>zetten (bv nieuwe organisatiestructuren t.b.v. financiering van duurzame energieopwekking). Projecten op een lager TRL niveau kunnen worden ondersteund als onderdeel van BD1. Met de keuze voor BD2.ii sluit Zuid-Nederland aan op nationaal en Europees beleid: de nationale klimaatdoelstellingen van 2030 en 2050, in lijn met het Klimaatakkoord en het INEK; en de Green Deal, als onderdeel van brede verduurzamingsambities (o.a. ‘Actieplan verontreinig naar nul’). Het biedt tevens kans om innovaties te ondersteunen die bijdragen aan de vermindering van emissies van luchtverontreinigende stoffen. Zuid-Nederland beschikt over specifieke krachten en bewezen ervaring op het gebied van technologieën om duurzame energie te produceren (o.a. waterstofelektrolyse, zon en wind en geothermie). Daarnaast bestaan er kansen in Zuid-Nederland om binnen brede coalities (mkb incl. start/-scale-ups, burgercoöperaties, milieuorganisaties) in te zetten op het in praktijk brengen van innovatieve oplossingen voor duurzame energieopwekking. Uitdagingen binnen de energietransitie rechtvaardigen de inzet op de gekozen SD. Zo is de Zuid-Nederlandse procesindustrie en de chemie sterk afhankelijk van fossiele bronnen. Ook vormt de maatschappelijke acceptatie van hernieuwbare energiebronnen een belangrijke uitdaging. Het is daarom zeer relevant om sneller ‘meters te maken’ op de energietransitie in Zuid-Nederland en innovatieve oplossingen binnen de energietransitie in praktijk te demonstreren en op te schalen, in samenwerking met het maatschappelijk middenveld en lokale partijen. Voor SD 2.ii geldt</p>

Beleidsdoelstelling of specifieke JTF-doelstelling	Specifieke doelstelling of specifieke prioriteit *	Motivering (samenvatting)
		dat er wordt ingezet op subsidies gezien de uitdagingen binnen de SD. Met name gericht op de hogere TRL's en het wegnemen van de onrendabele top.
<p>2. Een groener, veerkrachtig en koolstofarm Europa dat de overgang maakt naar een koolstofneutrale economie, door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en risicobeheersing, en duurzame stedelijke mobiliteit</p>	<p>RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E</p>	<p>Om de opgave van de energietransitie te realiseren is een betrouwbaar en veilig energiesysteem nodig, dat goed communiceert tussen gebruik en opwek. Investeren in systemen die op verschillende schalen met elkaar communiceren om tot een efficiënt energiesysteem te komen is van belang. Daarnaast innovatieve conversie- en opslagtechnieken, in digitalisering en in organisatorische innovaties essentieel. Zonder een passende infrastructuur van slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau kan de energietransitie niet slagen. De uitdaging voor Zuid-Nederland is om bestaande en nieuwe energiesystemen beter te combineren en brede coalities beter met elkaar in contact te brengen en samenwerking te stimuleren. Binnen de gekozen SD kunnen partijen in Zuid-Nederland innovatieve oplossingen voor deze uitdagingen in praktijk demonstreren en opschalen. Het biedt tevens kans om innovaties te ondersteunen die bijdragen aan de vermindering van de emissies van luchtverontreinigende stoffen. Zuid-Nederland heeft deskundigheid op het gebied van conversie en opslag van energie. Zo biedt de sterke positie van Zuid-Nederland op het gebied van batterijtechnologie kansen, en heeft de regio een sterke positie op het gebied van intelligente meet- en regelsystemen (sensorechnologieën, AI, smart grids, etc.) en digitale monitoring en aansturing van het energiesysteem. Dit is essentieel voor een betrouwbaar en veilig energiesysteem. De regio</p>

Beleidsdoelstelling of specifieke JTF-doelstelling	Specifieke doelstelling of specifieke prioriteit *	Motivering (samenvatting)
		<p>heeft het vermogen om draagvlak voor duurzame energie te vergroten en vraag en aanbod van energie lokaal op elkaar aan te laten sluiten. De regionale infrastructuur (pijpleidingen, chemieclusters) in Zuid bieden bovendien kansen. Binnen de gekozen SD kan Zuid-Nederland deze kansen verzilveren. Projecten op een lager TRL niveau kunnen worden ondersteund als onderdeel van BD1. Voor SD 2.iii geldt dat er wordt ingezet op subsidies gezien de uitdagingen binnen de SD. Met name gericht op de hogere TRL's en het wegnemen van de onrendabele top.</p>

* Specifieke prioriteiten volgens de ESF+-verordening

2. Prioriteiten

Referentie: Artikel 22, lid 2, en artikel 22, lid 3, punt c), van de GB-verordening

2.1. Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevorderen van innovatie met maatschappelijke en economische impact in Zuid-Nederland, dankzij het doorontwikkelen, demonstreren en vermarkten van kansrijke technologische én niet-technologische innovaties en versterking van het Zuid-Nederlandse innovatie-ecosysteem.

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën (EFRO)

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), i), iii), iv), v), vi) en vii), van de GB-verordening

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Doel van deze prioriteit is om innovatie in Zuid-NL te bevorderen, het innovatiesysteem te versterken en de benutting van dat innovatiesysteem te vergroten. Het gaat daarbij om innovatie die is gericht op 1 of meerdere van de 5 transities (hoofdstuk 1 II.II). We streven naar innovatie die leidt tot economische versterking én maatschappelijke impact, waarbij het innovatiebegrip breed wordt geïnterpreteerd. Beide aspecten worden vooraf getoetst en tijdens en na projecten gemonitord.

De belangrijkste opgaven en innovatiekansen binnen elke transitie zijn uiteengezet in hoofdstuk 1. Ook innovatieprojecten binnen dwarsdoorsnijdende thema's kunnen – daar waar deze bijdragen aan de transities – binnen deze prioriteit worden ondersteund. Denk aan projecten gericht op: duurzaam waterbeheer (raakvlakken met klimaat-, grondstoffen- en landbouwtransitie); slimme mobiliteit (raakvlakken met energie- en grondstoffentransitie); bevordering van energie- en grondstoffenefficiëntie in de industrie; en raakvlak van gezondheid en voeding of gezondheid, klimaatadaptatie en betere luchtkwaliteit.

Soorten acties

Binnen deze SD komen de volgende soorten acties in aanmerking:

I. ondersteuning voor living labs en demonstraties in de reële omgeving, waarin bedrijven, kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld, incl. eindgebruikers, samenwerken aan innovaties die bijdragen aan de maatschappelijke uitdagingen. Hierbij hebben we ook oog voor andere vormen van samenwerkingen en consortia in breder verband dan de klassieke triple helix, bv. door het betrekken van maatschappelijke instellingen en het stimuleren van burgerparticipatie.

II. (door)ontwikkeling van innovaties die oplossingen bieden voor uitdagingen binnen één of meer maatschappelijke transities. Daarbij kan onderscheid

worden gemaakt tussen:

oondersteuning van innovatieprojecten binnen individuele mkb-bedrijven;

oondersteuning van innovatieprojecten tussen samenwerkende bedrijven (cluster- c.q. ecosysteemprojecten);

III.(door)ontwikkeling van vernieuwende interregionale en internationale waardenketens van bedrijven om tot de vermarkting van innovaties binnen de transities te komen;

Deze SD richt zich specifiek op innovaties die impact genereren op één of meerdere transities. De projecten dienen deze impact aannemelijk te maken binnen het projectplan. De acties zijn gericht op het marktrijp maken van innovaties; hierbij denken we aan de fase van experimentele ontwikkeling tot marktintroductie.

De voorziene acties zijn in overeenstemming met het principe ‘Do no significant harm’. De analyse op het DNSH-beginsel is uitgevoerd door externe deskundigen voor de vier Nederlandse EFRO-programma’s en opgenomen als bijlage bij dit programma. Uit deze toetsing van de voorziene acties op dit principe is gebleken dat de acties vanwege hun aard géén significante negatieve impact op het milieu hebben.

Onder deze SD kunnen begunstigden gebruik maken van vereenvoudigde kostenopties, zoals beschreven in aanhangsel 1 van dit programma

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

Het regionale mkb – inclusief innovatieve start- en scale-ups – is de belangrijkste doelgroep van deze SD. Acties kunnen in veel verschillende sectoren plaatsvinden en we sluiten geen sectoren op voorhand uit, maar calls kunnen wel een nadere specificatie bevatten. De in de RIS als enablers aangeduide partijen – in digitale technologie, creatieve industrie en/of skillsontwikkeling – kunnen ook als deelnemer en eindbegunstigde optreden. Kennis- en onderwijsinstellingen op WO-, HBO- en MBO-niveau zijn eveneens een belangrijke doelgroep. Het programma biedt nadrukkelijk ook ruimte voor samenwerkingsprojecten waarin mkb en kennis- en onderwijsinstellingen samen optrekken. Ook partijen in het maatschappelijk middenveld (stichtingen, NGOs) kunnen in consortia voor innovatieprojecten meedoen.

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Bij de uitvoering van het programma worden de horizontale beginselen nageleefd, zoals bedoeld in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") en in artikel 10 VWEU, met inbegrip van de beginselen subsidiariteit en evenredigheid als bedoeld in artikel 5 van het VEU worden nageleefd bij de uitvoering. Hierbij wordt rekening gehouden met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Projecten moeten daarnaast voldoen aan de verplichtingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, en toegankelijkheid garanderen in overeenstemming met artikel 9 en met de wetgeving van de Unie tot harmonisering van toegankelijkheidseisen voor producten en diensten. In de beoordeling van projecten door de Deskundigencommissie wordt bij criteria 'bijdrage van het project aan duurzame ontwikkeling en maatschappelijke impact' gekeken naar de mate waarin projecten bijdragen aan de bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen, non-discriminatie en (sociale) participatie.

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Het EFRO-programma ondersteunt innovaties binnen heel Zuid-Nederland en kent daarbinnen geen nadere afbakening of begrenzing in de vorm van specifieke territoria. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van territoriale c.q. gebiedsgerichte instrumenten. Wel is er in projecten ruimte om op lokale schaal en/of gebiedsgerichte wijze innovatie te bevorderen inclusief de rurale gebieden in Zuid Nederland. Geen regio wordt uitgesloten.

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Bij de uitvoering van projecten zijn er volop kansen voor samenwerking met partijen buiten Zuid-Nederland (interregionaal binnen Nederland, grensoverschrijdend met Duitsland en België en internationaal). Samenwerken en innoveren 'met een open blik' over grenzen heen is binnen dit EFRO-programma een belangrijke manier om innovaties tot stand te laten komen. Dit gaat twee kanten op: kennis en kunde van 'buiten Zuid' kan een waardevolle aanvulling zijn op de innovatieketen, en Zuid-Nederlandse innovaties kunnen elders worden toegepast en daar impact genereren.

Daarom is het binnen dit EFRO-programma mogelijk om in interregionaal en transnationaal verband samen te werken met partners van buiten Zuid-Nederland. Als voorwaarde geldt dat de maatschappelijke en economische impact van het project in Zuid-Nederland evident is. Er vindt vanuit de Beheerautoriteit regelmatig afstemming plaats met andere regio's over EFRO en INTERREG. Ook is er nauwe samenwerking met de drie provincies, onder andere in reguliere overleggen.

Concrete interregionale en transnationale acties die binnen het EFRO-programma ondersteund kunnen worden:

- (door)ontwikkeling van vernieuwende interregionale en/of internationale waardenketens in samenwerking met partijen van buiten Zuid-Nederland om tot de

vermarkting van innovaties binnen de transitie te komen;

- marktgerichte interregionale en/of internationale samenwerking tussen mkb'er(s) en kennisinstellingen aan oplossingen binnen de maatschappelijke transitie (zoals onder 'soorten acties' beschreven).

In het programma onderzoeken we gericht de mogelijkheid om samenwerkig met begunstigen in ten minste één andere lidstaat aan te moedigen door middel van interregionale, grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsacties. Hierbij zou bijvoorbeeld voorgeborduurd kunnen worden op de samenwerking binnen de Smart Specialisation Platforms, waar onder andere op het vlak van Photonica wordt samengewerkt met bijvoorbeeld Bretagne en Noordrhein-Westfalen.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

De ondersteuning binnen deze SD vindt plaats door middel van subsidies. Subsidies zijn bij uitstek het instrument om in de investeringsbehoeften (o.a. technologische, financiële en juridische risico's bij demonstratie en opschaling van innovatie) te voorzien en de genoemde acties te ondersteunen. Vanuit de publieke kant zijn daarnaast al veel financieringsinstrumenten beschikbaar en wordt geen financieringsgat ervaren voor innovatieprojecten die zich richten op de hogere TRLs waar het OPZUID zich op richt.

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	ondernemingen	551,00	1.050,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	ondernemingen	370,00	700,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO04	Ondernemingen met niet-financiële steun	ondernemingen	181,00	350,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer	RCO10	Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties	ondernemingen	135,00	250,00

			ontwikkeld						
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO96	Interregionale investeringen voor innovatie in EU-projecten	euro		79.765.121,00	120.000.000,00

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR02	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	euro	0,00	2020-2029	90.000.000,00	Monitoring programma	
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR03	Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die product- of procesinnovatie introduceren	ondernemingen	0,00	2020-2029	350,00	monitoring programma	
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR05	Kmo's die intern innoveren	ondernemingen	0,00	2020-2029	350,00	monitoring programma	

2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), viii), van de GB-verordening

Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)	25.807.062,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	026. Steun voor innovatieclusters, onder meer tussen ondernemingen, onderzoeksinstituten, overheidsinstanties en bedrijfsnetwerken, voornamelijk ten behoeve van kmo's	9.216.808,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	027. Innovatieprocessen in kmo's (innovatie op basis van processen, organisatie, marketing, co-creatie, gebruikers en vraag)	11.060.170,00

1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	028. Technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en instellingen voor hoger onderwijs	9.216.808,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	11.060.170,00
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	030. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen gericht op de circulaire economie	7.373.446,00
1	RSO1.1	Totaal			73.734.464,00

Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	01. Subsidie	73.734.464,00
1	RSO1.1	Totaal			73.734.464,00

Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	33. Andere benaderingen - Geen territoriale toespitsing	73.734.464,00
1	RSO1.1	Totaal			73.734.464,00

Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema's ESF+

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
------------	-------------------------	-------	----------------	------	-----------------

Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
1	RSO1.1	EFRO	Meer ontwikkeld	03. Genderneutraal	73.734.464,00
1	RSO1.1	Totaal			73.734.464,00

* In principe draagt 40 % van het ESF+ bij aan gendertracking. 100 % is van toepassing wanneer de lidstaat ervoor kiest gebruik te maken van artikel 6 van de ESF+-verordening

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevorderen van de demonstratie, vermarkting en opschaling van kansrijke innovatieve oplossingen die de energietransitie bevorderen, in samenwerking met het mkb en maatschappelijk middenveld in Zuid-Nederland

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria (EFRO)

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), i), iii), iv), v), vi) en vii), van de GB-verordening

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Doel van deze prioriteit is om toepassing, vermarkting en opschaling van kansrijke innovatieve oplossingen binnen de energietransitie te bevorderen. Daarbij gaat het binnen specifieke doelstelling 2.ii om innovatieve wijzen van hernieuwbare energieopwekking.

De belangrijkste acties, hoofddoelgroepen, toepassingsgebieden en financieringsinstrumenten op een rij:

Soorten acties

Voorbeelden van concrete acties die binnen het EFRO-programma kunnen worden ondersteund zijn:

I. ondersteunen van het mkb bij de vermarkting van innovaties die kunnen bijdragen aan hernieuwbare energieproductie in Zuid-Nederland en daarbuiten, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van business cases, demonstratie in de reële omgeving, proefproductie, en eerste uitrol c.q. initiële opschaling;

II. op lokale schaal in praktijk brengen en doorontwikkelen van innovatieve vormen van duurzame energieproductie, in samenwerking met lokale stakeholders inclusief mkb, maatschappelijk middenveld en kennis- en onderwijsinstellingen. Dit kan bijvoorbeeld door demonstratie in de reële omgeving, het opzetten van innovatieve organisatiestructuren ten behoeve van het organiseren en financieren van particuliere investeringen in duurzame energieopwekking, en gebiedsgerichte pilots op het niveau van een wijk of bedrijventerrein.

De acties binnen deze specifieke doelstelling richten zich met name op het marktrijp maken van innovaties. Voorbeelden van deze acties zijn het creëren van een living lab voor het demonstreren van technologische - en / of procesinnovaties in duurzame energievoorziening bij MKB- ondernemingen die bijdragen aan de energietransitie; Het uitvoeren van een pilotproject voor het testen en demonstreren van nieuwe concepten voor decentrale energieopwekking; Het opzetten van een nieuw soort organisatiestructuur ten behoeve van het organiseren en financieren van investeringen in duurzame energieopwekking

De voorziene acties zijn in overeenstemming met het principe ‘Do no significant harm’. De analyse op het DNSH-beginsel is uitgevoerd door externe deskundigen van ERAC en Witteveen+Bos voor de vier Nederlandse EFRO-programma’s. De rapportage is opgenomen als bijlage bij dit programma. Uit deze toetsing van de voorziene acties op dit principe is gebleken dat de acties vanwege hun aard géén significante negatieve impact op het milieu hebben. Onder deze SD kunnen begunstigden gebruik maken van vereenvoudigde kostenopties, zoals beschreven in aanhangsel 1 van dit programma

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

Net als in de eerste prioriteit binnen het EFRO-programma geldt ook hier dat het regionale mkb als belangrijke doelgroep geldt. Acties kunnen in veel verschillende sectoren plaatsvinden en we sluiten daarom geen sectoren uit, maar indicatief zijn bedrijven in de clusters HTSM, de chemie, het maintenancecluster, delen van de overige procesindustrie en in de energiesector kansrijk om tot innovatie binnen de energietransitie te komen. Daarbij kunnen partijen gespecialiseerd in digitale technologieën, creatieve industrie en skillsontwikkeling als ‘enabler’ fungeren.

Kennis- en onderwijsinstellingen op WO, HBO en MBO niveau zijn eveneens een belangrijke doelgroep, waarbij de uitdaging zit in het toepassen van de kennis waar zij over beschikken.

Daarnaast geldt in het bijzonder binnen deze prioriteit dat de effecten van de energietransitie vaak lokaal landen en zicht- en voelbaar zijn. Met het oog op maatschappelijk draagvlak gelden daarom ook lokale partijen in het maatschappelijk middenveld als doelgroep. Denk aan burgercoöperaties die gezamenlijk een energiecoöperatie of –gemeenschap uitvoeren en andere organisatievormen.

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Bij de uitvoering van dit EFRO Programma Zuid 2021-2027 worden de horizontale beginselen nageleefd, zoals bedoeld in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") en in artikel 10 VWEU, met inbegrip van de beginselen subsidiariteit en evenredigheid als bedoeld in artikel 5 van het VEU worden nageleefd bij de uitvoering. Hierbij wordt rekening gehouden met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Projecten moeten daarnaast voldoen aan de verplichtingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, en toegankelijkheid garanderen in overeenstemming met artikel 9 en met de wetgeving van de Unie tot harmonisering van toegankelijkheidseisen voor producten en diensten. We vragen indieners expliciet in hun projectplannen op te nemen hoe men hiermee omgaat. In de beoordeling van projecten door de Deskundigencommissie wordt bij criteria 'bijdrage van het project aan duurzame ontwikkeling en maatschappelijke impact' gekeken naar de mate waarin projecten bijdragen aan de bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen, non-discriminatie en (sociale) participatie.

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Het EFRO-programma ondersteunt innovaties in de energietransitie binnen heel Zuid-Nederland, en kent daarbinnen geen nadere afbakening of begrenzing in de vorm van specifieke territoria. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van territoriale c.q. gebiedsgerichte instrumenten. Wel is er in projecten ruimte om op lokale schaal en/of gebiedsgerichte wijze innovaties in praktijk te brengen. Ook is er aandacht voor de regiospecifieke kansen en opgaven binnen de energietransitie in Zuid-Nederland incl. rurale gebieden.

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Ook binnen deze prioriteit zijn er volop kansen voor samenwerking met partijen buiten Zuid-Nederland. Daarom is het binnen dit EFRO-programma mogelijk om in interregionaal en transnationaal verband samen te werken met partners van buiten Zuid-Nederland. Als voorwaarde geldt dat de maatschappelijke en economische impact van het project in Zuid-Nederland zelf evident is. Er vindt vanuit de Beheerautoriteit regelmatig afstemming plaats met andere regio's over EFRO en INTERREG. Ook is er nauwe samenwerking met de drie provincies, onder andere in reguliere overleggen.

Concrete interregionale en transnationale acties die binnen het EFRO-programma ondersteund kunnen worden:

- ondersteunen van interregionale of internationale partnerschappen bestaande uit mkb'ers bij de vermarkting van energie-innovaties in Zuid-Nederland en daarbuiten (zoals hierboven beschreven).
- op lokale schaal toepassen van innovatieve vormen van duurzame energiewinning, in samenwerking met lokale stakeholders én relevante stakeholders van buiten Zuid-Nederland (inclusief mkb, maatschappelijk middenveld en kennis- en onderwijsinstellingen; verder zoals hierboven beschreven).

Waar nodig zal het programma de mogelijkheid onderzoeken om samenwerking met begunstigden in ten minste één andere lidstaat aan te moedigen door middel van interregionale, grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsacties. Samenwerking in het kader van het Vanguard initiatief (en specifiek met regio Lombardije), gericht op 'Efficient and sustainable manufacturing', kan hier bijvoorbeeld kansrijk voor zijn.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

De ondersteuning binnen deze specifieke doelstelling vindt plaats door middel van subsidies. Subsidies zijn bij uitstek het instrument om in de investeringsbehoeften (o.a. technologische, financiële en juridische risico's bij demonstratie en opschaling van innovatie) te voorzien en de genoemde acties

te ondersteunen. Vanuit de publieke kant zijn daarnaast veel financieringsinstrumenten beschikbaar en wordt geen financieringsgat ervaren voor projecten gericht op hernieuwbare energie die zich richten op de hogere TRL's waar het OPZUID zich op richt.

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	ondernemingen	41,00	115,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	ondernemingen	39,00	110,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO04	Ondernemingen met niet-financiële steun	ondernemingen	2,00	5,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO22	Bijkomende productiecapaciteit voor hernieuwbare energie (waarvan: elektriciteit, thermisch)	MW	6,70	15,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO97	Ondersteunde hernieuwbare-energiegemeenschappen	hernieuwbare-energiegemeenschappen	0,00	6,00

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR02	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	euro	0,00	2020-2029	15.800.243,00	monitoring programma, eigen data	
2	RSO2.2	EFRO	Meer	RCR03	Kleine en middelgrote	ondernemingen	0,00	2020-2029	35,00	Monitoring	

			ontwikkeld		ondernemingen (kmo's) die product- of procesinnovatie introduceren					programma, eigen data	
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR32	Extra operationeel vermogen geïnstalleerd voor hernieuwbare energie	MW	0,00	2020-2029	5,00	monitoring programma, eigen data	

2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), viii), van de GB-verordening

Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	6.320.097,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	046. Steun voor entiteiten die diensten verrichten die bijdragen aan een koolstofarme economie en veerkracht bij klimaatverandering, met inbegrip van bewustmakingsmaatregelen	2.528.039,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	047. Hernieuwbare energie: wind	1.580.024,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	048. Hernieuwbare energie: zonne-energie	2.844.044,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	051. Hernieuwbare energie: marien	1.580.024,00
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	052. Overige vormen van hernieuwbare energie (waaronder geothermische energie)	948.015,00
2	RSO2.2	Totaal			15.800.243,00

Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	01. Subsidie	15.800.243,00

2	RSO2.2	Totaal			15.800.243,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	33. Andere benaderingen - Geen territoriale toespitsing	15.800.243,00
2	RSO2.2	Totaal			15.800.243,00

Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema's ESF+

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
------------	-------------------------	-------	----------------	------	-----------------

Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.2	EFRO	Meer ontwikkeld	03. Genderneutraal	15.800.243,00
2	RSO2.2	Totaal			15.800.243,00

* In principe draagt 40 % van het ESF+ bij aan gendertracking. 100 % is van toepassing wanneer de lidstaat ervoor kiest gebruik te maken van artikel 6 van de ESF+-verordening

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E (EFRO)

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), i), iii), iv), v), vi) en vii), van de GB-verordening

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Doel van deze prioriteit is om toepassing, vermarkting en opschaling van kansrijke innovatieve oplossingen binnen de energietransitie te bevorderen. Daarbij gaat het om innovatieve wijzen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau waarbij digitale beheersystemen een belangrijke rol kunnen spelen.

De belangrijkste acties, hoofddoelgroepen, toepassingsgebieden en financieringsinstrumenten op een rij:

Soorten acties

Voorbeelden van concrete acties die binnen het EFRO-programma kunnen worden ondersteund zijn:

I. ondersteunen van het mkb bij de vermarkting van innovaties die tot slimmere, efficiëntere, duurzamere, stabielere of veiligere energiesystemen, energienetwerken en lokale energieopslag kunnen leiden in Zuid-Nederland en daarbuiten. Dit kan bijvoorbeeld door het ontwikkelen van business cases, demonstratie in de reële omgeving, proefproductie en eerste uitrol c.q. initiële opschaling;

II. op lokale schaal in praktijk brengen en doorontwikkelen van innovatieve vormen van slimme en duurzame energiesystemen, -netwerken en -opslag in samenwerking met lokale stakeholders (inclusief mkb, maatschappelijk middenveld en kennis- en onderwijsinstellingen). Dit kan bijvoorbeeld door demonstratie in de reële omgeving, het opzetten van innovatieve organisatiestructuren ten behoeve van het organiseren en financieren van particuliere investeringen in de opslag van duurzame energie en gebiedsgerichte pilots op het niveau van een wijk of bedrijventerrein.

De acties binnen deze specifieke doelstelling richten zich met name op het marktrijp maken van innovaties. In de uitvoering van het EFRO-programma wordt de verbinding gezocht tussen SD 2.ii (hernieuwbare energieopwekking) en SD 2.iii (slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau) en wordt ruimte geboden aan projecten die acties binnen beide doelstellingen combineren.

De voorziene acties zijn in overeenstemming met het principe 'Do no significant harm'. De analyse op het DNSH-beginsel is uitgevoerd door externe deskundigen van ERAC en Witteveen+Bos voor de vier Nederlandse EFRO-programma's. De rapportage is opgenomen als bijlage bij dit programma. Uit deze toetsing van de voorziene acties op dit principe is gebleken dat de acties vanwege hun aard géén significante negatieve impact op het milieu hebben. Onder deze SD kunnen begunstigden gebruik maken van vereenvoudigde kostenopties, zoals beschreven in aanhangsel 1 van dit programma

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

Net als in de eerste prioriteit binnen het EFRO-programma geldt ook hier dat het regionale mkb als belangrijke doelgroep geldt. Acties kunnen in veel verschillende sectoren plaatsvinden en we sluiten daarom geen sectoren uit, maar indicatief zijn bedrijven in de clusters HTSM, de chemie, het maintenancecluster, delen van de overige procesindustrie en in de energiesector kansrijk om tot innovatie binnen de energietransitie te komen. Daarbij kunnen partijen gespecialiseerd in digitale technologieën, creatieve industrie en skillsontwikkeling als ‘enabler’ fungeren.

Kennis- en onderwijsinstellingen op WO, HBO en MBO niveau zijn eveneens een belangrijke doelgroep, waarbij de uitdaging zit in het toepassen van de kennis waar zij over beschikken.

Daarnaast geldt in het bijzonder binnen deze prioriteit dat de effecten van de energietransitie vaak lokaal landen en zicht- en voelbaar zijn. Met het oog op maatschappelijk draagvlak gelden daarom ook lokale partijen in het maatschappelijk middenveld als doelgroep. Denk aan burgercoöperaties die gezamenlijk een energiecoöperatie of –gemeenschap uitvoeren en andere organisatievormen.

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Bij de uitvoering van dit EFRO-Programma Zuid 2021-2027 worden de horizontale beginselen nageleefd, zoals bedoeld in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") en in artikel 10 VWEU, met inbegrip van de beginselen subsidiariteit en evenredigheid als bedoeld in artikel 5 van het VEU worden nageleefd bij de uitvoering. Hierbij wordt rekening gehouden met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Projecten moeten daarnaast voldoen aan de verplichtingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, en toegankelijkheid garanderen in overeenstemming met artikel 9 en met de wetgeving van de Unie tot harmonisering van toegankelijkheidseisen voor producten en diensten. We vragen indieners expliciet in hun projectplannen op te nemen hoe men hiermee omgaat. In de beoordeling van projecten door de Deskundigencommissie wordt bij criteria 'bijdrage van het project aan duurzame ontwikkeling en maatschappelijke impact' gekeken naar de mate waarin projecten bijdragen aan de bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen, non-discriminatie en (sociale) participatie.

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Het EFRO-programma ondersteunt innovaties in de energietransitie binnen heel Zuid-Nederland, en kent daarbinnen geen nadere afbakening of begrenzing in de vorm van specifieke territoria. Ook wordt geen gebruik gemaakt van territoriale c.q. gebiedsgerichte instrumenten. Wel is er in projecten ruimte om op lokale schaal en/of gebiedsgerichte wijze innovaties in praktijk te brengen. Ook is er aandacht voor de regio-specifieke kansen en opgaven binnen de energietransitie in Zuid-Nederland.

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Binnen deze prioriteit zijn volop kansen voor samenwerking met partijen buiten Zuid-Nederland. Daarom is het binnen dit EFRO programma mogelijk om in interregionaal en transnationaal verband samen te werken met partners van buiten Zuid-Nederland. Als voorwaarde geldt dat de maatschappelijke en economische impact van het project in Zuid-Nederland zelf evident is. Er vindt vanuit de Beheerautoriteit regelmatig afstemming plaats met andere regio's over EFRO en INTERREG. Ook is er nauwe samenwerking met de drie provincies, onder andere in reguliere overleggen.

Concrete interregionale en transnationale acties die binnen het EFRO-programma ondersteund kunnen worden:

- ondersteunen van interregionale of internationale partnerschappen bestaande uit mkb'ers bij de vermarkting van energie-innovaties in Zuid-Nederland en daarbuiten (zoals hierboven beschreven).
- op lokale schaal toepassen van innovatieve vormen van duurzame energiesystemen en- opslag, in samenwerking met lokale stakeholders én relevante stakeholders van buiten Zuid-Nederland (inclusief mkb, maatschappelijk middenveld en kennis- en onderwijsinstellingen; verder zoals hierboven beschreven).

Waar nodig zal het programma de mogelijkheid onderzoeken om samenwerking met begunstigden in ten minste één andere lidstaat aan te moedigen door middel van interregionale, grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsacties. Hoewel er op dit thema nog geen concrete samenwerkingen zijn biedt de samenwerking met regio's die zijn aangesloten bij het Vanguard potentie.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

De ondersteuning binnen deze specifieke doelstelling vindt plaats door middel van subsidies. Subsidies zijn bij uitstek het instrument om in de investeringsbehoeften (o.a. technologische, financiële en juridische risico's bij demonstratie en opschaling van innovatie) te voorzien en de genoemde acties te ondersteunen. Vanuit de publieke kant zijn daarnaast al veel financieringsinstrumenten beschikbaar en wordt geen financieringsgat ervaren voor projecten die zich richten op de hogere TRL's waar het OPZuid zich op richt. In de provincie Noord-Brabant zijn er 14 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen en 3 garantiefondsen. Deze fondsen bieden financiering in de range van 50.000 euro tot 30 miljoen euro. In de provincie Limburg zijn er

2 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen. Deze fondsen bieden financiering in de range van 100.000 euro tot 25 miljoen euro. In de provincie Zeeland zijn er 3 fondsen die leningen en participaties beschikbaar stellen. Deze fondsen bieden financiering in de range van 150.000 euro tot 2,5 miljoen euro.

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	ondernemingen	237,00	237,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	ondernemingen	92,00	92,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO04	Ondernemingen met niet-financiële steun	ondernemingen	145,00	145,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO23	Digitale beheerssystemen voor slimme energiesystemen	systeemcomponenten	48,00	48,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO105	Oplossingen voor elektriciteitsopslag	MWh	8.408,00	8.408,00

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR02	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	euro	0,00	2020-2029	13.208.965,00	Monitoring programma, eigen data	

2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR03	Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die product- of procesinnovatie introduceren	ondernemingen	0,00	2020-2029	40,00	monitoring programma, eigen data	
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR33	Gebruikers die zijn aangesloten op slimme energiesystemen	eindgebruikers/jaar	0,00	2020-2029	6.130,00	Monitoring Programma, eigen Data	
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR34	Uitrol van projecten voor slimme energiesystemen	projecten	0,00	2020-2029	21,00	monitoring programma. eigen data	

2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), viii), van de GB-verordening

Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	1.215.284,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	046. Steun voor entiteiten die diensten verrichten die bijdragen aan een koolstofarme economie en veerkracht bij klimaatverandering, met inbegrip van bewustmakingsmaatregelen	1.215.284,00
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	2.430.568,00
2	RSO2.3	Totaal			4.861.136,00

Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	01. Subsidie	4.861.136,00
2	RSO2.3	Totaal			4.861.136,00

Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	33. Andere benaderingen - Geen territoriale toespitsing	4.861.136,00
2	RSO2.3	Totaal			4.861.136,00

Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema's ESF+

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
------------	-------------------------	-------	----------------	------	-----------------

Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
2	RSO2.3	EFRO	Meer ontwikkeld	03. Genderneutraal	4.861.136,00
2	RSO2.3	Totaal			4.861.136,00

* In principe draagt 40 % van het ESF+ bij aan gendertracking. 100 % is van toepassing wanneer de lidstaat ervoor kiest gebruik te maken van artikel 6 van de ESF+-verordening

2.1.1. Prioriteit: 3. Bevorderen van innovatie met maatschappelijke en economische impact in Zuid-Nederland, dankzij het doorontwikkelen, demonstreren en vermarkten van kansrijke technologische én niet-technologise innovaties en versterking van het Zuid-Nederlandse innovatie-ecosysteem.

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik (EFRO)

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), i), iii), iv), v), vi) en vii), van de GB-verordening

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Doel van deze prioriteit is om innovatie te bevorderen die is gericht op het doorontwikkelen, demonstreren en vermarkten van kansrijke, technologische militaire of dual-use innovaties binnen de volgende in de SAFE-verordening gedefinieerde categorieën, of, technologische militaire of dual-use innovaties. We streven naar innovatie die leidt tot economische versterking én maatschappelijke impact, waarbij het innovatiebegrip breed wordt geïnterpreteerd. Beide aspecten worden vooraf getoetst en tijdens en na projecten gemonitord.

Soorten acties

Binnen deze SD komen de volgende soorten acties in aanmerking:

I. ondersteuning voor living labs en demonstraties in de reële omgeving, waarin bedrijven, kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld, incl. eindgebruikers, samenwerken aan innovaties die bijdragen aan de behoeften die zijn geformuleerd binnen een van de toepassingsgebieden onder de twee categorieën die zijn gedefinieerd in de SAFE-verordening.

II. (door)ontwikkeling van innovaties die oplossingen bieden voor uitdagingen binnen bijvoorbeeld één van de vijf prioritaire gebieden uit de DSII óf toepassingsgebieden onder de twee categorieën die zijn gedefinieerd in de SAFE-verordening. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen:

ondersteuning van innovatieprojecten binnen individuele mkb-bedrijven;

ondersteuning van innovatieprojecten tussen samenwerkende bedrijven (cluster- c.q. ecosysteemprojecten);

III. (door)ontwikkeling van vernieuwende interregionale en internationale waardenketens van bedrijven om tot de vermarkting van innovaties een van de vijf prioritaire gebieden uit de DSII óf toepassingsgebieden onder de twee categorieën die zijn gedefinieerd in de SAFE-verordening te komen;

Deze SD richt zich specifiek op innovaties die impact genereren op het vlak van defensie en dual-use toepassingen. De projecten dienen deze impact aannemelijk te maken binnen het projectplan. De acties zijn gericht op het marktrijp maken van innovaties; hierbij denken we aan de fase van experimentele ontwikkeling tot marktintroductie (TRL 5-9).

Om binnen de scope van specifieke doelstelling 1.7 voorbeelden te geven voor aanvragers kunnen de vijf gebieden uit de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie 2025-2029 (DSII) als leidraad worden gehanteerd voor projecten die zich richten op de (door)ontwikkeling van dual-use innovaties:

1. Slimme materialen;
2. Sensoren;
3. Quantum;
4. Ruimtetechnologie;
5. Intelligente systemen.

Door in te zetten op deze vijf gebieden en de doorontwikkeling van de Nederlandse Defensie Technologische Industriële Basis (NLDTIB) wordt tegelijkertijd een bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van de Europese Technologische Industriële Basis (EDTIB).

1. Slimme materialen

- 1.1) composieten
- 1.2) additive manufacturing
- 1.3) metamaterialen.

1. Sensoren

- 2.1) radar, optisch, akoestisch, EM en Cyber
- 2.2) sensornetwerken
- 2.3) sensorfusie

1. Quantum

- 3.1) quantumcomputing
- 3.2) quantum sensing
- 3.3) quantum networking
- 3.4) quantum resilience

1. Ruimtetechnologie

- 4.1) Space Situational Awareness (SSA)
- 4.2) aardobservaties incl. ISR
- 4.3) satellietcommunicatie

4.4) Positie, Navigatie en Timing (PNT)

1. Intelligente Systemen

5.1) Onbemenste systemen

5.2) AI & Datascience.

Deze voorbeelden zijn niet limitatief.

De voorziene acties zijn in overeenstemming met het principe ‘Do no significant harm’. De analyse op het DNSH-beginsel is uitgevoerd door externe deskundigen voor de vier Nederlandse EFRO-programma’s en opgenomen als bijlage bij dit programma. Uit deze toetsing van de voorziene acties op dit principe is gebleken dat de acties vanwege hun aard géén significante negatieve impact op het milieu hebben. Omdat de type acties die onder deze doelstelling zijn gekozen soortgelijk zijn als onder Specifieke Doelstelling 1.1, wijzigt er niets in de uitvoering voor het principe ‘Do no significant harm’.[SS1]

Onder deze SD kunnen begunstigden gebruik maken van vereenvoudigde kostenopties, zoals beschreven in aanhangsel 1 van dit programma.

[SS1]In plaats van verwijzing naar Slimmer Europe, beter te verwijzen naar Specifieke Doelstelling 1.1

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

Het regionale mkb – inclusief innovatieve start- en scale-ups – is de belangrijkste doelgroep van deze SD. Acties kunnen in veel verschillende sectoren plaatsvinden en we sluiten geen sectoren op voorhand uit, maar calls kunnen wel een nadere specificatie bevatten. Kennis- en onderwijsinstellingen op WO-, HBO- en MBO-niveau zijn eveneens een belangrijke doelgroep. De in de RIS als enablers aangeduide partijen – in digitale technologie, creatieve industrie en/of skillsontwikkeling – kunnen ook als deelnemer en eindbegunstigde optreden. Het programma biedt nadrukkelijk ook ruimte voor samenwerkingsprojecten waarin mkb en kennis- en onderwijsinstellingen samen optrekken.

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Bij de uitvoering van het programma worden de horizontale beginselen nageleefd, zoals bedoeld in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") en in artikel 10 VWEU, met inbegrip van de beginselen subsidiariteit en evenredigheid als bedoeld in artikel 5 van het VEU worden nageleefd bij de uitvoering. Hierbij wordt rekening gehouden met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Projecten moeten daarnaast voldoen aan de

verplichtingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, en toegankelijkheid garanderen in overeenstemming met artikel 9 en met de wetgeving van de Unie tot harmonisering van toegankelijkheidseisen voor producten en diensten. In de beoordeling van projecten door de Deskundigencommissie wordt bij criteria 'bijdrage van het project aan duurzame ontwikkeling en maatschappelijke impact' gekeken naar de mate waarin projecten bijdragen aan de bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen, non-discriminatie en (sociale) participatie.

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Het EFRO-programma ondersteunt innovaties binnen heel Zuid-Nederland en kent daarbinnen geen nadere afbakening of begrenzing in de vorm van specifieke territoria. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van territoriale c.q. gebiedsgerichte instrumenten. Wel is er in projecten ruimte om op lokale schaal en/of gebiedsgerichte wijze innovatie te bevorderen inclusief de rurale gebieden in Zuid-Nederland. Geen regio wordt uitgesloten.

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Bij de uitvoering van projecten zijn er volop kansen voor samenwerking met partijen buiten Zuid-Nederland (interregionaal binnen Nederland, grensoverschrijdend met Duitsland en België en internationaal). Samenwerken en innoveren 'met een open blik' over grenzen heen is binnen dit EFRO-programma een belangrijke manier om innovaties tot stand te laten komen. Dit gaat twee kanten op: kennis en kunde van 'buiten Zuid' kan een waardevolle aanvulling zijn op de innovatieketen, en Zuid-Nederlandse innovaties kunnen elders worden toegepast en daar impact genereren.

Daarom is het binnen dit EFRO-programma mogelijk om in interregionaal en transnationaal verband samen te werken met partners van buiten Zuid-Nederland. Als voorwaarde geldt dat de maatschappelijke en economische impact van het project in Zuid-Nederland evident is. Er vindt vanuit de Beheerautoriteit regelmatig afstemming plaats met andere regio's over EFRO en INTERREG. Ook is er nauwe samenwerking met de drie provincies, onder andere in reguliere overleggen.

Concrete interregionale en transnationale acties die binnen het EFRO-programma ondersteund kunnen worden:

- (door)ontwikkeling van vernieuwende interregionale en/of internationale waardenketens in samenwerking met partijen van buiten Zuid-Nederland om tot de vermarkting van innovaties binnen gebieden uit de SAFE-verordening te komen;
- marktgerichte interregionale en/of internationale samenwerking tussen mkb'er(s) en kennisinstellingen aan oplossingen binnen gebieden in de DSII of SAFE-verordening (zoals onder 'soorten acties' beschreven).

In het programma onderzoeken we gericht de mogelijkheid om samenwerking met begunstigden in ten minste één andere lidstaat aan te moedigen door middel van interregionale, grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsacties.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

De ondersteuning binnen deze SD vindt plaats door middel van subsidies. Subsidies zijn bij uitstek het instrument om in de investeringsbehoeften (o.a. technologische, financiële en juridische risico's bij demonstratie en opschaling van innovatie) te voorzien en de genoemde acties te ondersteunen. Vanuit de publieke kant zijn daarnaast al veel financieringsinstrumenten beschikbaar en wordt geen financieringsgat ervaren voor innovatieprojecten die zich richten op de hogere TRLs waar het OPZUID zich op richt.

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	ondernemingen	0,00	100,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	ondernemingen	0,00	50,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO04	Ondernemingen met niet-financiële steun	ondernemingen	0,00	50,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO07	Onderzoeksorganisaties die deelnemen aan gezamenlijke onderzoeksprojecten	Onderzoeksinstellingen	0,00	15,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO10	Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties	ondernemingen	0,00	25,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO96	Interregionale investeringen voor innovatie in EU-projecten	euro	0,00	4.000.000,00

3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCO128	Ondernemingen die steun ontvangen, voornamelijk in verband met de bevordering van vermogens voor tweërlei gebruik en defensievermogens (RearmEU)	ondernemingen	0,00	100,00
---	--------	------	-----------------	--------	--	---------------	------	--------

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR02	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	euro	0,00	2020-2029	10.939.107,00	Monitoring programma	
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR03	Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die product- of procesinnovatie introduceren	ondernemingen	0,00	2020-2029	80,00	Monitoring programma	
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	RCR05	Kmo's die intern innoveren	ondernemingen	0,00	2020-2029	40,00	Monitoring programma	

2.1.1.1.3. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), viii), van de GB-verordening

Tabel 4: Dimensie 1 — Interventiegebied

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	5.104.916,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	026. Steun voor innovatieclusters, onder meer tussen ondernemingen, onderzoeksinstituten, overheidsinstanties en bedrijfsnetwerken, voornamelijk ten behoeve van kmo's	1.823.185,00
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	027. Innovatieprocessen in kmo's (innovatie op basis van processen, organisatie, marketing, co-creatie, gebruikers en vraag)	2.187.821,00

3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	028. Technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en instellingen voor hoger onderwijs	1.823.185,00
3	RSO1.7	Totaal			10.939.107,00

Tabel 5: Dimensie 2 — financieringsvorm

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	01. Subsidie	10.939.107,00
3	RSO1.7	Totaal			10.939.107,00

Tabel 6: Dimensie 3 — territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	33. Andere benaderingen - Geen territoriale toespitsing	10.939.107,00
3	RSO1.7	Totaal			10.939.107,00

Tabel 7: Dimensie 6 – secundaire thema's ESF+

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)

Tabel 8: Dimensie 7 - ESF+*, EFRO, CF en JTF gendergelijkheidsdimensie

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	Code	Bedrag (in EUR)
3	RSO1.7	EFRO	Meer ontwikkeld	03. Genderneutraal	10.939.107,00
3	RSO1.7	Totaal			10.939.107,00

* In principe draagt 40 % van het ESF+ bij aan gendertracking. 100 % is van toepassing wanneer de lidstaat ervoor kiest gebruik te maken van artikel 6 van de ESF+-verordening

2.2. Prioriteiten technische bijstand

3. Financieringsplan

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt g), i), ii) en iii), artikel 112, leden 1, 2 en 3, en de artikelen 14, 26 en 26 bis, van de GB-verordening

3.1. Overdrachten en bijdragen (1)

Referentie: Artikelen 14, 26, 26 bis en 27, van de GB-verordening

Programmawijziging in verband met	☐ bijdrage aan InvestEU
	☐ overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer
	☐ overdracht tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen
	☐ Fondsen die bijdragen tot de verwezenlijking van de in artikel 21 quater, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 genoemde doelstellingen

1) Alleen van toepassing op programmawijzigingen in overeenstemming met de artikelen 14, 26 en 26 bis, met uitzondering van aanvullende overdrachten naar het JTF in overeenstemming met artikel 27 van de GB-verordening. De overdrachten hebben geen invloed op de jaarlijkse verdeling van de financiële middelen op MFK-niveau voor een lidstaat.

Tabel 15 A: Bijdragen aan InvestEU* (verdeling per jaar)

Bijdrage van		Bijdrage tot	Uitsplitsing per jaar							
Fonds	Regiocategorie	InvestEU-venster	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal

* Voor elk nieuw bijdrageverzoek worden in een programmawijziging de totale bedragen voor elk jaar vastgesteld per fonds en per regiocategorie.

Tabel 15 B: Bijdragen aan InvestEU* (samenvatting)

Fonds	Regiocategorie	Duurzame infrastructuur a)	Innovatie en digitalisering b)	Kleine of middelgrote onderneming c)	Sociale investeringen en vaardigheden d)	Totaal (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Totaal						

* Cumulatieve bedragen voor alle bijdragen die tijdens de programmeringsperiode via programmawijzigingen zijn gedaan. Bij elk nieuw bijdrageverzoek worden in een programmawijziging de totale bedragen voor elk jaar vastgesteld per fonds en per regiocategorie.

Motivering, rekening houdend met de wijze waarop deze bedragen bijdragen tot de verwezenlijking van de in het programma geselecteerde beleidsdoelstellingen overeenkomstig artikel 10, lid 1, van de InvestEU-verordening

--

Tabel 16 A: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (uitsplitsing per jaar)

Overdrachten van		Overdrachten naar	Uitsplitsing per jaar							
Fonds	Regiocategorie	Instrument	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal

Tabel 16 B: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer* (samenvatting)

Fonds	Regiocategorie	Totaal
Totaal		

* Cumulatieve bedragen voor alle overdrachten die tijdens de programmeringsperiode via programmawijzigingen zijn gedaan. Bij elk nieuw overdrachtverzoek worden in een programmawijziging de totale overgedragen bedragen voor elk jaar vastgesteld per fonds en per regiocategorie.

Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer - Motivering

--

Tabel 17 A: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (uitsplitsing per jaar)

Overdrachten van		Overdrachten naar		Uitsplitsing per jaar							
Fonds	Regiocategorie	Fonds	Regiocategorie	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal

* Overdracht naar andere programma's. Overdrachten tussen EFRO en ESF+ mogen alleen binnen dezelfde regiocategorie gebeuren.

Tabel 17 B: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (samenvatting)

	EFRO	ESF+	CF	EFMZVA	AMIF	ISF	BMVI	Totaal
--	------	------	----	--------	------	-----	------	--------

	Meer ontwikkeld	Transitie	Minder ontwikkeld	Ultraperifere of noordelijke dunbevolkte gebieden	Meer ontwikkeld	Transitie	Minder ontwikkeld	Ultraperifere of noordelijke dunbevolkte gebieden						
Totaal														

* Cumulatieve bedragen voor alle overdrachten die tijdens de programmeringsperiode via programmawijzigingen zijn gedaan. Bij elk nieuw overdrachtverzoek worden in een programmawijziging de totale overgedragen bedragen voor elk jaar vastgesteld per fonds en per regiocategorie.

Overdrachten tussen fondsen in gedeeld beheer, met inbegrip van fondsen voor het cohesiebeleid - Motivering

--

Tabel 21: Fondsen die bijdragen tot de verwezenlijking van de in artikel 21 quater, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 genoemde doelstellingen

Fonds	Regiocategorie	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Algemeen totaal								

3.2. JTF: toewijzing in het programma en overdrachten (1)

3.3. Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie

Tabel 19 A: Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie, binnen het programma (uitsplitsing per jaar)

Overdrachten van	Overdrachten naar	Uitsplitsing per jaar			
Regiocategorie*	Regiocategorie*	2025	2026	2027	Totaal

* Alleen van toepassing op het EFRO en het ESF+.

Tabel 19 B: Overdrachten tussen regiocategorieën als gevolg van de tussentijdse evaluatie, naar andere programma's (uitsplitsing per jaar)

Overdrachten van	Overdrachten naar	Uitsplitsing per jaar			
Regiocategorie*	Regiocategorie*	2025	2026	2027	Totaal

* Alleen van toepassing op het EFRO en het ESF+.

3.4. Terugboekingen (1)

Tabel 20A: Terugboekingen (uitsplitsing per jaar)

Overdrachten van	Overdrachten naar		Uitsplitsing per jaar							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
InvestEU of ander EU-instrument	Fonds	Regiocategorie								

(1) Alleen van toepassing op programmawijzigingen voor middelen die zijn teruggeboekt van andere instrumenten van de Unie, met inbegrip van elementen van het AMIF, het ISF en het BMVI, in direct of indirect beheer, of van InvestEU.

Tabel 20B: Terugboekingen* (samenvatting)

Van	Aan						
InvestEU / instrument	EFRO			ESF+			Cohesiefonds
	Meer ontwikkeld	Transitie	Ontwikkeld	Meer ontwikkeld	Transitie	Ontwikkeld	

* Cumulatieve bedragen voor alle overdrachten die tijdens de programmeringsperiode via programmawijzigingen zijn gedaan. Bij elk nieuw overdrachtverzoek worden in een programmawijziging de totale overgedragen bedragen voor elk jaar vastgesteld per fonds en per regiocategorie.

3.5. Financiële toewijzingen per jaar

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt g), i), van de GB-verordening, en de artikelen 3, 4 en 7 van de JTF-verordening

Tabel 10: Financiële toewijzingen per jaar

Fonds	Regiocategorie	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totaal
							Financiële toewijzing zonder flexibiliteitsbedrag	Flexibiliteitsbedrag	Financiële toewijzing zonder flexibiliteitsbedrag	Flexibiliteitsbedrag	
EFRO*	Meer ontwikkeld	0,00	18.622.420,00	18.922.145,00	19.227.963,00	19.539.897,00	8.096.177,00	8.096.177,00	8.258.446,00	8.258.447,00	109.021.672,00
Totaal EFRO		0,00	18.622.420,00	18.922.145,00	19.227.963,00	19.539.897,00	8.096.177,00	8.096.177,00	8.258.446,00	8.258.447,00	109.021.672,00
Totaal		0,00	18.622.420,00	18.922.145,00	19.227.963,00	19.539.897,00	8.096.177,00	8.096.177,00	8.258.446,00	8.258.447,00	109.021.672,00

* Bedragen na de aanvullende overdracht naar het JTF

3.6. Totale financiële toewijzingen per fonds en nationale medefinanciering

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt g), ii), artikel 22, lid 6, en artikel 36 van de GB-verordening

Overdracht naar doelstelling “Investeren in werkgelegenheid en groei”: programma's die gebruikmaken van technische bijstand uit hoofde van artikel 36, lid 5, GB-verordening, overeenkomstig de keuze die is gemaakt in de partnerschapsovereenkomst

Tabel 11: Totaal financiële toewijzingen per fonds en nationale bijdrage

Specifieke beleids-/JTF-doelstelling nummer of technische bijstand	Prioriteit	Berekeningsgrondslag voor de EU-steun (totaal aan subsidiabele kosten of publieke bijdrage)	Fonds	Regiocategorie*	Uniebijdrage (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Uitsplitsing van EU-bijdrage				Nationale bijdrage (d)=(e)+(f)	Indicatieve uitsplitsing van de nationale bijdrage		Totaal (g)=(a)+(d)	Medefinancieringspercentage (h)=(a)/(g)
						EU-bijdrage		Flexibiliteitsbedrag			Publiek (e)	Particulier (f)		
						zonder technische bijstand in het kader van artikel 36, lid 5	voor technische bijstand in het kader van artikel 36, lid 5	zonder technische bijstand in het kader van artikel 36, lid 5	voor technische bijstand in het kader van artikel 36, lid 5					
					(b)	(c)	(i)	(j)						
1	1	Totaal	EFRO	Meer ontwikkeld	76.315.170,00	62.673.366,00	2.193.567,00	11.061.098,00	387.139,00	141.728.175,00	65.413.004,00	76.315.171,00	218.043.345,00	34,9999996560%
1	3	Totaal	EFRO	Meer ontwikkeld	11.321.975,00	9.298.103,00	325.433,00	1.641.004,00	57.435,00	21.026.525,00	9.704.550,00	11.321.975,00	32.348.500,00	35,0000000000%
2	2	Totaal	EFRO	Meer ontwikkeld	21.384.527,00	17.561.912,00	614.667,00	3.099.467,00	108.481,00	39.714.121,00	18.329.594,00	21.384.527,00	61.098.648,00	35,0000003273%
Totaal			EFRO	Meer ontwikkeld	109.021.672,00	89.533.381,00	3.133.667,00	15.801.569,00	553.055,00	202.468.821,00	93.447.148,00	109.021.673,00	311.490.493,00	34,9999998234%
Algemeen totaal					109.021.672,00	89.533.381,00	3.133.667,00	15.801.569,00	553.055,00	202.468.821,00	93.447.148,00	109.021.673,00	311.490.493,00	34,9999998234%

* Voor EFRO en ESF+: minder ontwikkeld, overgang en meer ontwikkeld en, in voorkomend geval, speciale toewijzing voor ultraperifere en noordelijke dunbevolkte regio's. Voor het Cohesiefonds: niet van toepassing. Voor technische bijstand hangt de toepassing van regiocategorieën af van de selectie van het fonds.

** Geef de totale JTF-middelen aan, met inbegrip van de aanvullende steun die is overgedragen van het EFRO en het ESF+. De tabel mag de bedragen overeenkomstig artikel 7, van de JTF-verordening niet bevatten. In het geval van uit het JTF gefinancierde technische bijstand moeten de JTF-middelen worden opgesplitst in middelen die verband houden met de artikelen 3 en 4 JTF-verordening. Voor artikel 4 JTF-verordening is er geen flexibiliteitsbedrag.

4. Randvoorwaarden

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt i), van de GB-verordening

Tabel 12: Randvoorwaarden

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
1. Doeltreffende toezichtmechanismen van de markt voor overheidsopdrachten			Ja	Monitoringmechanismen voor alle overheidsopdrachten en de aanbesteding ervan in het kader van de fondsen overeenkomstig de Uniewetgeving inzake aanbestedingen. Dit vereiste omvat: 1. Regelingen om te zorgen voor de verzameling van doeltreffende en betrouwbare gegevens over procedures voor overheidsopdrachten boven de EU-drempels overeenkomstig de rapportageverplichtingen van de artikelen 83 en 84 van Richtlijn 2014/24/EU, en de artikelen 99 en 100 van Richtlijn 2014/25/EU.	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Aanbestedingswet 2012 (herzien per 1 juli 2016, o.a. ter implementatie van de richtlijn 2014/24 en 2014/25) TenderNed, https://www.tenderned.nl 	<p>Op 1 april 2013 is in Nederland de eerste versie van de Aanbestedingswet 2012 in werking getreden. Per 1 juli 2016 is deze wet herzien, o.a. ter implementatie van de richtlijn 2014/24 en 2014/25.</p> <p>Artikel 2.132 van de Aanbestedingswet 2012 bepaalt dat de aanbestedende dienst over de gunning van een overheidsopdracht en de instelling van een dynamisch aankoopstelsel een proces-verbaal opstelt dat een aantal basisgegevens omvat, o.a. namen van de winnende bieder (lid 1h), het aantal initiële bidders (lid 1 c-e) en de contractuele waarde (lid 1b).</p> <p>Alle aanbestedende diensten zijn verplicht tot publicatie van hun aankondigingen van opdrachten en aankondigingen van gegunde opdrachten op het nationale platform TenderNed, indien de waarde van de opdracht gelijk is tot of boven de EU-drempelwaarden. Op deze manier wordt voldaan aan criterium 1.</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>
				2. Regelingen om ervoor te zorgen dat de gegevens ten minste de volgende elementen	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Aanbestedingswet 2012 (herzien per 1 juli 2016, o.a. ter implementatie van de richtlijn 2014/24) 	<p>2.a) idem criterium 1</p> <p>2.b) In Nederland is het niet verplicht om de informatie genoemd onder</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				<p>omvatten:</p> <p>a. Kwaliteit en intensiteit van de concurrentie: namen van de winnende inschrijvers, aantal initiële inschrijvers en contractuele prijs</p> <p>b. Informatie over de definitieve prijs na voltooiing en over de deelname van kmo's als rechtstreekse inschrijvers indien de nationale systemen dergelijke informatie verstrekken</p>		<p>en 2014/25)</p> <ul style="list-style-type: none"> TenderNed, https://www.tenderned.nl Onderzoeksrapport “Effecten van de Aanbestedingswet 2012, Perceel 1: Deelname MKB aan overheidsopdrachten en het Feitenonderzoek”, 2021 Monitor Aanbestedingen in Nederland 2017-2019 <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>criterium 2.b. te verzamelen. Niettemin wordt er onderzoek naar de participatie van MKB in aanbestedingen gedaan, bijvoorbeeld in een onderzoek van 2015 over de Effecten van de Aanbestedingswet 2012 en de deelname MKB aan overheidsopdrachten. Hieruit bleek o.a. dat in 2014 63% van alle aanbestedingen boven de EU-drempels werden toegekend aan MKBs. In 2021 verscheen de tweede editie van het rapport, “2021 Monitor Aanbestedingen in Nederland 2017-2019”, ivm de monitoringsrapportage aanbesteden (art 83 en 85).</p>
				<p>3. Regelingen om te zorgen voor de monitoring en de analyse van de gegevens door de bevoegde nationale autoriteiten in overeenstemming met artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU</p>	Ja	<ul style="list-style-type: none"> 34 329 Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU, Nr. 3 MEMORIE VAN TOELICHTING, https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34329-3.html 	<p>De Memorie van Toelichting bij de wijziging van de aanbestedingswet 2012 legt het met betrekking tot de invulling van artikel 83 (2)/99(2) uit dat er verschillende controlemechanismen zijn voor de rechtmatige toepassing van de aanbestedingsregels.</p> <p>Er zijn mogelijkheden voor toezichthoudende autoriteiten of structuren om problemen aan te kaarten bij instanties als de Ombudsman of het parlement. Er zijn geen belemmeringen om, binnen de grenzen van het procesrecht, problemen voor te leggen aan de rechter.</p> <p>Op grond van artikel 83 en 85 van de Aanbestedingsrichtlijn levert Nederland elke drie jaar een toezichtrapport aan de EC aan.</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				4. Regelingen om de resultaten van de analyse beschikbaar te maken voor het publiek in overeenstemming met artikel 83, lid 3, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 3, van Richtlijn 2014/25/EU	Ja	<ul style="list-style-type: none"> 34 329 Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU, Nr. 3 MEMORIE VAN TOELICHTING Procurement Monitoring Report of the Netherlands, laatste versie van 2021 (eerdere versie: 2018) 2021 Monitor Aanbestedingen in Nederland 2017-2019 <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>De Memorie van Toelichting over de wijziging van de aanbestedingswet 2012 legt met betrekking tot artikel 83 (3)/99(3) uit dat de uitkomsten van accountscontroles openbaar worden gemaakt. Eveneens worden deze uitkomsten gebruikt ihkv op te stellen toezichtsrapporten.</p> <p>Zie ook publicatie van het ‘Public Procurement Monitoring Report of the Netherlands’ (mei 2021) en de ‘2021 Monitor Aanbestedingen in Nederland 2017-2019’ (mei 2021). Beide documenten zijn ook gepubliceerd als onderdeel van de brief aan de Tweede Kamer “Programma Beter Aanbesteden, onderzoek inkoopvolume en monitoringsrapportage”.</p> <p>Artikel 4.12a van de Aanbestedingswet geeft invulling aan artikel 83(3): aanbestedende diensten zijn verplicht om processen-verbaal van alle gegunde overheidsopdrachten en ingestelde dynamische aankoopssystemen, op diens verzoek, te verstrekken aan de Minister van Economische Zaken.</p>
				5. Regelingen om ervoor te zorgen dat alle informatie die wijst op vermoedelijke manipulatie wordt meegedeeld aan de bevoegde nationale instanties in overeenstemming met artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Mededingingswet, https://wetten.overheid.nl/BWBR0008691/2019-01-01 34 329 Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU, Nr. 3 MEMORIE VAN TOELICHTING 	<p>De Mededingingswet heeft als doel de concurrentie te bevorderen. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) handhaaft de wet en heeft als taak overtredingen van de Mededingingswet en het EU-Verdrag op te sporen. Op basis van deze wet, de Aanbestedingswet 2012, de Wet op het financieel toezicht en uitvoerende regelingen ziet de ACM erop toe dat</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
						<ul style="list-style-type: none"> • Informatiefolder “Betaal niet teveel...ziet u afspraken tussen bedrijven bij aanbestedingen? Meld ze bij ACM” • Informatie van de ACM over collusie bij aanbestedingen(zie hier) • https://www.acm.nl/nl/contact/tips-en-meldingen/tip-ons <p>Meer info in bijlage.</p>	<p>marktdelnemers zich houden aan de regels voor concurrentie en marktwerking. De ACM helpt aanbestedende diensten bij het herkennen van afstemming tussen concurrenten bij inkooptrajecten. Om verboden afspraken tussen bedrijven te herkennen wordt op de website van ACM informatie gepubliceerd. Evenzo is er een meldpunt ingericht waar anonieme meldingen gedaan kunnen worden.</p> <p>Bovendien zijn de gegevens in TenderNed openbaar en dus ook beschikbaar voor de ACM. TenderNed is een onderdeel van PIANOo (expertisecentrum aanbesteden). ACM werkt nauw samen met PIANOo. Zie ook criterium 3.</p> <p>Meer info in bijlage.</p>
2. Middelen en capaciteit voor de effectieve toepassing van de staatssteunregels			Ja	De beheersautoriteiten hebben de instrumenten en de capaciteit om de naleving van de staatssteunregels te controleren: 1. Voor ondernemingen in moeilijkheden en ondernemingen die aan een terugvorderingsverplichting zijn onderworpen.	Ja	artikel 2 van Verordening (EU) 651/2014	<p>Onderneming in moeilijkheden</p> <p>In ieder aanvraagformulier voor ondersteuning uit de fondsen wordt de aanvrager – in het geval van een consortium alle deelnemers - gevraagd of de betreffende onderneming in moeilijkheden verkeert volgens de definitie van artikel 2 van Verordening (EU) 651/2014. Hiertoe moet een formulier met een verklaring ‘geen financiële moeilijkheden’ worden ingevuld en ondertekend. Dit wordt beoordeeld door de managementautoriteit aan de hand van</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							<p>de jaarrekening. Voor de beoordeling van ondersteuning uit EFRO kan ook gebruik gemaakt worden van ARACHNE.</p> <p>Ondernemingen waartegen een vordering loopt</p> <p>In ieder aanvraagformulier wordt de aanvrager gevraagd of er tegen de betreffende onderneming een bevel tot terugvordering van steun uitstaat. Er wordt door de managementautoriteit vooral gesteund op deze verklaring van de aanvrager.</p> <p>Gezien het zeer geringe aantal terugvorderingen wordt voor een pragmatische insteek gekozen. Hierbij neemt ook het Interdepartementaal Steun Overleg (ISO) een rol in. Zodra het ISO over een terugvorderingsbevel geïnformeerd is, kunnen de managementautoriteiten hierover geïnformeerd worden.</p>
				2. Door toegang tot deskundig advies en richtsnoeren inzake staatssteun die worden verstrekt door deskundigen van lokale of nationale instanties.	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Interdepartementale afspraken 2017 (in het bijzonder afspraak 11), https://wetten.overheid.nl/BWBR0040099/2017-10-21 Coördinatiepunt Staatssteun: https://europadecentraal.nl/coördinatiepunt-staatssteun/ 	In 2017 zijn in Nederland de interdepartementale afspraken inzake staatssteun geactualiseerd. In afspraak 11 staan de taken van het Interdepartementaal Steun Overleg (ISO) beschreven. Hier is onder meer vastgelegd dat het ISO op verzoek adviezen kan geven over staatssteunvraagstukken aan ministeries, decentrale overheden, interdepartementale gremia of onderdelen daarvan. In voorkomend geval zal het ISO zich verstaan met andere commissies binnen de

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							<p>Rijksdienst die belast zijn met het geven van adviezen op juridisch gebied, zoals bijvoorbeeld de Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER).</p> <p>Hiermee wordt gewaarborgd dat de managementautoriteiten toegang hebben tot advies van staatssteun experts op nationaal niveau.</p> <p>Verder heeft het landelijke kenniscentrum ‘Europa decentraal’ het Coördinatiepunt Staatssteun (CPS) ingericht en biedt ondersteuning aan decentrale overheden bij het doen van kennisgevingen.</p>
3. Effectieve toepassing en uitvoering van het EU-Handvest van de grondrechten			Ja	<p>Er is voorzien in doeltreffende mechanismen om de naleving van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (“het Handvest”) te waarborgen, waaronder:</p> <p>1. Regelingen om ervoor te zorgen dat programma’s die worden ondersteund door de fondsen en de uitvoering ervan de relevante bepalingen van het Handvest naleven.</p>	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Richtsnoeren voor de eerbiediging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. • Oprichting en taak College voor de Rechten van de Mens (CvRM): Wet College voor de rechten van de mens, https://wetten.overheid.nl/BWBR0030733/2020-01-01 • Memorie van toelichting op Wet College voor de Rechten van de Mens (zie in het bijzonder punt 3.1. mandaat en het verwijst naar het Handvest): https://mensenrechten.nl/nl/memorie-van-toelichting-op-wet-college-voor-de-rechten-van-de-mens • Algemene wet bestuursrecht • Wet Nationale ombudsman 	<p>Nederland gebruikt bijlage III, Richtsnoeren voor naleving van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, o.a. bij volgende processen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de beheersautoriteit bij het opstellen en toepassen van selectiecriteria, de verstrekking van gegevens over concrete acties, de voorlichting van potentiële begunstigen en het onderhouden en verstrekken van toegang tot de lijst van concrete acties 2. het Comité van Toezicht bij het goedkeuren van de project selectiecriteria en het bestuderen en goedkeuren van het eindverslag. 3. De auditautoriteit bij het uitvoeren van audits. <p>In de Comités van Toezicht zit een vertegenwoordiger van het CvRM of</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
						Meer detail in bijlage.	<p>een vergelijkbare organisatie. Dit lid heeft de rol om zowel bij de programmauitvoering, evaluatie en afsluiting aandacht op de conformiteit met het Handvest te leggen.</p> <p>In de opzet van de programma's is het maatschappelijk middenveld in gelegenheid gesteld te reflecteren op naleving van het Handvest.</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>
				2. Regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het Handvest en klachten met betrekking tot het Handvest die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, van de GB-verordening ingestelde regelingen.	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Klachtenprocedure College voor de Rechten van de Mens (CvRM): https://mensenrechten.nl/nl/college-voor-jou • Oprichting en taak College voor de Rechten van de Mens: Wet College voor de rechten van de mens • Memorie van toelichting op Wet College voor de Rechten van de Mens (artikel 3.1. Mandaat) • Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid • Algemene wet bestuursrecht • Wet Nationale ombudsman <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>Non-conformiteit: Indien non-conformiteit bij gesteunde acties tijdens controlewerkzaamheden door de managementautoriteit, auditautoriteit of andere bevoegde autoriteiten wordt vastgesteld, wordt dit vermeldt aan het CvT, bv. als onderdeel van jaarlijkse controleverslagen. Hier wordt ook vermeldt welke (corrigerende) acties ondernomen (moeten) worden.</p> <p>Klachten over de niet-naleving van het Handvest kunnen bij verschillende instanties ingediend worden. Het CvRM staat centraal bij klachten m.b.t. de rechten uit het Handvest.</p> <p>De managementautoriteit als verantwoordelijk bestuursorgaan informeert het CvT over ontvangen klachten als ook de afhandeling (corrigerende acties) hiervan.</p> <p>In alle CvTs zit bovendien een vertegenwoordiger (bv. van het CvRM) die o.a. de naleving van het Handvest onder zijn of haar verantwoordelijkheid heeft. Dit lid heeft de rol om de</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							managementautoriteit actief te bevragen over naleving van het Handvest in het programma. Tenminste een keer per jaar wordt dit punt op de agenda van het CvT geagendeerd. Meer detail in bijlage.
4. Uitvoering en toepassing van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) in overeenstemming met Besluit 2010/48/EG van de Raad.			Ja	Er is voorzien in een nationaal kader voor de uitvoering van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), met onder meer: 1. Meetbare doelstellingen, gegevensverzameling en toezichtmechanismen.	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • VN-Verdrag (ratificatie NL juni 2016) • Rapportage over naleving VN-verdrag handicap in Nederland • Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte • Wet Banenafpraak/Quotumwet, kennisdocument voorjaar 2020. • Onbeperkt Meedoen (programma) • 2020 Kamerbrief over indicatoren programma Onbeperkt Meedoen! • Eindrapportage Onbeperkt meedoen! 2018 - 2021 • Programma Iedereen onderweg • Rapport Inzicht in Inclusie (2018) • Wet College voor de rechten van de mens • Memorie van toelichting op Wet College voor de Rechten van de Mens 	In juni 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag inzake rechten van personen met een handicap geratificeerd. De regering heeft in overleg met personen met een beperking en organisaties die een rol spelen bij de implementatie van het VN-verdrag het programma “Onbeperkt Meedoen” opgezet. Dit is een uitwerking van het VN-Verdrag en omvat concrete doelen en een tijdspad voor de geplande activiteiten. Eenmaal per jaar wordt de voortgang gerapporteerd aan de Tweede Kamer, waarbij de behaalde doelstellingen in vastgestelde indicatoren worden gerapporteerd. Deze rapportages worden tevens aan het VN-Comité gerapporteerd. Het programma sluit aan bij Nederlandse wetgeving, die stelt dat de overheid een rol heeft in het bevorderen van voldoende werkgelegenheid, waaronder voor mensen met een beperking. In de Wet gelijke behandeling op grond van handicap en chronische ziekte is het VN Verdrag bij wet uitgewerkt. Aanvullend zijn er sinds 2015 ook de Wet Banenafpraak en Quotumwet en is in 2019 het programma ‘Iedereen onderweg’

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
						Meer detail in bijlage.	ingevoerd. Door Het College voor de Rechten van de Mens worden ook regelmatig onderzoeksrapporten gepubliceerd, zoals “Inzicht in Inclusie”(2018).
				2. Regelingen om ervoor te zorgen dat het beleid, de wetgeving en de normen inzake toegankelijkheid naar behoren tot uiting komen in de voorbereiding en de uitvoering van de programma's.	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid Onbeperkt Meedoen (programma) Oprichting en taak College voor de Rechten van de Mens: Wet College voor de rechten van de mens, Memorie van toelichting op Wet College voor de Rechten van de Mens <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>In het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid wordt bepaald dat overheidssites moeten voldoen aan toegankelijkheidseisen zoals vastgelegd in EN 301 549/WCAG 2.1 en daarover verantwoordelijkheid moeten afleggen in een gepubliceerde toegankelijkheidsverklaring om aan toegankelijkheidsvereisten te voldoen.</p> <p>Eveneens vonden tijdens de 2021-27 programmavoorbereiding openbare consultaties plaats om toe te zien op de vereisten.</p> <p>Bij de programma's die meer gericht zijn op individuele begunstigde (bv. ESF+) zijn deskundigen actief betrokken bij de programmavoorbereiding en ook de implementatie.</p> <p>Door doelgerichte trainingen worden de programma-autoriteiten alsook de begunstigten ondersteund om aan de vereisten te voldoen.</p> <p>Zie ook het programma “Onbeperkt Meedoen” zoals onder criterium 1 beschreven. Dit programma richt zich op alle vereisten van het verdrag.</p> <p>Bovendien zal Het College voor de Rechten van de Mens of een</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							<p>vergelijkbare organisatie als lid van het Comité van Toezicht erop toezien dat Verdrag tijdens de programmuitvoering wordt gerespecteerd.</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>
				<p>3. Regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het UNCRPD en klachten met betrekking tot het UNCRPD die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, ingestelde regelingen.</p>	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Klachtenprocedure College voor de Rechten van de Mens: https://mensenrechten.nl/nl/college-voor-jou • Oprichting en taak College voor de Rechten van de Mens: Wet College voor de rechten van de mens, Memorie van toelichting op Wet College voor de Rechten van de Mens • Bezwaar en beroepsprocedure algemeen: Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid Brochure Rijksoverheid.nl • Algemene wet bestuursrecht • Wet Nationale ombudsman <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>Non-conformiteit: Indien non-conformiteit bij gesteunde acties tijdens controlewerkzaamheden door de managementautoriteit, auditautoriteit of andere bevoegde autoriteiten wordt vastgesteld, wordt dit vermeldt aan het CvT, bv. als onderdeel van jaarlijkse controleverslagen. Hier wordt ook vermeldt welke (corrigerende) acties ondernomen (moeten) worden, bv. een proportionele korting van de subsidie.</p> <p>Klachten: Klachten over de niet-naleving van het Verdrag kunnen bij verschillende instanties ingediend worden. De managementautoriteit als verantwoordelijk bestuursorgaan informeert het CvT over ontvangen klachten als ook de afhandeling (corrigerende acties) hiervan.</p> <p>In alle CvTs zit een vertegenwoordiger die o.a. de naleving van het VN-verdrag onder zijn of haar verantwoordelijkheid heeft. Dit lid heeft de rol om de managementautoriteit actief te bevragen over naleving van het VN-verdrag in het programma. Tenminste een keer per jaar wordt het onderwerp klachten en non-conformiteit op de agenda het CvT geagendeerd.</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							Meer detail in bijlage.
1.1. Goede governance van de nationale of regionale strategie voor slimme specialisatie	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Ja	Strategieën voor slimme specialisatie worden ondersteund door: 1. Actuele analyse van problemen met de verspreiding van innovatie en met digitalisering.	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	In de RIS wordt een analyse gegeven van de economische kracht van de sleuteltechnologieën in Zuid Nederland. De uitdaging zit in de valorisatie: innovaties de markt laten bereiken. Het mkb speelt hierbij een cruciale rol. Met een focus op het wegnemen van obstakels voor opschaling biedt de RIS3 mogelijkheden om voldoende toegevoegde waarde te hebben. Het 'Regional Innovation Scoreboard 2019' duidt op een relatieve zwakte m.b.t. O&O uitgaven. Daarnaast ligt Zuid Nederland strategisch in west Europa grenzend aan België en Duitsland en centraal tussen een aantal metropool gebieden. In het onderzoek van dhr Boschma zal er speciale aandacht zijn voor een benchmark met andere regio's en hoe (internationale) samenwerking de regio kan versterken. In de aanpak zet Zuid Nederland in op innovatiebevordering gericht op en economische versterking en een duidelijke bijdrage aan de maatschappelijke transitie waarbij digitalisering een belangrijke enabler is.
				2. Bestaan van bevoegde regionale/nationale instelling of instantie belast met het beheer van de strategie voor slimme specialisatie	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	De uitvoeringsverantwoordelijkheid zal formeel worden gedragen door de provincie Noord Brabant als beheersautoriteit van het OPZuid. Periodiek zal overleg plaatsvinden met de provincie Zeeland en Limburg. De

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							voorbereidingsgroep is hiervoor ingesteld. Hierin zijn de betrokken provincies vertegenwoordigd en volgen zij kritisch de werkzaamheden en voorstellen van Stimulus voordat deze worden voorgelegd aan de Gedeputeerde Staten van de provincies. De monitoring, actualisatie en continuering van het EDP zal concreet gedaan worden door Stimulus programmamanagement. De capaciteit is op orde en heeft ervaring met het op orde houden van de regionale innovatie strategie. Stimulus heeft een relevant netwerk (bestaande uit kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties) om dit proces van EDP te volgen. Om de input vanuit het veld te organiseren en de RIS dynamisch te houden zal er regelmatig met ENZuid worden overlegd en zal afstemming plaatsvinden met andere stakeholders.
				3. Instrumenten voor toezicht en evaluatie om de voortgang te meten in de richting van de doelstellingen van de strategie	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	MA Zuid gebruikt een periodieke monitoring die ook benut wordt voor de evaluaties. Naast het continueren van de monitor uit de vorige programmaperiode wordt een specifiekere monitor opgezet a.d.h.v. het relatedness model. Daarnaast wordt er een monitor ontwikkeld om de maatschappelijke impact te monitoren. De stakeholders worden aan de voorkant van iedere evaluatie betrokken, tijdens de evaluatie wordt informatie bij hen opgehaald en daarna worden ze betrokken bij het bespreken van de resultaten en de mogelijke consequenties voor het programma. De input wordt

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							geleverd door te monitoren of Zuid de middelen besteedt in lijn met de doelstellingen van de RIS3. In dit proces is het belangrijk dat de stakeholders op diverse niveaus worden betrokken. Bestaande gremia (leden CvT, stuurgroep en deskundigencommissie) in de OPZuid governance krijgen hierin een rol alsmede nieuwe samenwerkingsverbanden zoals ENZuid en de andere triplehelixorganisaties in Zuid zoals genoemd in de RIS3.
				4. Functioneren van de samenwerking tussen belanghebbenden ("ondernemingsgezind ontdekkingsproces").	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	Kenmerkend voor Zuid-Nederland is de cultuur van samenwerken en de traditie van kennis in praktijk brengen. De regio beschikt over een volwaardige innovatie-infrastructuur die samenwerken en innoveren bevordert. In de regio zijn vlakdekkende triple-helix-netwerkorganisaties en ontwikkelingsmaatschappijen actief. Ook kent Zuid sterke campussen waar kennisinstellingen en bedrijven samenkomen en werken aan innovatie. Van deze bestaande relevante structuren maken we in het EDP graag gebruik (zie bijlage 4 RIS3). De betrokkenen worden geïdentificeerd door gebruik te maken van de reeds bekende stakeholders die in de eerdere processen zijn betrokken. Daarnaast zullen we altijd open staan voor nieuwe stakeholders. Deze kunnen onder andere worden geïdentificeerd uit de project indieners binnen de diverse programma's. Daarnaast worden de eerste lijn stakeholders ook gevraagd naar unusual suspects uit dat netwerk.

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				5. Acties die nodig zijn voor de verbetering van de nationale of regionale onderzoeks- en innovatiesystemen, waar nodig.	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	In Zuid is sprake van een goed functionerend innovatiesysteem. Het kan nog beter. Eén van de aanbevelingen van de EC aan Nederland is om de uitgaven aan R&D te vergroten en de uitbouw van interregionale waardeketens te bevorderen. Dat laatste is nu, expliciet opgenomen als één van de ambities in de RIS3 van Zuid. Door met de RIS3 in te spelen op de Rijksprioriteiten en KIA's verwachten we de toestroom van Rijksmiddelen en middelen van andere overheden te kunnen optimaliseren, en een stimulans te geven aan R&D investeringen door bedrijven. Aanwezige quadruplehelix-partijen (triple helix plus burgercoöperaties/maatschappelijk middenveld) worden gestimuleerd om nog meer samen te werken aan de vermarkting van innovatie. De inzet op 'innovatie met een open blik', met sterke grensoverschrijdende verbanden, versterkt de innovatieketen en zorgt dat kennis van buiten in Zuid wordt ingezet en vice versa. Verbeterde governance en het continue EDP versterkt ook het innovatiesysteem
				6. Waar relevant, acties om de industriële transitie te steunen.	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	In de RIS3 is de industriële sterkte van Zuid-Nederland in combinatie met de goede uitgangspositie op het vlak van sleuteltechnologieën van de regio uitgewerkt. Toch brengen de benoemde transities nog grote uitdagingen met zich mee voor de omschakeling van de industrie. Juist in de RIS staan veel voorbeelden hiervan opgenomen. De nadruk ligt op de technologische

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							doorontwikkeling met zicht op maatschappelijke impact. In Zuid liggen er bijvoorbeeld kansen voor het verbeteren en opschalen van conventionele duurzame technieken (wind en zon en in het verlengde daarvan bijvoorbeeld ook groene waterstof) die al goed beschikbaar zijn, en van technieken die nog in ontwikkeling zijn over de hele breedte van de 5 transities. Innovatie wordt vanuit de programma's ondersteund als het een substantieel energie-potentieel heeft en ook buiten Zuid-Nederland kansen biedt.
				7. Maatregelen met het oog op betere samenwerking met partners buiten een bepaalde lidstaat in prioritaire gebieden die worden gesteund door de strategie voor slimme specialisatie.	Ja	RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027 (https://www.stimulus.nl/programmaperiode-2021-2027/)	Zuid Nederland is bij uitstek een internationaal georiënteerde regio. In dit interregionale perspectief worden diverse kansen voor Zuid-Nederland bevorderd op het vlak van industriële vernieuwing, sleuteltechnologieën en op andere thema's binnen de transities, waarop onder andere wordt ingezet via de Europese thematische Slimme Specialisatie Platformen. In de RIS is internationale rol en de kansen hiervan op diverse plekken benoemd. De belangrijkste kans waar deze RIS op inspeelt, wordt gevormd door het internationale karakter van de transities en de daarmee samenhangende internationale marktkansen. Vanguard ingezet op HTSM, Biobased en Maintenance. Een belangrijk element uit de strategie is om 'met open blik' te innoveren en daarbij over de grenzen van Zuid-Nederland heen te kijken, door samenwerkingsverbanden met partners

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							in binnen- en buitenland aan te gaan, te versterken en te benutten.
2.2. Governance van de energiesector	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Ja	Overeenkomstig artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999 en in overeenstemming met de doelstellingen inzake broeikasgasemissiereductie op lange termijn in het kader van de Overeenkomst van Parijs wordt de Commissie in kennis gesteld van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan, met onder meer: 1. Alle verplichte elementen van het model in bijlage I bij Verordening (EU) 2018/1999.	Ja	Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2019, zie https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2019/11/01/integraal-nationaal-energie-en-klimaatplan/integraal-nationaal-energie-en-klimaatplan.pdf) Methodedocument Energiebesparing (zie https://english.rvo.nl/sites/default/files/2020/07/EED-Methodedocument-energiebesparing.pdf)	De bijlage is gebruikt voor de indeling van het INEK. 1. Sectorale trajecten Elektriciteit Het doel voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit is in 2030 ten minste 49 TWh van wind op zee en 35 TWh van hernieuwbare bronnen op land, naast 7 TWh kleinschalige opwek. Hiermee is naar verwachting in 2030 minstens 70% van het elektriciteitsverbruik hernieuwbaar. Verwarming en Koeling De ambitie is de CO2-uitstoot van het verwarmen van bijvoorbeeld gebouwen stapsgewijs terug te brengen tot 0 in 2050. Mobiliteit Gestreefd wordt naar een mobiliteitssysteem waarin uiteindelijk alle personen- en goederenvervoer en mobiliteit in de bouw emissieloos is. 2. doelstellingen voor diversificatie van de energievoorziening NL heeft geen numerieke doelstellingen geformuleerd specifiek gericht op diversificatie, maar wel doelstellingen

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
							<p>voor hernieuwbare energie die ook leiden tot diversificatie van energiebronnen en leveranciers. Kwalitatief heeft NL ook beleid voor het diversifiëren van gasleveranciers.</p> <p>3. methoden voor de uitvoering van artikel 7 EED</p> <p>De beschreven methodologieën zijn uitgewerkt in het Methodedocument Energiebesparing.</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>
			Ja	2. Een overzicht van de geplande financiële middelen en mechanismen voor maatregelen ter bevordering van koolstofarme energie.	Ja	<p>Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2019, zie https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2019/11/01/integraal-nationaal-energie-en-klimaatplan/integraal-nationaal-energie-en-klimaatplan.pdf)</p>	<p>In de beoordeling geeft de EC aan dat het plan een vrij volledige assessment van de investeringsbehoeften weergeeft en dat de autoriteiten nadrukkelijk zijn nagegaan hoe de noodzakelijke middelen te mobiliseren. In het plan zelf is het overzicht niet erg gedetailleerd en ontbreekt veelal de kwantitatieve informatie. Dit is vooral een gevolg van de gekozen instrumenten (regulering en fiscale maatregelen) die tot het gewenste resultaat moeten leiden. De onderbouwing hiervoor is opgenomen in de onderliggende analyse van het CPB (zie https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-1nov2019-Doorrekening-Klimaatakkoord.pdf).</p>

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
2.3. Doeltreffende bevordering van het gebruik van hernieuwbare energie in alle sectoren en in de hele EU	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Ja	Er is voorzien in maatregelen om te zorgen voor: 1. Het naleven van het bindende nationale streefcijfer voor hernieuwbare energie voor 2020 en handhaving van dit aandeel hernieuwbare energie als referentieaandeel tot 2030, of de vaststelling van extra maatregelen indien het referentieaandeel gedurende een periode van een jaar niet wordt gehandhaafd overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001 en Verordening (EU) 2018/1999.	Ja	<p>Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2019, zie link)</p> <p>Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (zie link)</p> <p>Programmastart Interbestuurlijk Programma (IBP) Ministerie van BZK (2018, zie link)</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>Hernieuwbare energie – bevordering gebruik – volgens het INEK acht de EC voor NL 26% een redelijk doel (EU-doel 32%) en NL toont de ambitie een aandeel van 27% te realiseren. PBL schat dat met alle maatregelen 30-32% wordt gehaald (INEK p.10).</p> <p>Deze opgaven worden geborgd in het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie gestoeld op regionale energiestrategieën waarin per regio de concrete programma's en acties zijn opgenomen.</p> <p>In 2020 was het uiteindelijke aandeel van het gebruik van hernieuwbare energie in Nederland 11,5%. De doelstelling voor Nederland in 2020 was 14%. Via statistische overdracht van groene stroom uit Denemarken heeft Nederland in 2020 14% bereikt. Het aandeel duurzame energie in 2023 wordt door PBL (Klimaat- en Energieverkenning 2021) geschat op 16,2%. Hiermee wordt de landelijke doelstelling uit het Energieakkoord uit 2013 van 16% duurzame energie in 2023 gehaald. Daarnaast ligt Nederland nagenoeg op schema voor het indicatieve traject zoals vastgelegd in het INEK.</p>
				2. Een toename van het aandeel hernieuwbare energie in de verwarmings- en koelingssector conform artikel 23 van Richtlijn (EU) 2018/2001, overeenkomstig de vereisten van	Ja	Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2019, zie link)	In het INEK is een breed palet aan financiële (zie bv. 3.1.2.) en niet-financiële (zie bv. 3.2.) maatregelen aangekondigd om het aandeel hernieuwbare energie in de verwarmings- en koelingssector te doen

Randvoorwaarde	Fonds	Specifieke doelstelling	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				Richtlijn (EU) 2018/2001 en Verordening (EU) 2018/1999.		<p>Voortgangsrapportage Energie uit hernieuwbare bronnen in Nederland 2017-2018. RVO (zie link)</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>	<p>stijgen.</p> <p>De toename van het aandeel hernieuwbare energie in verwarming en koelingssector (als onderdeel van de richtlijn HE) wordt tweejaarlijks gemonitord. In 2015 en 2016 (rapportage 2018) was het 5,5%. In 2017 en 2018 resp. 5,7 en 6,1% (rapportage eind 2019; zie op pag. 11 e.v. ook een uitgebreid overzicht van maatregelen genomen en/of gepland om de groei van energie uit hernieuwbare bronnen te bevorderen.</p> <p>In het INEK zijn een aantal ontwikkelingen van de laatste jaren en het coalitieakkoord uit 2021 van het nieuwe kabinet nog niet verwerkt. Dit heeft geleid tot aanvullende maatregelen. Hiermee verwacht Nederland de doelstelling van RED artikel 23 te halen.</p> <p>Meer detail in bijlage.</p>

5. Programma-autoriteiten

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt k), en de artikelen 71 en 84 van de GB-verordening

Tabel 13: Programma-autoriteiten

Programma-autoriteiten	Naam van de instelling	Naam contactpersoon	Functie	E-mail
Beheerautoriteit	Provincie Noord Brabant	Nadine Gooijers	Programmadirecteur Europese programma's	Ngooijers@brabant.nl
Auditautoriteit	Ministerie van Financiën	Shams Arya	Projectleider EFRO Audit Dienst Rijk	s.arya@minfin.nl
Instantie die betalingen van de Commissie ontvangt	Provincie Noord Brabant	Marlies Vos	Hoofd Stimulus	M.vos@stimulus.nl

Verdeling van de terugbetaalde bedragen voor technische bijstand uit hoofde van artikel 36, lid 5, van de GB-verordening indien meerdere instanties zijn aangewezen om betalingen van de Commissie te ontvangen

Referentie: Artikel 22, lid 3, van de GB-verordening

Tabel 13 A: Het aandeel van de in artikel 36, lid 5, punt b), van de GB-verordening vermelde percentages dat zou worden vergoed aan de instanties die betalingen van de Commissie ontvangen indien technische bijstand wordt verstrekt uit hoofde van artikel 36, lid 5 (in procentpunten)

6. Partnerschap

Referentie: artikel 22, lid 3, punt h), van de GB-verordening

Bij het opstellen van het EFRO-programma zijn verschillende partners in Zuid-Nederland en daarbuiten betrokken; zij zullen ook betrokken blijven bij de uitvoering van het programma. Deze partners zijn voorgedragen vanuit de stakeholders. Op basis van deze voordracht maken wij per gremia of processtap de overweging of de vertegenwoordiger daadwerkelijk betrokken wordt.

Betrokkenheid voorbereiding

De RIS3 vormt een belangrijk inhoudelijk vertrekpunt voor dit programma. In het traject om te komen tot een RIS3 zijn relevante partners op meerdere manieren betrokken en is een uitgebreid Entrepreneurial Discovery Process doorlopen. In dit proces zijn gesprekken gevoerd en werksessies georganiseerd met ca. 40 partijen in Zuid-Nederland. Het gaat om mkb'ers (gerenommeerde bedrijven én 'unusual suspects' ofwel innovatieve en snel groeiende bedrijven), onderwijs-, kennis- en campusinstellingen, triplehelixorganisaties, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, gemeenten, de drie Zuid-Nederlandse provincies en partijen en instellingen uit het maatschappelijk middenveld. Vanuit deze stakeholders is een vertegenwoordiger naar voren geschoven. Ook zijn drie bijeenkomsten met een externe begeleidingsgroep gehouden over de hoofdlijn van de RIS3. Hierin zijn universiteiten, hogescholen, het bedrijfsleven (werkgevers- en sectororganisaties), lokale overheden en overige instellingen vertegenwoordigd. Tot slot heeft de ambtelijke voorbereidingsgroep (bestaande uit ambtelijke vertegenwoordigers van de drie provincies en Stimulus) regelmatig overlegd over de inhoud van de RIS3 met de andere Nederlandse landsdelen en het ministerie van EZK ('kwartiermakersoverleg'), de EC en de beheerautoriteiten in Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen.

Ook na vaststelling van de RIS3 en bij het opstellen van het EFRO-programma voor Zuid-Nederland heeft de ambtelijke voorbereidingsgroep de relevante partners in Zuid-Nederland en daarbuiten betrokken. Allereerst is er een online consultatieronde geweest waarin partners input konden leveren voor de uitwerking van het EFRO-programma. Hierbij zijn gesprekken gevoerd met:

- 1) Triplehelix-organisaties in Zuid-Nederland: In een gesprek zijn vertegenwoordigers van Industriebank LIOF, Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), REWIN (mede namens partners in ENZuid) en Economisch Impuls Zeeland gevraagd input te leveren voor het EFRO-programma.
- 2) Kennisinstellingen: Belangrijke partners zijn geconsulteerd voor het opstellen van het EFRO-programma waaronder vertegenwoordigers van campus Zeeland, Brightland Campus en TU Eindhoven.
- 3) Overheden: Gesproken met vertegenwoordigers van gemeenten (gemeente Terneuzen, Venlo en 's-Hertogenbosch), provincies (Limburg, Zeeland en Noord-Brabant) en het ministerie van EZK.
- 4) Het maatschappelijk middenveld: Stakeholders uit het maatschappelijk middenveld zijn betrokken. Vertegenwoordigers van Maastricht School of Management, RVO, Health Holland/topsector Life Science and Health en de Limburgse Werkgevers Vereniging hebben tijdens gesprekken en discussies mee kunnen denken over het EFRO-programma.
- 5) Provincies + Rijk: Interne ambtelijke afstemming binnen de drie zuidelijke provincies en met het ministerie van EZK over de verbinding met de andere landsdelige EFRO-programma's en innovatiebeleid op Rijksniveau.

Aansluitend is de begeleidingsgroep – in dezelfde samenstelling als voor het opstellen van de RIS3 – op 2 momenten online bijeengekomen. Hierin zijn de resultaten uit de consultatieronde gedeeld en is van gedachten gewisseld over de verdere uitwerking van het programma. Ook is een conceptversie van voorliggend EFRO-programma met de begeleidingsgroep gedeeld, waarbij aanvullende feedback is opgehaald. Daarnaast is een conceptversie van voorliggend EFRO-programma online voor consultatie via de communicatiekanalen van Stimulus aan het brede publiek voorgelegd. De uitkomsten van de verschillende gesprekken en discussies zijn benut bij het opstellen van dit EFRO-programma.

Betrokkenheid uitvoering

Ook tijdens de uitvoering blijven partners betrokken. De volgende gremia zijn betrokken bij de uitvoering, toezicht en evaluatie van het programma:

- Programmasecretariaat Stimulus
- Comité van Toezicht
- Stuurgroep
- Adviescommissie OPZuid 2021-2027

Het instellingsbesluit van het CvT, de Stuurgroep en Deskundigencommissie is openbaar en daarmee de leden van het CvT en de Stuurgroep en de vaste leden van de Deskundigencommissie.

Programmasecretariaat: Stimulus

Voor de uitvoering van het OPZuid 2021-2027 wordt het programmasecretariaat – net als in 2014-2020 – belegd bij Stimulus Programmamanagement. Stimulus begeleidt projectindieners bij het voorbereiden van hun aanvragen en de uitvoering van goedgekeurde projecten, bewaakt de financiële en inhoudelijke voortgang van het programma en zorgt voor de communicatie en publiciteit van het programma. Stimulus is onderdeel van de provincie Noord-Brabant en beheert meerdere Europese, nationale en regionale subsidieprogramma's en fondsen in Zuid-Nederland

Comité van Toezicht (CvT)

Er wordt bij de uitvoering van het EFRO-programma gewerkt met een CvT met een toezichthoudende rol. Het CvT ziet toe op de correcte uitvoering van het programma: het evalueert de uitvoering en de voortgang van het programma en brengt advies uit over door de Beheerautoriteit (provincie Noord-Brabant) voorgestelde wijzigingen van het programma. Dit comité behoudt dezelfde samenstelling en functie als in de programmaperiode 2014-2020 en bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Commissaris van de Koning provincie Zeeland (voorzitter)
- Vertegenwoordiger Werkgevers
- Vertegenwoordiger Werknemers
- Vertegenwoordiger Steden
- Vertegenwoordiger Kennisinstellingen
- Vertegenwoordiger Milieuorganisaties
- Vertegenwoordiger Provincies
- Ministerie van EZK
- Het Maatschappelijk Middenveld

Stuurgroep

Er komt – net als in de programmaperiode 2014-2020 – één Stuurgroep voor de uitvoering van het EFRO-programma voor Zuid-Nederland, met vertegenwoordigers van triple helix-organisaties, kennisinstellingen, het Rijk en provinciale en lokale overheden. Deze heeft tot taak de uitvoering van het programma strategisch en inhoudelijk te monitoren en het CvT gevraagd en ongevraagd te adviseren over de strategische en inhoudelijke sturing van het programma. Het kan hierbij gaan om wijzigingen of accenten in de uitvoering van het programma of het programmabeheer. Daarmee heeft de Stuurgroep een inhoudelijk-strategische sturingstaak. Partners die een belangrijke rol hebben vervuld in de totstandkoming van de RIS3 en het EFRO-programma 2021-2027 worden ook betrokken in de

strategische besluitvorming over de programmering.

Adviescommissie OPZuid 2021-2027

Een expertgroep van onafhankelijke deskundigen op de terreinen van het EFRO-programma zal de inhoudelijke en eventueel vergelijkende beoordeling van projectaanvragen uitvoeren. Nadat aanvragen door Stimulus zijn getoetst op volledigheid en op passendheid binnen het EFRO-programma, beoordeelt de deskundigencommissie de kwaliteit van aanvragen en geeft zij een zwaarwegend advies aan de beheersautoriteit op basis van de kwalitatieve rangschikking van de aanvragen.

De criteria voor de selectie van deskundigen in de commissie zijn:

- Onafhankelijkheid: geen betrokkenheid bij aanvragers.
- Deskundigheid: inhoudelijke expertise op het/de terrein(en) van het programma.

De deskundigencommissie wordt benoemd door de beheersautoriteit op advies van het CvT. De samenstelling verandert ten opzichte van de programmaperiode 2014-2020, om zo recht te doen aan de inhoudelijke wijzigingen in het programma 2021-2027 ten opzichte van de periode ervoor.

Monitoring van de maatschappelijke impact

Bij de selectie, de monitoring en de verantwoording van projecten wordt de maatschappelijke impact binnen de 5 transities nadrukkelijk meegewogen in het EFRO-programma. Daarbij kijken we zowel naar de directe maatschappelijke impact van projecten als naar de potentie voor indirecte impact (later, elders). Hiertoe werkt Zuid-Nederland – parallel aan het EFRO-programma Zuid Nederland – aan een eigen monitoringssystematiek, waarbij we naar kwantitatieve én kwalitatieve aspecten kijken. Daarbij kijken we verder dan de formele monitoring in EFRO-kader.

Code of Conduct on Partnership

De ‘Code of Conduct on Partnership’ (Verordening (EU) Nr. 240/2014) is in acht genomen. Hier wordt op de volgende manier invulling aangegeven:

- Er wordt transparantie betracht over welke partners zijn geconsulteerd in de voorbereiding (zie de aparte bijlage in de RIS3 en dit hoofdstuk van het EFRO-programma) en in de uitvoering (website van Stimulus en de toekomstige website voor het EFRO-programma 2021-2027).
- Partners zijn voorzien van voldoende informatie en hebben voldoende tijd gehad om te reageren in de consultatie.
- Partners zijn in alle fasen betrokken: programmavoorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie.
- Ondersteuning van ‘capacity building’ van partners: in de RIS3 en in het EFRO-programma is geconstateerd dat Zuid-Nederland beschikt over een sterke ‘innovatie-infrastructuur’ en samenwerkingsverbanden. Partners zijn ook in de afgelopen programmaperiode via het CvT, de Stuurgroep en de deskundigencommissie goed in staat gebleken om een bijdrage te leveren aan de uitvoering, monitoring en evaluatie van het programma. Er wordt weinig aanleiding gezien om aan ‘capacity building’ in brede zin te doen. Wel zet Stimulus programmamanagement in op gerichte ondersteuning en training van potentiële aanvragers, onder andere waar het nieuwe doelgroepen betreft (o.a. Burgercoöperaties en andere partijen in het ‘maatschappelijk middenveld’). Dit gebeurt d.m.v. informatiebijeenkomsten, workshops, events, online voorlichting en andere communicatiemiddelen (zie ook hoofdstuk 7).
- Platforms om te leren en goede parktijken uit te wisselen: naast de deskundigencommissie wordt een groep ‘ervaringsdeskundigen’ (aanvragers uit de afgelopen programmaperiode) informeel geraadpleegd bij aanvang van de programmaperiode 2021-2027 en gedurende de uitvoering.

7. Communicatie en zichtbaarheid

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt j), van de GB-verordening

Doelgroepen

1. (Potentiële) begunstigden

· mkb-bedrijven in de bovenste drie lagen van de innovatiepiramide: koplopers, ontwikkelaars en toepassers.

· Consortia van mkb met:

- Kennis- en onderzoeksinstituten (MBO, HBO en WO)
- Maatschappelijke organisaties/middenveld
- Sectorale/clusterorganisaties
- Regionale samenwerkingsverbanden, netwerken, verenigingen en coöperaties op gebied van innovatie

2. Stakeholders

- MA
- Zuid-NL provincies (GS, PS en directie)
- Triple- en quadrupel-helix organisaties en ROM's
- Stedelijk netwerk
- Rijk
- EC
- CvT
- Deskundigencommissie
- Stuurgroep

3. Publieke doelgroepen

· Politiek (decisionmakers op lokaal-regionaal-landelijk-Europees niveau).

· Brede publiek. Profiel: 35-55 jaar oud, werkzaam, middel tot hoog opgeleid, positief-kritisch t.o.v. EU.

Communicatiedoelstellingen

Communicatie draagt bij aan een brede toegankelijkheid van het programma en maakt de effecten van het programma zichtbaar. De doelstellingen per doelgroep:

1. (Potentiële) begunstigden

- Motiveren om goede projectvoorstellen te ontwikkelen
- Informeren en adviseren over subsidiemogelijkheden en projectadministratie
- Transparantie bieden m.b.t. beleid, processen en besluitvorming
- Enthousiasmeren om te communiceren over het project

De verordening van de EC beschrijft het belang van communicatie over projecten. Daarbij wordt expliciet

een rol voor de begunstigden benoemd. MA's en begunstigden zullen meer samen optrekken bij communicatie over projecten, dit maakt de boodschap krachtiger. Daarbij is extra aandacht voor het begrijpelijk maken van complexe en abstracte innovaties.

2.Stakeholders

- Informeren over- en betrekken bij het programma
- Informeren over voortgang, resultaten en meerwaarde van het programma

3.Publieke doelgroepen

- Informeren over de effecten van de inzet van EU-geld
- Informeren over regionale samenwerking op Zuid-Nederlandse schaal

Voor de realisatie van deze doelstellingen is voor de gehele programmaperiode 1,8 miljoen euro gereserveerd (te financieren vanuit technische bijstand en eigen middelen).

Strategische projecten of projecten met grote impact

Bij de publieke doelgroepen is vaak weinig bekend over resultaten van Europese programma's en de impact op onze samenleving. Daarom brengt Zuid strategische 'icoonprojecten' en projecten met grote maatschappelijke impact bij het brede publiek onder de aandacht d.m.v. van issuemaking in combinatie met een cross-mediale campagne. Het gaat bv. om projecten met een duidelijke lokale impact, die leiden tot zichtbare innovaties in Zuid en daarbuiten en waarin nieuwe vormen van samenwerking zichtbaar zijn.

Landelijke samenwerking

Om het effect van onze communicatie-inspanningen bij publieke doelgroepen te versterken, wordt op lidstaatniveau samengewerkt onder de noemer Europa om de Hoek. Daarin zijn alle ESI-programma's vertegenwoordigd, alsook betrokken ministeries, RVO, permanente vertegenwoordiging EC en Europe Direct Netwerk. De regie ligt bij ministerie EZK. In de gezamenlijke communicatie over resultaten stellen we projecten en eindgebruikers centraal omdat dat de geloofwaardigheid van onze boodschap vergroot. In de communicatie met publieke doelgroepen is het onderscheid tussen de verschillende fondsen niet relevant. We communiceren over 'Europa' of 'Europese fondsen'.

Communicatiekanalen: cross mediale aanpak

1.Programmawebsite

De belangrijkste bron van informatie voor alle doelgroepen. De website wordt zo ingericht dat informatie voor (potentiële) begunstigden en intermediairs snel vindbaar, begrijpelijk en actueel is en projecten goed zichtbaar zijn.

2.Online media

- Betaalde en onbetaalde exposure via sociale media: linkedIn, twitter, facebook en Instagram
- Publieksversie jaarverslag
- Digitale nieuwsbrief
- Externe kanalen programmapartners, Europa om de Hoek en EC
- Webinars

3. Evenementen

- Werkbezoeken
- Publiciteitsmomenten
- Mediacampagnes

4. Print media

- Factsheets over openstellingen
- Advertorials in relevante bladen
- Artikelen en persberichten

Indicatoren voor monitoring en evaluatie van communicatie:

- Aantal deelnemers voorlichtings- en andere bijeenkomsten en kwalitatieve feedback d.m.v. evaluatieformulieren.
- Aantal bezoekers op de programmawebpage en europaomdehoek.nl.
- Volgers, bereik en interactie op onze sociale mediakanalen.
- Klanttevredenheidsonderzoek gedurende de looptijd.
- Oplage en bereik bij print- en mediacampagnes.
- Het aantal plaatsingen van persberichten.

Contactpersoon

Germa Koolen, communicatie@stimulus.nl

8. Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering

Referentie: Artikelen 94 en 95 van de GB-verordening

Tabel 14: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering

Beoogd gebruik van de artikelen 94 en 95, GB-verordening	Ja	Nee
Vanaf de goedkeuring zal in het kader van het programma gebruik worden gemaakt van de vergoeding van de Uniebijdrage op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages per prioriteit overeenkomstig artikel 94 van de GB-verordening	☒	☐
Vanaf de goedkeuring zal in het kader van het programma gebruik worden gemaakt van de vergoeding van de Uniebijdrage op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten overeenkomstig artikel 95 van de GB-verordening	☐	☒

Aanhangsel 1: Bijdragen van de Unie op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Regiocategorie	Het geraamde aandeel van de totale financiële toewijzing binnen de prioriteit waarop de SCO zullen worden toegepast in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	Soort SCO (standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages)	Bedrag (in EUR) of percentage (in geval van vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenopties
					Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
1	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Meer ontwikkeld	32,00%	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)	SCO 1; standaard uurtarief van € 60		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	60
1	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Meer ontwikkeld	7,80%	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)	SCO 2; standaard uurtarief van € 73		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	73
1	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Meer ontwikkeld	7,80%	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)	SCO 3; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 8600		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	8600
1	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Meer ontwikkeld	2,00%	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)	SCO 4; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 10400		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	10400
1	EFRO	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën	Meer ontwikkeld	0,40%	009. Onderzoek en innovatie in micro-ondernemingen,	SCO 5: Opslag voor kosten derden onder € 250		Gedeclareerde overige kosten derden groter dan € 250 per factuur	EURO	Vast percentage	1

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Regiocategorie	Het geraamde aandeel van de totale financiële toewijzing binnen de prioriteit waarop de SCO zullen worden toegepast in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	Soort SCO (standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages)	Bedrag (in EUR) of percentage (in geval van vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenopties
					Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
						waaronder netwerkactiviteiten (industriële onderzoek, experimentele ontwikkeling, haalbaarheidsstudies)					
2	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Meer ontwikkeld	32,00%	029. Onderzoeken innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	SCO 1; standaard uurtarief van € 60		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	60
2	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Meer ontwikkeld	7,80%	029. Onderzoeken innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	SCO 2; standaard uurtarief van € 73		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	73
2	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Meer ontwikkeld	7,80%	029. Onderzoeken innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid	SCO 3; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 8600		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	8600

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Regiocategorie	Het geraamde aandeel van de totale financiële toewijzing binnen de prioriteit waarop de SCO zullen worden toegepast in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	Soort SCO (standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages)	Bedrag (in EUR) of percentage (in geval van vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenopties
					Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
						tegen en adaptatie aan klimaatverandering					
2	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Meer ontwikkeld	2,00%	029. Onderzoeksen innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	SCO 4; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 10400		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	10400
2	EFRO	RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria	Meer ontwikkeld	0,40%	029. Onderzoeksen innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	SCO 5: Opslag voor kosten derden onder € 250		Gedeclareerde overige kosten derden groter dan € 250 per factuur	EURO	Vast percentage	1
2	EFRO	RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E	Meer ontwikkeld	32,00%	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	SCO 1; standaard uurtarief van € 60		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	60
2	EFRO	RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E	Meer ontwikkeld	7,80%	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	SCO 2; standaard uurtarief van € 73		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	73

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Regiocategorie	Het geraamde aandeel van de totale financiële toewijzing binnen de prioriteit waarop de SCO zullen worden toegepast in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	Soort SCO (standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages)	Bedrag (in EUR) of percentage (in geval van vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenopties
					Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
2	EFRO	RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E	Meer ontwikkeld	7,80%	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	SCO 3; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 8600		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	8600
2	EFRO	RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E	Meer ontwikkeld	2,00%	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	SCO 4; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 10400		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	10400
2	EFRO	RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E	Meer ontwikkeld	0,40%	053. Slimme energiesystemen (met inbegrip van slimme netwerken en ICT-systemen) en de daarmee verbonden opslag	SCO 5: Opslag voor kosten derden onder € 250		Gedeclareerde overige kosten derden groter dan € 250 per factuur	EURO	Vast percentage	1
3	EFRO	RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik	Meer ontwikkeld	32,00%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	SCO 1; standaard uurtarief van € 60		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	60
3	EFRO	RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik	Meer ontwikkeld	7,80%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	SCO 2; standaard uurtarief van € 73		Gedeclareerde uren	aantal uren	Eenheidskosten	73
3	EFRO	RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik	Meer ontwikkeld	7,80%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	SCO 3; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 8600		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	8600
3	EFRO	RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik	Meer ontwikkeld	2,00%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	SCO 4; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 10400		Gedeclareerde maanden	maanden	Eenheidskosten	10400
3	EFRO	RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik	Meer ontwikkeld	0,40%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	SCO 5: Opslag voor kosten derden onder € 250		Gedeclareerde overige kosten derden groter dan € 250 per factuur	EURO	Vast percentage	1

(1) Dit verwijst naar de code voor de interventiegebiedsdimensie in tabel 1 van bijlage I bij de GB-verordening en bijlage IV bij de EFMZVA-verordening.

(2) Dit verwijst naar de code van een gemeenschappelijke indicator, indien van toepassing.

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel	SCO 1; standaard uurtarief van € 60
De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	☐
Naam van het externe bedrijf	nvt
1. Beschrijving van het type concrete actie en tijdsplan voor de uitvoering ervan (1)	<p>Deze SCO wordt breed ingezet voor type projecten die te omschrijven zijn als ontwikkelprojecten. In tabel A is de omschrijving voor het beeld gericht op ontwikkelprojecten die passen bij de belangrijkste interventie categorie per specifieke doelstelling, maar ook voor de andere interventie categorieën zijn de ontwikkelprojecten en daarmee de betreffende SCO in dezelfde mate van toepassing.</p> <p>Ontwikkelprojecten kenmerken zich door het type activiteiten en bestaan voor het merendeel uit personeelskosten van de projectpartners. Het gaat om projecten waarbij een product, dienst of proces wordt ontwikkeld, doorontwikkeld, gedemonstreerd of in een pilotsituatie wordt getest. Dan wel om samenwerkingsprojecten die er op gericht zijn het innovatie-ecosysteem te versterken. Het gaat dus niet om investeringsprojecten of investeringen in productie. De duur van de projecten is variabel, de meeste projecten duren gemiddeld twee tot vijf jaar. Het type begunstigden kan breed zijn maar bedrijven vormen het overgrote deel. Alle personeelskosten, behalve die van kennisinstellingen* die gebruik maken van de nationale IKS-systematiek**, van alle projecten die zijn aan te merken als ontwikkelprojecten binnen het programma, worden gedekt door de eerste vier typen SCO (SCO1 t/m SCO4 van dit aanhangsel). Vaak is sprake van een samenwerkingsproject in de keten. Het type personeel dat wordt ingezet is qua niveau en beloning redelijk gelijksoortig, vandaar dat op grond van een forse historische dataset van het huidige EFRO-programma ook bleek dat tot gemiddelde tarieven kon worden gekomen. Voor ontwikkelwerk worden doorgaans HBO/WO geschoolde mensen ingezet, zowel aan de technische als proceskant. Los van de externe investeringen, waarop deze standaardprijs geen betrekking heeft, geldt daarvoor dat het type personeel dat begunstigden inzetten vergelijkbaar is qua werk- en denkniveau. Voor alle type acties gaat het vanwege dit type werk om de inzet van personeel op met name HBO/WO-niveau of vergelijkbaar werk- en denkniveau. Andere niveaus zijn niet uitgesloten,</p>

	<p>het gaat om duiding dat het om een vaak gelijkwaardig niveau personeel gaat dat voor dit type projecten wordt ingezet. De SCO's zijn bepaald op basis van de gemiddelde personele kosten uit de historische dataset. Hierbij zijn de loonkosten van de organisaties die gebruik maken van IKS buiten beschouwing gelaten. In de dataset zijn loonkostengegevens opgenomen van verschillende type organisaties, zoals MKB en kennisinstellingen, maar ook van stichtingen, overheidsorganisaties en grote ondernemingen. Deze organisatievormen zullen ook de concrete acties binnen het EFRO 2021-2027 programma uitvoeren. De concrete acties bevinden zich na de fase van fundamenteel onderzoek en voor standaard toepassing. Dit werk- en denkniveau is nodig om met voldoende kennis en deskundigheid zowel doorontwikkeling, als de eerste toepassingen en de uitdagingen die daarbij naar voren komen, te kunnen behandelen. Dit blijkt, op basis van de analyse van een grote dataset aan historische gegevens, niet te verschillen tussen de EFRO landsdelen. De inschaling van HBO/WO-niveau naar sector verschilt wel iets, maar niet fors. Een gemiddelde is dan ook goed te verdedigen als standaard eenheidsschaal voor de personeelskosten van dit type acties. Er is wel een verschil in investeringen in kosten derden tussen de sectoren. Deze eenheidsschaal heeft echter geen betrekking op deze kostensoort. Het gaat uitsluitend over de interne loonkosten van het personeel dat ingezet wordt bij ontwikkelingsprojecten.</p> <p>*Kennisinstelling: a: in onderdeel a, b, g of h van de bijlage behorende bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek genoemde instelling voor hoger onderwijs en een academisch ziekenhuis als bedoeld in onderdeel j van de bijlage behorende bij die wet; b. andere dan in onderdeel a bedoelde geheel of gedeeltelijk, meerjarig door de overheid gefinancierde onderzoeksorganisatie zonder winstoogmerk die ZIE BIJLAGE</p>
2. Specifieke doelstelling(en)	<p>RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën</p> <p>RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik</p> <p>RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria</p> <p>RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme</p>

	energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E
12. Totaalbedrag (nationaal en voor de EU) dat naar verwachting door de Commissie op deze basis zal worden vergoed	34.000.000,00

Indicatoren

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gedeclareerde uren
4. Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	aantal uren
5. Standaarschaal van eenheidskosten, vast bedrag of vast percentage	Eenheidskosten
6. Bedrag per meeteenheid of percentage (voor vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenoptie	60
7. Categorieën kosten die worden gedekt door de eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages	<p>Alleen de loonkosten (directe loonkosten en een vaste opslag voor werkgeverslasten + overhead) en eigen arbeid van begunstigten/projectpartners. De vaste opslag heeft betrekking op overhead voor de gehele organisatie.</p> <p>Opmerking hierbij is dat deze SCO in combinatie aanwezig kan zijn met SCO3 binnen één concrete actie. Dit betekent dat personeelskosten van ontwikkelprojecten binnen dezelfde concrete actie op basis van SCO 1 (uurtarief) en op basis van SCO 3 (maandtarief) gedeclareerd kunnen worden. Deze twee SCO's zijn op dezelfde berekening gebaseerd en verschillen alleen van elkaar qua indicator die de betaling triggert (uren vs maanden) en daarmee qua verificatiemethode (urenregistratie vs werkgeversverklaring).</p> <p>Toevoeging op vraag 8 hieronder: Nee, alleen de loonkosten (directe loonkosten en een vaste opslag voor werkgeverslasten + overhead) en eigen arbeid van begunstigten/projectpartners. De vaste opslag heeft betrekking op overhead voor de gehele organisatie. Andere kosten, die geen onderdeel uitmaken van deze SCO, betreffen loonkosten van kennisinstellingen met IKS, kosten derden, grondkosten, bijdragen in natura en afschrijvingskosten.</p>
8. Bestrijken deze categorieën kosten alle subsidiabele uitgaven van de concrete actie?	Nee

<p>9. Verrekeningsmethode (3)</p>	<p>De methode wordt gedurende de programmaperiode niet aangepast. De indexering is vooraf meegenomen op dezelfde wijze als de Europese Commissie dat doet bij het toedelen van de middelen voor de EFRO-programma's. De geanalyseerde data om tot een gemiddeld uurtarief te komen, zijn gebaseerd op het OP-EFRO programma 2014 – 2020. Dit betreft de data tot en met de ACR 2020 van het huidige programma. De gemiddeld gedeclareerde tarieven hebben als basisjaar hierdoor 2016. De tarieven zullen gebruikt gaan worden in de periode 2021 tot 2029. Om eenmalig de tarieven voor het gehele programma vast te zetten dient rekening gehouden te worden met de loonkostenstijging in deze periode. Indexatie van de tarieven dient hierdoor plaats te vinden tot en met 2025. Bij de indexatie wordt daarom uitgegaan van een periode van negen jaar. Daarnaast is ook de gemiddelde omvang van de werkgeverslasten bepaald tijdens het huidige OP-EFRO programma 2014-2020 en verwerkt in de berekening. De ontwikkeling van loonkosten is inzichtelijk gemaakt op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tijdens het huidige OP-EFRO. Uit de cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde indexatie per jaar 1,94% betreft. De indexatie voor negen jaar betreft hierdoor naar verwachting 18,92%. Het gemiddelde tarief van € 44,41 wordt om deze reden met 18,92% geïndexeerd. De gemiddelde omvang van de werkgeverslasten is daarnaast ook beoordeeld op basis van cijfers afkomstig van het CBS. In het gemiddelde tarief van € 44,41 is sprake van 32% werkgeverslasten. Uit cijfers van het CBS blijkt dat in de periode 2014/2019 de gemiddelde sociale lasten 27,3% bedroegen . Inclusief vakantiegeld bedroeg de opslag voor werkgeverslasten daarmee 37,5% in de afgelopen programmaperiode. Het gemiddelde uurtarief op basis van het brutoloon van € 44,41 wordt om deze reden herrekend, waarbij de omvang voor werkgeverslasten 37,5% betreft.</p> <p>Met deze wijziging van appendix 1 wordt het vaste uurtarief aangepast van € 55 naar € 60, omdat voornoemde indexatie over negen jaar ad 18,92% - zoals verwerkt in het vaste uurtarief – te laag is ingeschat. Het indexatiepercentage is als onderdeel van de Mid Term Evaluatie opnieuw bepaald op basis van recente cijfers (t/m oktober 2023) van het CBS en bedraagt over dezelfde periode van negen jaar: 29,67%. Met de verwerking van het actuele indexatiepercentage komt het uurtarief op € 60.</p>
<p>10. Verificatie van de verwezenlijking van de geleverde eenheden</p>	<p>Verificatie van het aantal geregistreerde, gedeclareerde uren in projecten. De urenregistratie</p>

<ul style="list-style-type: none"> - beschrijf welk(e) document(en)/systeem zal/zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van de geleverde eenheden te verifiëren - beschrijf wat en door wie zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties - beschrijf wat de regelingen zijn om de relevante gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan. 	<p>vindt op persoonsniveau plaats en is project gerelateerd. Deze uren worden door de medewerker zelf en door een tweede (daartoe bevoegde) persoon geautoriseerd. Het betreft hierbij alleen de geregistreerde en gedeclareerde uren die verantwoord zijn als interne loonkosten bij begunstigden. Ter onderbouwing van de urendeclaratie dient een tijdig geautoriseerde urenstaat aangeleverd te worden. Elk half jaar ontvangt de management autoriteit in het online systeem (Business Central) de gedeclareerde kosten van de subsidiebegunstigde. De beheerautoriteit controleert middels de op artikel 79 van de CPR gebaseerde risicogerichte controlemethodiek of de gedeclareerde uren overeenkomen met de onderliggende documenten (project gerelateerde ondertekende urenstaten). De onderliggende documenten worden opgeslagen in het online systeem (Business Central). Als de gedeclareerde uren overeenstemmen met de onderliggende documentatie (en deze documentatie is projectgerelateerd en tijdig ondertekend) is de eenheidsprijs per uur declarabel.</p>
<p>11. Mogelijk averechtse prikkels, mitigerende maatregelen (4) en het geraamde risiconiveau (hoog/medium/laag)</p>	<p>Pervers gebruik van het standaardtarief wordt niet verwacht. Het standaardtarief is lager dan de gemiddelde tarieven in nationale regelingen (het veelal gebruikte 60 euro tarief van RVO). Hoewel dit nationale tarief niet 100% vergelijkbaar is met de eenheidsprijs van € 55, indiceert dit wel dat het tarief in lijn ligt met het nationaal gebruikte tarief. Hierbij is de eenheidsprijs van € 55 lager (daarmee aan de veilige kant) ten opzichte van het nationale € 60 tarief. Het risico op matching bij deelname aan diverse projecten blijft gelijk ten opzichte van de huidige methodiek uit de periode 2014-2020 en zal gemitigeerd worden door extra controles (risicogericht en mede met behulp van data-analyse) conform het fraude assessment. Daarnaast blijven de huidige methodes (risicobeperkende maatregelen) ook aanwezig. Bij deze risico beperkende maatregelen kan gedacht worden aan een aftopping van 1.720 uur per persoon per jaar in een declaratie, of de eigen verklaring van begunstigden mocht dezelfde persoon gelijktijdig deelnemen in dezelfde projecten. Er zijn ook aanpassingen in het geautomatiseerde systeem voorzien voor data-analyse van personen over de programma's heen.</p> <p>Averechtse prikkels zouden kunnen zijn dat begunstigden laag gekwalificeerd personeel inzetten op projecten, waardoor de werkelijke loonkosten lager zijn dan het standaardtarief. Het inzetten van laag gekwalificeerd personeel zou echter het resultaat van het project in negatieve zin kunnen beïnvloeden.</p>

Hier hebben begunstigden geen belang bij. Het is mogelijk dat begunstigden op basis van een vast tarief een hogere vergoeding ontvangen dan op basis van de huidige methodiek (loonkosten + een vaste opslag). Dit geldt echter ook omgekeerd. Op basis van de data-analyse is geen sprake van indicatie op over- of onder financiering op totaalniveau. Het vaste uurtarief is berekend op basis van het gemiddeld gewogen uurtarief. Als tijdens het huidige programma de OP EFRO 2014-2020 de uren gedeclareerd zouden worden op basis van het gemiddeld tarief voor indexatie (€ 44,41) is de afwijking op totaalniveau ruim onder de 1%. In de dataset heeft 58% van de gedeclareerde tarieven een bandbreedte tussen de € 30 en € 60. De tarieven die zijn gedeclareerd onder de € 30 betreft 25% van de dataset. Dit ten opzichte van 17% boven de € 60. Van deze 25% bevindt 3% zich onder het tarief van € 20. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de declaraties zich concentreert rondom het gemiddeld uurtarief. De lagere (onder de € 30) en hogere (boven de € 60) tarieven zijn gelijkmatig verdeeld, waarbij het effect op het totale programma verwaarloosbaar is. Als voorgaande analyse op projectniveau plaats vindt, heeft 66% van de projecten een afwijking \leq € 50.000 mocht tijdens het OP-EFRO het gemiddeld uurtarief voor indexatie (€ 44,41) toegepast zijn. De totale declarabele kosten op projectniveau zijn aanzienlijk hoger dan € 50.000. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de gedeclareerde uurtarieven rond het berekende gemiddelde tarief ligt, waarbij het financiële effect op totaalniveau verwaarloosbaar is. Het gemiddelde uurtarief is daarbij voor de verschillende landsdelen (West, Zuid, Oost en Noord) vergelijkbaar. Op basis van de normaal verdeling (rondom het gemiddelde tarief) en de omvang van de dataset, zijn geen indicaties op over- of onder financiering aanwezig. Doordat voor alle begunstigden één tarief bestaat, is het voor begunstigden niet mogelijk te sturen in de hoogte van het tarief. Het risico op misbruik wordt om deze reden laag ingeschat. Daarnaast is de subsidie vrijwel altijd een percentage van de werkelijke kosten. De subsidiebegunstigden ontvangen kortom dus niet 100% van de werkelijke kosten. De kans wordt hierdoor laag ingeschat dat een subsidie op basis van een vast uurtarief leidt tot een subsidie hoger dan de totale werkelijke projectkosten. Aandachtspunt blijft het maximum aantal uur dat gedeclareerd kan worden op jaarniveau. (zie bijlage)

In het huidige OP-EFRO wordt bij een volledig dienstverband (40-uur) uitgegaan van 1.720 productieve uren per jaar op medewerker niveau. Het

	<p>gewogen gemiddelde uurtarief is hierdoor gebaseerd op 1.720 uur. Het is voor een begunstigde daarom niet mogelijk om meer dan 1.720 uren per medewerker te declareren op jaarbasis bij een volledig dienstverband. Indien sprake is van een deeltijd contract, dienen de maximaal te declareren uren naar rato te worden berekend. Het belangrijkste is dat de resultaten van hoog niveau ontwikkelwerk, die beoogd worden met een project, niet bereikt worden met ondergekwificeerd personeel. De begunstigten hebben uiteraard zelf zeer een groot belang als ze zaken naar de markt willen brengen of met succes willen uitrollen dat de doelen van het project gehaald worden. Zowel door de deskundigencommissie als door de 1e lijns controleurs wordt dit bovendien beoordeeld. De beoordeling wordt vastgelegd in de checklist aanvraag.</p>
--	--

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel	SCO 2; standaard uurtarief van € 73
De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	☐
Naam van het externe bedrijf	nvt
1. Beschrijving van het type concrete actie en tijdspad voor de uitvoering ervan (1)	<p>Deze SCO wordt breed ingezet voor type projecten die te omschrijven zijn als ontwikkelprojecten, waarbij ook andere kosten dan personeelskosten worden gemaakt. In tabel A is de omschrijving voor het beeld gericht op ontwikkelprojecten die passen bij de belangrijkste interventie categorie per specifieke doelstelling, maar ook voor de andere interventie categorieën zijn de ontwikkelprojecten en daarmee de betreffende SCO in dezelfde mate van toepassing.</p> <p>Ontwikkelprojecten kenmerken zich door het type activiteiten en bestaan voor het merendeel uit personeelskosten van de projectpartners. Alle personeelskosten, behalve die van kennisinstellingen die gebruik maken van de nationale IKS-systematiek*, van alle projecten die zijn aan te merken als ontwikkelprojecten binnen het programma, worden gedekt door de eerste vier typen SCO (SCO1 t/m SCO4 van dit aanhangsel). Deze SCO is gebaseerd op dezelfde berekening als het standaardtarief van € 55 (SCO1). Voor verdere onderbouwing hiervoor</p>

verwijzen we naar de onderbouwing onder SCO1.

Het verschil t.o.v. SCO1 is dat bij deze SCO voor de overige subsidiabele kosten een opslag van 40% over het standaard uurtarief is gezet. Dit is ontleend aan artikel 56 van Vo 2021/1060. De tijdlijn is tevens de tijdlijn van het programma, er is met een gevalideerde methode geïndexeerd. Belangrijk is te benadrukken dat deze eenheidsschaal (incl. opslag 40%) alle subsidiabele kosten van projectuitvoerders/begunstigden dekken, met uitzondering van de loonkosten van kennisinstellingen met goedgekeurd IKS.

Het type concrete acties waarop deze SCO (standaard tarief van € 73) van toepassing is, is hetzelfde als de SCO waar het standaard tarief van € 60 betrekking op heeft. Het type begunstigden, het soort personeel en het soort concrete acties is hetzelfde. Het tarief van € 73 omvat naast directe en indirecte loonkosten, tevens de overige subsidiabele kosten. Hierbij is een opslag van 40% verdisconteerd met het standaard € 60 tarief. Deze verdiscontering van 40% is tevens een methode die in het huidige OP EFRO 2014-2020 toegepast kan worden door begunstigden. Begunstigden mogen hierbij zelf kiezen of ze gebruik maken van het € 73 tarief. Indien deze methodiek wordt gekozen, betekent dit dat alle projectpartners binnen een project, behalve kennisinstellingen met IKS, deze methodiek moeten hanteren. Voor partners met IKS zijn geen andere kosten dan loonkosten op basis van IKS subsidiabel.

* IKS (Integrale Kostensystematiek) is een door de Minister goedgekeurde integrale kostensystematiek voor het toerekenen van directe en indirecte kosten aan kostendragers, zoals arbeidsuren. Organisaties die stelselmatig een IKS gebruiken voor toerekening van kosten kunnen bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) goedkeuring vragen voor het gebruik van deze systematiek voor het berekenen van de subsidiabele loonkosten binnen subsidieprojecten. Het gaat om een systematiek die voor nationale subsidies wordt toegepast (artikel 12, eerste lid, van Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies) en die voldoet aan artikel 53, derde lid, onderdeel d, van verordening 2021/1060. Het is een systematiek die ook al in de vorige programmaperiode werd gehanteerd en dus niet nieuw. Kennisinstellingen met een door RVO goedgekeurd IKS verantwoorden hun subsidiabele loonkosten niet tegen de in deze appendix opgenomen SCO's 1 t/m 4, maar op basis van eigen IKS-tarieven.

2. Specifieke doelstelling(en)	RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E
12. Totaalbedrag (nationaal en voor de EU) dat naar verwachting door de Commissie op deze basis zal worden vergoed	8.500.000,00

Indicatoren

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gedeclareerde uren
4. Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	aantal uren
5. Standaarschaal van eenheidskosten, vast bedrag of vast percentage	Eenheidskosten
6. Bedrag per meeteenheid of percentage (voor vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenoptie	73
7. Categorieën kosten die worden gedekt door de eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages	<p>De loonkosten incl. eigen arbeid en de overige subsidiabele kosten van begunstigen/projectpartners (direct en indirect), met uitzondering van de loonkosten van begunstigen met IKS.</p> <p>Opmerking hierbij is dat deze SCO in combinatie aanwezig kan zijn met SCO4 binnen één concrete actie. Dit betekent dat de totale kosten van ontwikkelprojecten binnen dezelfde concrete actie op basis van SCO2 (uurtarief) en op basis van SCO4 (maandtarief) gedeclareerd kunnen worden. Deze twee SCO's zijn op dezelfde berekening gebaseerd en verschillen alleen van elkaar qua indicator die de betaling triggert (uren vs maanden) en daarmee qua verificatiemethode (urenregistratie vs werkgeversverklaring). Het is dus mogelijk dat projectpartners voor werknemer A de kosten op basis van SCO2 (uurtarief met urenregistratie) declareert en voor medewerker B op basis van SCO4 (maandtarief</p>

	<p>met werkgeversverklaring).</p> <p>Aanvulling op vraag 8 hieronder:</p> <p>Ja, indien geen van de begunstigden uitgaven op basis van IKS maakt. Anders bevatten de subsidiabele uitgaven van de concrete actie ook loonkosten op basis van IKS.</p>
8. Bestrijken deze categorieën kosten alle subsidiabele uitgaven van de concrete actie?	Ja
9. Verrekeningsmethode (3)	<p>De methode wordt gedurende de programmaperiode niet aangepast. De indexering is vooraf meegenomen op dezelfde wijze als de Europese Commissie dat doet bij het toedelen van de middelen voor de EFRO-programma's. De geanalyseerde data om tot een gemiddeld uurtarief te komen, zijn gebaseerd op het OP-EFRO programma 2014 – 2020. Dit betreft de data tot en met de ACR 2020 van het huidige programma. De gemiddeld gedeclareerde tarieven hebben als basisjaar hierdoor 2016. De tarieven zullen gebruikt gaan worden in de periode 2021 tot 2029. Om eenmalig de tarieven voor het gehele programma vast te zetten dient rekening gehouden te worden met de loonkostenstijging in deze periode. Indexatie van de tarieven dient hierdoor plaats te vinden tot en met 2025. Bij de indexatie wordt daarom uitgegaan van een periode van negen jaar. Daarnaast is ook de gemiddelde omvang van de werkgeverslasten bepaald tijdens het huidige OP-EFRO programma 2014-2020 en verwerkt in de berekening. De ontwikkeling van loonkosten is inzichtelijk gemaakt op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tijdens het huidige OP-EFRO. Uit de cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde indexatie per jaar 1,94% betreft. De indexatie voor negen jaar betreft hierdoor naar verwachting 18,92%. Het gemiddelde tarief van € 44,41 wordt om deze reden met 18,92% geïndexeerd. De gemiddelde omvang van de werkgeverslasten is daarnaast ook beoordeeld op basis van cijfers afkomstig van het CBS. In het gemiddelde tarief van € 44,41 is sprake van 32% werkgeverslasten. Uit cijfers van het CBS blijkt dat in de periode 2014/2019 de gemiddelde sociale lasten 27,3% bedroegen. Inclusief vakantiegeld bedroeg de opslag voor werkgeverslasten daarmee 37,5% in de afgelopen programmaperiode. Het gemiddelde uurtarief op basis van het brutoloon van € 44,41 wordt om deze reden herrekend, waarbij de omvang voor werkgeverslasten 37,5% betreft. Voor de vaste opslag voor de van 40% geldt dat deze niet is geïndexeerd en gekozen is obv art. 56 VO 2021/1060.</p>

	<p>Met deze wijziging van appendix 1 wordt het vaste uurtarief van SCO1 aangepast van € 55 naar € 60, omdat voornoemde indexatie over negen jaar ad 18,92% - zoals verwerkt in het vaste uurtarief – te laag is ingeschat. Het indexatiepercentage is als onderdeel van de Mid Term Evaluatie opnieuw bepaald op basis van recente cijfers (t/m oktober 2023) van het CBS en bedraagt over dezelfde periode van negen jaar: 29,67%. Met de verwerking van het actuele indexatiepercentage komt het uurtarief van SCO1 op € 60. Het uurtarief van SCO2 komt hierdoor op € 73.</p>
<p>10. Verificatie van de verwezenlijking van de geleverde eenheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijf welk(e) document(en)/systeem zal/zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van de geleverde eenheden te verifiëren - beschrijf wat en door wie zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties - beschrijf wat de regelingen zijn om de relevante gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan. 	<p>Verificatie van het aantal geregistreerde, gedeclareerde uren in projecten. De urenregistratie vindt op persoonsniveau plaats en is project gerelateerd. Deze uren worden door de medewerker zelf en door een tweede (daartoe bevoegde) persoon geautoriseerd. Het betreft hierbij alleen de geregistreerde en gedeclareerde uren die verantwoord zijn als interne loonkosten bij begunstigden. Ter onderbouwing van de urendeclaratie dient een tijdig geautoriseerde urenstaat aangeleverd te worden. Elk half jaar ontvangt de management autoriteit in het online systeem (Business Central) de gedeclareerde kosten van de subsidiebegunstigde. De beheerautoriteit controleert middels de op artikel 79 van de CPR gebaseerde risicogerichte controlemethodiek of de gedeclareerde uren overeenkomen met de onderliggende documenten (project gerelateerde ondertekende urenstaten). De onderliggende documenten worden opgeslagen in het online systeem (Business Central). Als de gedeclareerde uren overeenstemmen met de onderliggende documentatie (en deze documentatie is projectgerelateerd en tijdig ondertekend) is de eenheidsprijs per uur declarabel.</p>
<p>11. Mogelijk averechtse prikkels, mitigerende maatregelen (4) en het geraamde risiconiveau (hoog/medium/laag)</p>	<p>Pervers gebruik van het standaardtarief wordt niet verwacht. Het standaardtarief is lager dan de gemiddelde tarieven in nationale regelingen (het veelal gebruikte 60 euro tarief van RVO). Hoewel dit nationale tarief niet 100% vergelijkbaar is met de eenheidsprijs van € 55, indiceert dit wel dat het tarief in lijn ligt met het nationaal gebruikte tarief. Hierbij is de eenheidsprijs van € 55 lager (daarmee aan de veilige kant) ten opzichte van het nationale € 60 tarief. Het risico op matching bij deelname aan diverse projecten blijft gelijk ten opzichte van de huidige methodiek uit de periode 2014-2020 en zal gemitigeerd worden door extra controles (risicogericht en mede met behulp van data-analyse) conform het fraude assessment. Daarnaast blijven de huidige</p>

methodes (risicobeperkende maatregelen) ook aanwezig. Bij deze risico beperkende maatregelen kan gedacht worden aan een aftopping van 1.720 uur per persoon per jaar in een declaratie, of de eigen verklaring van begunstigden mocht dezelfde persoon gelijktijdig deelnemen in dezelfde projecten. Er zijn ook aanpassingen in het geautomatiseerde systeem voorzien voor data-analyse van personen over de programma's heen.

Averechtse prikkels zouden kunnen zijn dat begunstigden laag gekwalificeerd personeel inzetten op projecten, waardoor de werkelijke loonkosten lager zijn dan het standaardtarief. Het inzetten van laag gekwalificeerd personeel zou echter het resultaat van het project in negatieve zin kunnen beïnvloeden. Hier hebben begunstigden geen belang bij. Het is mogelijk dat begunstigden op basis van een vast tarief een hogere vergoeding ontvangen dan op basis van de huidige methodiek (loonkosten + een vaste opslag). Dit geldt echter ook omgekeerd. Op basis van de data-analyse is geen sprake van indicatie op over- of onder financiering op totaalniveau. Het vaste uurtarief is berekend op basis van het gemiddeld gewogen uurtarief. Als tijdens het huidige programma de OP EFRO 2014-2020 de uren gedeclareerd zouden worden op basis van het gemiddeld tarief voor indexatie (€ 44,41) is de afwijking op totaalniveau ruim onder de 1%. In de dataset heeft 58% van de gedeclareerde tarieven een bandbreedte tussen de € 30 en € 60. De tarieven die zijn gedeclareerd onder de € 30 betreft 25% van de dataset. Dit ten opzichte van 17% boven de € 60. Van deze 25% bevindt 3% zich onder het tarief van € 20. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de declaraties zich concentreert rondom het gemiddeld uurtarief. De lagere (onder de € 30) en hogere (boven de € 60) tarieven zijn gelijkmatig verdeeld, waarbij het effect op het totale programma verwaarloosbaar is. Als voorgaande analyse op projectniveau plaats vindt, heeft 66% van de projecten een afwijking \leq € 50.000 mocht tijdens het OP-EFRO het gemiddeld uurtarief voor indexatie (€ 44,41) toegepast zijn. De totale declarabele kosten op projectniveau zijn aanzienlijk hoger dan € 50.000. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de gedeclareerde uurtarieven rond het berekende gemiddelde tarief ligt, waarbij het financiële effect op totaalniveau verwaarloosbaar is. Het gemiddelde uurtarief is daarbij voor de verschillende landsdelen (West, Zuid, Oost en Noord) vergelijkbaar. Op basis van de normaal verdeling (rondom het gemiddelde tarief) en de omvang van de dataset, zijn geen indicaties op over- of onder financiering aanwezig. Doordat voor alle begunstigden één tarief bestaat, is

	<p>het voor begunstigden niet mogelijk te sturen in de hoogte van het tarief. Het risico op misbruik wordt om deze reden laag ingeschat. Daarnaast is de subsidie vrijwel altijd een percentage van de werkelijke kosten. De subsidiebegunstigden ontvangen kortom dus niet 100% van de werkelijke kosten. De kans wordt hierdoor laag ingeschat dat een subsidie op basis van een vast uurtarief leidt tot een subsidie hoger dan de totale werkelijke projectkosten.</p> <p>Aandachtspunt blijft het maximum aantal uur dat gedeclareerd kan worden op jaarniveau. zie bijlage</p>
--	--

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel	SCO 3; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 8600
De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	☐
Naam van het externe bedrijf	nvt
1. Beschrijving van het type concrete actie en tijdsplan voor de uitvoering ervan (1)	<p>Deze SCO wordt breed ingezet voor type projecten die te omschrijven zijn als ontwikkelprojecten, waarbij ook andere kosten dan personeelskosten worden gemaakt. In tabel A is de omschrijving voor het beeld gericht op ontwikkelprojecten die passen bij de belangrijkste interventie categorie per specifieke doelstelling, maar ook voor de andere interventie categorieën zijn de ontwikkelprojecten en daarmee de betreffende SCO in dezelfde mate van toepassing.</p> <p>Ontwikkelprojecten kenmerken zich door het type activiteiten en bestaan voor het merendeel uit personeelskosten van de projectpartners. Alle personeelskosten, behalve die van kennisinstellingen die gebruik maken van de nationale IKS-systematiek*, van alle projecten die zijn aan te merken als ontwikkelprojecten binnen het programma, worden gedekt door de eerste vier typen SCO (SCO1 t/m SCO4 van dit aanhangsel). Deze SCO is gebaseerd op dezelfde berekening als het standaardtarief van € 60 (SCO1). Voor verdere onderbouwing hiervoor verwijzen we naar de onderbouwing onder SCO1.</p> <p>De aard van het personeel dat tijdens het EFRO 2021-2027 ingezet gaat worden is vergelijkbaar met het</p>

	<p>huidige programma. Het type concrete acties voor deze SCO op basis van een maandtarief is hetzelfde als de eerder genoemde SCO m.b.t. het uurtarief van € 60. Het maandtarief is berekend op basis van het vaste uurtarief van € 60.</p> <p>* IKS (Integrale Kostensystematiek) is een door de Minister goedgekeurde integrale kostensystematiek voor het toerekenen van directe en indirecte kosten aan kostendragers, zoals arbeidsuren. Organisaties die stelselmatig een IKS gebruiken voor toerekening van kosten kunnen bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) goedkeuring vragen voor het gebruik van deze systematiek voor het berekenen van de subsidiabele loonkosten binnen subsidieprojecten. Het gaat om een systematiek die voor nationale subsidies wordt toegepast (artikel 12, eerste lid, van Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies) en die voldoet aan artikel 53, derde lid, onderdeel d, van verordening 2021/1060. Het is een systematiek die ook al in de vorige programmaperiode werd gehanteerd en dus niet nieuw. Kennisinstellingen met een door RVO goedgekeurd IKS verantwoorden hun subsidiabele loonkosten niet tegen de in deze appendix opgenomen SCO's 1 t/m 4, maar op basis van eigen IKS-tarieven.</p>
2. Specifieke doelstelling(en)	<p>RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën</p> <p>RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik</p> <p>RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria</p> <p>RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E</p>
12. Totaalbedrag (nationaal en voor de EU) dat naar verwachting door de Commissie op deze basis zal worden vergoed	8.500.000,00

Indicatoren

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gedeclareerde maanden
4. Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	maanden

5. Standaarschaal van eenheidskosten, vast bedrag of vast percentage	Eenheidskosten
6. Bedrag per meeteenheid of percentage (voor vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenoptie	8600
7. Categorieën kosten die worden gedekt door de eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages	<p>Alleen de loonkosten (directe loonkosten en een vaste opslag voor werkgeverslasten + overhead) en eigen arbeid van begunstigten/projectpartners. De vaste opslag heeft betrekking op overhead voor de gehele organisatie.</p> <p>Opmerking hierbij is dat deze SCO in combinatie aanwezig kan zijn met SCO1 binnen één concrete actie. Dit betekent dat personeelskosten van ontwikkelprojecten binnen dezelfde concrete actie op basis van SCO 1 (uurtarief) en op basis van SCO 3 (maandtarief) gedeclareerd kunnen worden. Deze twee SCO's zijn op dezelfde berekening gebaseerd en verschillen alleen van elkaar qua indicator die de betaling triggert (uren vs maanden) en daarmee qua verificatiemethode (urenregistratie vs werkgeversverklaring).</p> <p>Aanvulling op vraag 8 hieronder:</p> <p>Nee, alleen de loonkosten (directe loonkosten en een vaste opslag voor werkgeverslasten + overhead) en eigen arbeid van begunstigten/projectpartners. De vaste opslag heeft betrekking op overhead voor de gehele organisatie. Andere kosten, die geen onderdeel uitmaken van deze SCO, betreffen loonkosten van kennisinstellingen met IKS, kosten derden, grondkosten, bijdragen in natura en afschrijvingskosten.</p>
8. Bestrijken deze categorieën kosten alle subsidiabele uitgaven van de concrete actie?	Nee
9. Verrekeningsmethode (3)	De methode wordt gedurende de programmaperiode niet aangepast. De indexering is vooraf meegenomen op dezelfde wijze als de Europese Commissie dat doet bij het toedelen van de middelen voor de EFRO-programma's. De geanalyseerde data om tot een gemiddeld uurtarief te komen, zijn gebaseerd op het OP-EFRO programma 2014 – 2020. Dit betreft de data tot en met de ACR 2020 van het huidige programma. De gemiddeld gedeclareerde tarieven hebben als basisjaar hierdoor 2016. De tarieven zullen gebruikt gaan worden in de periode 2021 tot 2029. Om eenmalig de tarieven voor het gehele

	<p>programma vast te zetten dient rekening gehouden te worden met de loonkostenstijging in deze periode. Indexatie van de tarieven dient hierdoor plaats te vinden tot en met 2025. Bij de indexatie wordt daarom uitgegaan van een periode van negen jaar. Daarnaast is ook de gemiddelde omvang van de werkgeverslasten bepaald tijdens het huidige OP-EFRO programma 2014-2020 en verwerkt in de berekening. De ontwikkeling van loonkosten is inzichtelijk gemaakt op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tijdens het huidige OP-EFRO. Uit de cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde indexatie per jaar 1,94% betreft. De indexatie voor negen jaar betreft hierdoor naar verwachting 18,92%. Het gemiddelde tarief van € 44,41 wordt om deze reden met 18,92% geïndexeerd. De gemiddelde omvang van de werkgeverslasten is daarnaast ook beoordeeld op basis van cijfers afkomstig van het CBS. In het gemiddelde tarief van € 44,41 is sprake van 32% werkgeverslasten. Uit cijfers van het CBS blijkt dat in de periode 2014/2019 de gemiddelde sociale lasten 27,3% bedroegen . Inclusief vakantiegeld bedroeg de opslag voor werkgeverslasten daarmee 37,5% in de afgelopen programmaperiode. Het gemiddelde uurtarief op basis van het brutoloon van € 44,41 wordt om deze reden herrekend, waarbij de omvang voor werkgeverslasten 37,5% betreft.</p> <p>Met deze wijziging van appendix 1 wordt het vaste uurtarief van SCO1 aangepast van € 55 naar € 60, omdat voornoemde indexatie over negen jaar ad 18,92% - zoals verwerkt in het vaste uurtarief – te laag is ingeschat. Het indexatiepercentage is als onderdeel van de Mid Term Evaluatie opnieuw bepaald op basis van recente cijfers (t/m oktober 2023) van het CBS en bedraagt over dezelfde periode van negen jaar: 29,67%. Met de verwerking van het actuele indexatiepercentage komt het uurtarief van SCO1 op € 60. Het maandtarief van SCO3 komt hierdoor op € 8.600.</p>
<p>10. Verificatie van de verwezenlijking van de geleverde eenheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijf welk(e) document(en)/systeem zal/zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van de geleverde eenheden te verifiëren - beschrijf wat en door wie zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties - beschrijf wat de regelingen zijn om de relevante gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan. 	<p>Ter onderbouwing van de urendeclaratie dient een werkgeversverklaring aangeleverd te worden.</p> <p>Elk half jaar ontvangt de management autoriteit in het online systeem (Business Central) de gedeclareerde kosten van de subsidiebegunstigde. Deze kosten hebben ook betrekking op de uren die de begunstigde declareert. De management autoriteit controleert middels de controlemethodiek of de gedeclareerde uren overeenkomen met de onderliggende documenten (werkgeversverklaring). De</p>

	<p>onderliggende documenten worden opgeslagen in het online systeem. Als de gedeclareerde uren overeenstemmen met de werkgeversverklaring, zijn deze declarabel.</p> <p>Deze controles vonden ook al beperkt in de huidige programmaperiode plaats. Deze methode is niet nieuw en wordt al toegepast in de huidige programmaperiode na wijziging van de CPR (OMNIBUS) in 2018. Het enige nieuwe is het standaardtarief. De werkgeversverklaringen worden opgeslagen in het online systeem.</p>
<p>11. Mogelijk averechtse prikkels, mitigerende maatregelen (4) en het geraamde risiconiveau (hoog/medium/laag)</p>	<p>Pervers gebruik van het standaardtarief wordt niet verwacht. Het standaardtarief is lager dan de gemiddelde tarieven in nationale regelingen (het veelal gebruikte 60 euro tarief van RVO). Hoewel dit nationale tarief niet 100% vergelijkbaar is met de eenheidsprijs van € 55, indiceert dit wel dat het tarief in lijn ligt met het nationaal gebruikte tarief. Hierbij is de eenheidsprijs van € 55 lager (daarmee aan de veilige kant) ten opzichte van het nationale € 60 tarief. Dit effect werkt door op het maandtarief van € 7.800. Het risico op matching bij deelname aan diverse projecten blijft gelijk ten opzichte van de huidige methodiek uit de periode 2014-2020 en zal gemitigeerd worden door extra controles (risicogericht en mede met behulp van data-analyse) conform het fraude assessment. Daarnaast blijven de huidige methodes (risicobeperkende maatregelen) ook aanwezig. Bij deze risico beperkende maatregelen kan gedacht worden aan een aftopping van 1.720 uur per persoon per jaar in een declaratie, of de eigen verklaring van begunstigden mocht dezelfde persoon gelijktijdig deelnemen in dezelfde projecten. Er zijn ook aanpassingen in het geautomatiseerde systeem voorzien voor data-analyse van personen over de programma's heen.</p> <p>Averechtse prikkels zouden kunnen zijn dat begunstigden laag gekwalificeerd personeel inzetten op projecten, waardoor de werkelijke loonkosten lager zijn dan het standaardtarief. Het inzetten van laag gekwalificeerd personeel zou echter het resultaat van het project in negatieve zin kunnen beïnvloeden. Hier hebben begunstigden geen belang bij. Het is mogelijk dat begunstigden op basis van een vast tarief een hogere vergoeding ontvangen dan op basis van de huidige methodiek (loonkosten + een vaste opslag). Dit geldt echter ook omgekeerd. Op basis van de data-analyse is geen sprake van indicatie op over- of onder financiering op totaalniveau. Het vaste uurtarief is berekend op basis van het gemiddeld gewogen</p>

uurtarief . Als tijdens het huidige programma de OP EFRO 2014-2020 de uren gedeclareerd zouden worden op basis van het gemiddeld tarief voor indexatie (€ 44,41) is de afwijking op totaalniveau ruim onder de 1%. In de dataset heeft 58% van de gedeclareerde tarieven een bandbreedte tussen de € 30 en € 60. De tarieven die zijn gedeclareerd onder de € 30 betreft 25% van de dataset. Dit ten opzichte van 17% boven de € 60. Van deze 25% bevindt 3% zich onder het tarief van € 20. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de declaraties zich concentreert rondom het gemiddeld uurtarief. De lagere (onder de € 30) en hogere (boven de € 60) tarieven zijn gelijkmatig verdeeld, waarbij het effect op het totale programma verwaarloosbaar is. Als voorgaande analyse op projectniveau plaats vindt, heeft 66% van de projecten een afwijking \leq € 50.000 mocht tijdens het OP-EFRO het gemiddeld uurtarief voor indexatie (€ 44,41) toegepast zijn. De totale declarabele kosten op projectniveau zijn aanzienlijk hoger dan € 50.000. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de gedeclareerde uurtarieven rond het berekende gemiddelde tarief ligt, waarbij het financiële effect op totaalniveau verwaarloosbaar is. Het gemiddelde uurtarief is daarbij voor de verschillende landsdelen (West, Zuid, Oost en Noord) vergelijkbaar. Het maandbedrag van € 8.600 is gebaseerd op het vaste uurtarief. Het effect beoordeeld op het uurtarief is hiermee ook van toepassing op het maandtarief van € 8.600.

Een mogelijk averechtse prikkel kan zijn dat een medewerker minder uren werkt dan is aangegeven op de werkgeversverklaring. Een lagere inzet zal echter ook betekenen dat het project niet wordt uitgevoerd zoals is opgenomen in het projectplan. Hier heeft de begunstigde geen belang bij. Daarnaast wordt de werkgeversverklaring alleen toegepast op medewerkers waarvan (op het moment van aanstellen voor het project) onderbouwd kan worden dat zij een vaste inzet hebben op het project gedurende de projectperiode. (Zie verder in bijlage.)

Medewerkers welke een wisselende inzet hebben, zullen dus geen gebruik maken van een werkgeversverklaring. Het risico op een lagere inzet dan aangegeven in de werkgeversverklaring wordt hierdoor als beperkt ingeschat. Het maandbedrag van € 8.600 wordt daarnaast naar rato toegepast van het deeltijdpercentages en naar rato van de projectinzet. Als een medewerker een dienstverband van 50% heeft (bij een volledige werkweek van 40 uur) en voor 25% wordt ingezet op het project betekent dat het maandbedrag € 1.075 betreft ($€ 8.600 \times 50\% \times$

25%).

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel	SCO 4; standaard maandbedrag op basis van werkgeversverklaring € 10400
De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	☐
Naam van het externe bedrijf	nvt
1. Beschrijving van het type concrete actie en tijdspad voor de uitvoering ervan (1)	<p>Deze SCO wordt breed ingezet voor type projecten die te omschrijven zijn als ontwikkelprojecten, waarbij ook andere kosten dan personeelskosten worden gemaakt. In tabel A is de omschrijving voor het beeld gericht op ontwikkelprojecten die passen bij de belangrijkste interventie categorie per specifieke doelstelling, maar ook voor de andere interventie categorieën zijn de ontwikkelprojecten en daarmee de betreffende SCO in dezelfde mate van toepassing.</p> <p>Ontwikkelprojecten kenmerken zich door het type activiteiten en bestaan voor het merendeel uit personeelskosten van de projectpartners. Alle personeelskosten, behalve die van kennisinstellingen die gebruik maken van de nationale IKS-systematiek*, van alle projecten die zijn aan te merken als ontwikkelprojecten binnen het programma, worden gedekt door de eerste vier typen SCO (SCO1 t/m SCO4 van dit aanhangsel). Deze SCO is gebaseerd op dezelfde berekening als het standaardtarief van € 73 (SCO2), die weer berekend is op basis van het standaardtarief van € 60 (SCO1). Voor verdere onderbouwing hiervoor verwijzen we naar de onderbouwing onder SCO1.</p> <p>Het type concrete acties waarop deze SCO (standaard maandtarief € 10.400) van toepassing is, is hetzelfde als de SCO waar het standaard tarief van € 73 (SCO2) betrekking op heeft. Het soort personeel en soort concrete acties is hetzelfde. Het maandtarief is berekend op basis van het vaste uurtarief van € 73.</p> <p>* IKS (Integrale Kostensystematiek) is een door de Minister goedgekeurde integrale kostensystematiek voor het toerekenen van directe en indirecte kosten aan kostendragers, zoals arbeidsuren. Organisaties die stelselmatig een IKS gebruiken voor toerekening</p>

	<p>van kosten kunnen bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) goedkeuring vragen voor het gebruik van deze systematiek voor het berekenen van de subsidiabele loonkosten binnen subsidieprojecten. Het gaat om een systematiek die voor nationale subsidies wordt toegepast (artikel 12, eerste lid, van Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies) en die voldoet aan artikel 53, derde lid, onderdeel d, van verordening 2021/1060. Het is een systematiek die ook al in de vorige programmaperiode werd gehanteerd en dus niet nieuw. Kennisinstellingen met een door RVO goedgekeurd IKS verantwoorden hun subsidiabele loonkosten niet tegen de in deze appendix opgenomen SCO's 1 t/m 4, maar op basis van eigen IKS-tarieven.</p>
2. Specifieke doelstelling(en)	<p>RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E</p>
12. Totaalbedrag (nationaal en voor de EU) dat naar verwachting door de Commissie op deze basis zal worden vergoed	2.100.000,00

Indicatoren

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gedeclareerde maanden
4. Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	maanden
5. Standaarschaal van eenheidskosten, vast bedrag of vast percentage	Eenheidskosten
6. Bedrag per meeteenheid of percentage (voor vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenoptie	10400
7. Categorieën kosten die worden gedekt door de eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages	De loonkosten incl. eigen arbeid en de overige subsidiabele kosten van begunstigden/projectpartners (direct en indirect), met uitzondering van de loonkosten van begunstigden met IKS.

	<p>Opmerking hierbij is dat deze SCO in combinatie aanwezig kan zijn met SCO2 binnen één concrete actie. Dit betekent dat de totale kosten van ontwikkelprojecten binnen dezelfde concrete actie op basis van SCO2 (uurtarief) en op basis van SCO4 (maandtarief) gedeclareerd kunnen worden. Deze twee SCO's zijn op dezelfde berekening gebaseerd en verschillen alleen van elkaar qua indicator die de betaling triggert (uren vs maanden) en daarmee qua verificatiemethode (urenregistratie vs werkgeversverklaring). Het is dus mogelijk dat projectpartners voor werknemer A de kosten op basis van SCO2 (uurtarief met urenregistratie) declareert en voor medewerker B op basis van SCO4 (maandtarief met werkgeversverklaring).</p> <p>Aanvulling op vraag 8 hieronder: Ja, indien geen van de begunstigden uitgaven op basis van IKS maakt. Anders bevatten de subsidiabele uitgaven van de concrete actie ook loonkosten op basis van IKS.</p>
<p>8. Bestrijken deze categorieën kosten alle subsidiabele uitgaven van de concrete actie?</p>	<p>Ja</p>
<p>9. Verrekeningsmethode (3)</p>	<p>De methode wordt gedurende de programmaperiode niet aangepast. De indexering is vooraf meegenomen op dezelfde wijze als de Europese Commissie dat doet bij het toedelen van de middelen voor de EFRO-programma's. De geanalyseerde data om tot een gemiddeld uurtarief te komen, zijn gebaseerd op het OP-EFRO programma 2014 – 2020. Dit betreft de data tot en met de ACR 2020 van het huidige programma. De gemiddeld gedeclareerde tarieven hebben als basisjaar hierdoor 2016. De tarieven zullen gebruikt gaan worden in de periode 2021 tot 2029. Om eenmalig de tarieven voor het gehele programma vast te zetten dient rekening gehouden te worden met de loonkostenstijging in deze periode. Indexatie van de tarieven dient hierdoor plaats te vinden tot en met 2025. Bij de indexatie wordt daarom uitgegaan van een periode van negen jaar. Daarnaast is ook de gemiddelde omvang van de werkgeverslasten bepaald tijdens het huidige OP-EFRO programma 2014-2020 en verwerkt in de berekening. De ontwikkeling van loonkosten is inzichtelijk gemaakt op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tijdens het huidige OP-EFRO. Uit de cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde indexatie per jaar 1,94% betreft. De indexatie voor negen jaar betreft hierdoor naar</p>

	<p>verwachting 18,92%. Het gemiddelde tarief van € 44,41 wordt om deze reden met 18,92% geïndexeerd. De gemiddelde omvang van de werkgeverslasten is daarnaast ook beoordeeld op basis van cijfers afkomstig van het CBS. In het gemiddelde tarief van € 44,41 is sprake van 32% werkgeverslasten. Uit cijfers van het CBS blijkt dat in de periode 2014/2019 de gemiddelde sociale lasten 27,3% bedroegen . Inclusief vakantiegeld bedroeg de opslag voor werkgeverslasten daarmee 37,5% in de afgelopen programmaperiode. Het gemiddelde uurtarief op basis van het brutoloon van € 44,41 wordt om deze reden herrekend, waarbij de omvang voor werkgeverslasten 37,5% betreft. Voor de vaste opslag van 40% geldt dat deze niet is geïndexeerd en gekozen is obv art. 56 VO 2021/1060.</p> <p>Met deze wijziging van appendix 1 wordt het vaste uurtarief van SCO1 aangepast van € 55 naar € 60, omdat voornoemde indexatie over negen jaar ad 18,92% - zoals verwerkt in het vaste uurtarief – te laag is ingeschat. Het indexatiepercentage is als onderdeel van de Mid Term Evaluatie opnieuw bepaald op basis van recente cijfers (t/m oktober 2023) van het CBS en bedraagt over dezelfde periode van negen jaar: 29,67%. Met de verwerking van het actuele indexatiepercentage komt het uurtarief van SCO1 op € 60. Het maandtarief van SCO4 komt hierdoor op € 10.400.</p>
<p>10. Verificatie van de verwezenlijking van de geleverde eenheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijf welk(e) document(en)/systeem zal/zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van de geleverde eenheden te verifiëren - beschrijf wat en door wie zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties - beschrijf wat de regelingen zijn om de relevante gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan. 	<p>Ter onderbouwing van de urendeclaratie dient een werkgeversverklaring aangeleverd te worden.</p> <p>Elk half jaar ontvangt de management autoriteit in het online systeem (Business Central) de gedeclareerde kosten van de subsidiebegunstigde. Deze kosten hebben ook betrekking op de uren die de begunstigde declareert. De management autoriteit controleert middels de controlemethodiek of de gedeclareerde uren overeenkomen met de onderliggende documenten (werkgeversverklaring). De onderliggende documenten worden opgeslagen in het online systeem. Als de gedeclareerde uren overeenstemmen met de werkgeversverklaring, zijn deze declarabel.</p> <p>Deze controles vonden ook al beperkt in de huidige programmaperiode plaats. Deze methode is niet nieuw en wordt al toegepast in de huidige programmaperiode na wijziging van de CPR (OMNIBUS) in 2018. Het enige nieuwe is het standaardtarief. De werkgeversverklaringen worden opgeslagen in het online systeem.</p>

11. Mogelijk averechtse prikkels, mitigerende maatregelen (4) en het geraamde risiconiveau (hoog/medium/laag)

Pervers gebruik van het standaardtarief wordt niet verwacht. Het standaardtarief is lager dan de gemiddelde tarieven in nationale regelingen (het veelal gebruikte 60 euro tarief van RVO). Hoewel dit nationale tarief niet 100% vergelijkbaar is met de eenheidsprijs van € 55, indiceert dit wel dat het tarief in lijn ligt met het nationaal gebruikte tarief. Hierbij is de eenheidsprijs van € 55 lager (daarmee aan de veilige kant) ten opzichte van het nationale € 60 tarief. Dit effect werkt door op het hierop berekende uurtarief van € 67 (SCO2) en de maandvariant van € 9.600 (SCO4). Het risico op matching bij deelname aan diverse projecten blijft gelijk ten opzichte van de huidige methodiek uit de periode 2014-2020 en zal gemitigeerd worden door extra controles (risicogericht en mede met behulp van data-analyse) conform het fraude assessment. Daarnaast blijven de huidige methodes (risicobeperkende maatregelen) ook aanwezig. Bij deze risico beperkende maatregelen kan gedacht worden aan een aftopping van 1.720 uur per persoon per jaar in een declaratie, of de eigen verklaring van begunstigden mocht dezelfde persoon gelijktijdig deelnemen in dezelfde projecten. Er zijn ook aanpassingen in het geautomatiseerde systeem voorzien voor data-analyse van personen over de programma's heen.

Averechtse prikkels zouden kunnen zijn dat begunstigden laag gekwalificeerd personeel inzetten op projecten, waardoor de werkelijke loonkosten lager zijn dan het standaardtarief. Het inzetten van laag gekwalificeerd personeel zou echter het resultaat van het project in negatieve zin kunnen beïnvloeden. Hier hebben begunstigden geen belang bij. Het is mogelijk dat begunstigden op basis van een vast tarief een hogere vergoeding ontvangen dan op basis van de huidige methodiek (loonkosten + een vaste opslag). Dit geldt echter ook omgekeerd. Op basis van de data-analyse is geen sprake van indicatie op over- of onder financiering op totaalniveau. Het vaste uurtarief is berekend op basis van het gemiddeld gewogen uurtarief. Als tijdens het huidige programma de OP EFRO 2014-2020 de uren gedeclareerd zouden worden op basis van het gemiddeld tarief voor indexatie (€ 44,41) is de afwijking op totaalniveau ruim onder de 1%. In de dataset heeft 58% van de gedeclareerde tarieven een bandbreedte tussen de € 30 en € 60. De tarieven die zijn gedeclareerd onder de € 30 betreft 25% van de dataset. Dit ten opzichte van 17% boven de € 60. Van deze 25% bevindt 3% zich onder het tarief van € 20. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de declaraties zich concentreert rondom het gemiddeld

	<p>uurtarief. De lagere (onder de € 30) en hogere (boven de € 60) tarieven zijn gelijkmatig verdeeld, waarbij het effect op het totale programma verwaarloosbaar is. Als voorgaande analyse op projectniveau plaats vindt, heeft 66% van de projecten een afwijking =< € 50.000 mocht tijdens het OP-EFRO het gemiddeld uurtarief voor indexatie (€ 44,41) toegepast zijn. De totale declarabele kosten op projectniveau zijn aanzienlijk hoger dan € 50.000. Uit voorgaande blijkt dat het merendeel van de gedeclareerde uurtarieven rond het berekende gemiddelde tarief ligt, waarbij het financiële effect op totaalniveau verwaarloosbaar is. Het gemiddelde uurtarief is daarbij voor de verschillende landsdelen (West, Zuid, Oost en Noord) vergelijkbaar. Het maandbedrag van € 10.400 is gebaseerd op het vaste uurtarief inclusief flat rate voor overige subsidiabele kosten. Het effect beoordeeld op het uurtarief is hiermee ook van toepassing op het maandtarief van € 10.400.</p> <p>Een mogelijk averechtse prikkel kan zijn dat een medewerker minder uren werkt dan is aangegeven op de werkgeversverklaring. Een lagere inzet zal echter ook betekenen dat het project niet wordt uitgevoerd zoals is opgenomen in het projectplan. Hier heeft de begunstigde geen belang bij. (Zie verder in bijlage.)</p> <p>Daarnaast wordt de werkgeversverklaring alleen toegepast op medewerkers waarvan (op het moment van aanstellen voor het project) onderbouwd kan worden dat zij een vaste inzet hebben op het project gedurende de projectperiode. Medewerkers welke een wisselende inzet hebben, zullen dus geen gebruik maken van een werkgeversverklaring. Het risico op een lagere inzet dan aangegeven in de werkgeversverklaring wordt hierdoor als beperkt ingeschat.</p> <p>Het maandbedrag van € 10.400 wordt daarnaast naar rato toegepast van het deeltijdpercentage en naar rato van de projectinzet. Als een medewerker een dienstverband van 50% heeft (bij een volledige werkweek van 40 uur) en voor 25% wordt ingezet op het project betekent dat het maandbedrag € 1.300 betreft (€ 10.400 x 50% x 25%).</p>
--	---

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel	SCO 5: Opslag voor kosten derden onder € 250
-------------------------------------	--

De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	☐
Naam van het externe bedrijf	Nvt
1. Beschrijving van het type concrete actie en tijdsplan voor de uitvoering ervan (1)	<p>Deze SCO wordt breed ingezet voor type projecten die te omschrijven zijn als ontwikkelprojecten. In tabel A is de omschrijving voor het beeld gericht op ontwikkelprojecten die passen bij de belangrijkste interventie categorie per specifieke doelstelling, maar ook voor de andere interventie categorieën zijn de ontwikkelprojecten en daarmee de betreffende SCO in dezelfde mate van toepassing.</p> <p>De omschrijving van ontwikkelprojecten is weergegeven onder SCO1. Bij deze projecten leert de ervaring dat er een vergelijkbaar aandeel kleine kosten derden (onder € 250 per factuur) wordt gedeclareerd. Deze kosten relatief veel administratie- en controletijd. Tijdens het OP-EFRO 2014-2020 zijn aanzienlijk veel kosten derden (facturen of documenten met vergelijkbare bewijskracht) gedeclareerd met een individueel lage omvang. Indien sprake is van bevindingen ten aanzien van deze kosten, ervaart de begunstigde het uitzoekwerk of een aanvullende toelichting hierop niet als proportioneel. Dit in verband met de vaak minimale omvang van een factuur. Ook voor de MA's leidt het declareren van dergelijke kosten tot relatief veel werk. Om deze reden is onderzocht of ter vervanging van kosten derden met een individuele omvang < € 250 een SCO mogelijk is.</p>
2. Specifieke doelstelling(en)	<p>RSO1.1. Ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoeren van geavanceerde technologieën</p> <p>RSO1.7. Het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik</p> <p>RSO2.2. Bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001[1] (Richtlijn hernieuwbare energie), met inbegrip van de daarin vastgelegde duurzaamheidscriteria</p> <p>RSO2.3. Het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E</p>
12. Totaalbedrag (nationaal en voor de EU) dat naar verwachting door de Commissie op deze basis zal worden vergoed	400.000,00

Indicatoren

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gedeclareerde overige kosten derden groter dan € 250 per factuur
4. Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	EURO
5. Standaarschaal van eenheidskosten, vast bedrag of vast percentage	Vast percentage
6. Bedrag per meeteenheid of percentage (voor vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenoptie	1
7. Categorieën kosten die worden gedekt door de eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages	Kosten derden kleiner dan € 250 per factuur
8. Bestrijken deze categorieën kosten alle subsidiabele uitgaven van de concrete actie?	Nee
9. Verrekeningsmethode (3)	De methode wordt gedurende de programmaperiode niet aangepast.
<p>10. Verificatie van de verwezenlijking van de geleverde eenheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijf welk(e) document(en)/systeem zal/zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van de geleverde eenheden te verifiëren - beschrijf wat en door wie zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties - beschrijf wat de regelingen zijn om de relevante gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan. 	<p>De management autoriteit controleert de gedeclareerde kosten derden. Deze kosten derden worden door de begunstigde ingediend in het online systeem. Hierbij kunnen begunstigten alleen kosten derden (facturen) indienen met een omvang groter dan € 250. Over de gecontroleerde en goedgekeurde kosten derden berekent de management autoriteit 1%.</p> <p>De management autoriteit zal elk half jaar op basis van een controlemethodiek de onderliggende documenten van de kosten derden boven € 250 controleren middels de gehanteerde controlemethodiek. Ter onderbouwing van kosten derden dienen begunstigten een factuur (of document met vergelijkbare bewijskracht) en een betaalbewijs in te dienen. Deze controles vonden ook in de vorige programmaperiodes plaats. De onderbouwing van de kosten derden wordt opgeslagen in het online systeem.</p> <p>De methodiek ten aanzien van de opslag van 1% wordt als volgt voorgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij vaststelling van het project wordt 1% berekend over gedeclareerde en goedgekeurde kosten derden. Op deze manier wordt voorkomen dat correcties in kosten derden ook telkens leiden tot een correctie op de berekende opslag van 1%. 2. Kosten derden (facturen of documenten met

	<p>soortgelijke bewijskracht) met een omvang < € 250 kunnen niet meer gedeclareerd worden. Deze worden als niet-subsidiabel aangemerkt.</p> <p>3. Of de grens van € 250 wordt gepasseerd wordt beoordeeld op basis van het individuele document. Meerdere facturen kunnen bijvoorbeeld niet bij elkaar worden opgeteld en als totaal worden gedeclareerd. Het is wel mogelijk een verzamelfactuur of een periodieke magazijnuitgiften te declareren, indien de individuele omvang hiervan minimaal € 250 is.</p>
<p>11. Mogelijk averechtse prikkels, mitigerende maatregelen (4) en het geraamde risiconiveau (hoog/medium/laag)</p>	<p>Pervers gebruik van het de flatrate wordt niet verwacht. Op basis van de dataset m.b.t. OP-EFRO 2014 – 2020 is de totale declaratie kosten derden zonder correcties € 94.869.802. Indien deze SCO toegepast zou worden, betreft de totale declaratie € 94.907.718. Hierbij is sprake van een minimaal verschil van € 37.916. Hierdoor zijn geen indicaties voor over of onder financiering.</p> <p>De effecten van de vereenvoudiging worden als hoog ingeschat, doordat het aantal facturen met een omvang < € 250 in totaal 38% van de huidige dataset omvat. Het is mogelijk dat begunstigen de SCO toepassen waarbij in werkelijkheid beperkt sprake is van kosten < € 250. Dit effect bestaat echter ook omgekeerd. Op projectniveau is de gemiddelde afwijking € 62,53.</p> <p>De SCO betreft 1% van de totale kosten derden. Indien sprake is van een project met € 1.000.000 aan kosten derden, betreft 1% hiervan € 10.000. Bij een subsidiepercentage van 30% betreft dit € 3.000. Het risico op misbruik met een hoge financiële impact wordt om deze reden als laag ingeschat.</p>

(1) Beoogde aanvangsdatum van de selectie van acties en beoogde einddatum van de voltooiing ervan (zie artikel 63, lid 5, van de GB-verordening).

(2) Voor acties die meerdere vereenvoudigde kostenopties omvatten die verschillende categorieën kosten, verschillende projecten of opeenvolgende fases van een actie bestrijken, moeten de velden 3 tot en met 11 voor elke indicator die aanleiding geeft tot vergoeding worden ingevuld.

(3) Geef, indien van toepassing, de frequentie en timing van de verrekening aan en een duidelijke verwijzing naar een specifieke indicator (met een link naar de website waar de indicator staat gepubliceerd, indien van toepassing).

(4) Zijn er mogelijke negatieve implicaties voor de kwaliteit van de ondersteunde acties en, zo ja, welke maatregelen (zoals kwaliteitsverzekering) worden genomen om het risico af te dekken?

C. Berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages

1. Bron van de gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages (wie de gegevens heeft geproduceerd, verzameld en geregistreerd; waar de gegevens zijn opgeslagen; vervaldata; validering enz.)

Historische data van alle 4 de OP's in Nederland uit de periode 2014-2020 vormen de gegevensbron. Data zijn afkomstig uit het beheersysteem Navision van de vier Managementautoriteiten EFRO in Nederland. Via Business Object zijn de data geanalyseerd door een werkgroep van de vier management autoriteiten. Analyses en berekeningen zijn door MA Noord gegenereerd voor alle vier de management autoriteiten. Ze zijn telkens opnieuw te genereren en de datadump die ten grondslag ligt aan de berekening ligt vast bij management autoriteit noord en wordt bewaard.

De data zijn ook verstrekt aan de audit autoriteit voor validatie in het assessment bij deze SCO. De berekeningen zijn gebaseerd op de werkelijk gedeclareerde loonkosten door de begunstigden met betrekking tot het OP EFRO 2014-2020 die door de management autoriteiten zijn gedeclareerd bij de EC. In totaal omvatte de dataset zoals gebruikt voor de berekeningen € 115.879.277 aan loonkosten + opslag (opslag voor werkgeverslasten en overhead). Voor de volledigheid merken wij op dat loonkosten op basis van IKS niet zijn opgenomen in deze dataset.

De gebruikte data zijn op totaalniveau aangesloten met SFC. De populatie valt hiermee binnen de scope van de jaarlijkse controles van de audit autoriteit. Een aantal declaraties zijn uit de onderzoekspopulatie gehaald. De aanpassingen op de onderzoekspopulatie hebben bijvoorbeeld betrekking op gedeclareerde uurtarieven die door de management autoriteiten deels zijn gecorrigeerd of niet in de juiste verhouding zijn gedeclareerd (op totaalniveau ingediend door de begunstigde i.p.v. op uurtariefniveau). Deze data verstoren de uitkomst van een gewogen gemiddeld uurtarief, doordat deze data de gedeclareerde uurtarieven te hoog of te laag doen voorstellen. Uit deze data is namelijk niet direct te herleiden wat het werkelijk gedeclareerde uurtarief is. Ten behoeve van de kwaliteit van de dataset zijn verstorende data uit de onderzoekspopulatie gehaald, zodat de berekening is gebaseerd op data die de werkelijkheid weerspiegelt.

Op basis van bovenstaande is gewaarborgd dat de gebruikte data betrouwbaar en relevant zijn.

Voor conclusie ten aanzien van betrouwbare en relevante data verwijzen wij tevens naar het rapport dat voort is gekomen uit het assessment van de audit autoriteit.

2. Gelieve aan te geven waarom de voorgestelde methode en berekening op basis van artikel 94, lid 2, van de GB-verordening relevant zijn voor het type concrete actie.

Voor alle type acties genoemd onder A geldt dat ze zich karakteriseren als ontwikkelprojecten. De SCO is van toepassing op dit type concrete actie. Op de lijn van innovatie naar eerste toepassingen en demonstraties. Los van de externe investeringen, waarop deze standaardprijs geen betrekking heeft, geldt daarvoor dat het type personeel dat begunstigden inzetten vergelijkbaar is qua werk- en denkniveau. Het gaat uitdrukkelijk niet om standaard werkzaamheden welke personeel binnen de type acties uitvoert. Het is ontwikkelwerk. Voor alle type acties gaat het om deze reden om de inzet van personeel op met name HBO-niveau.

Het type concrete acties is naar verwachting vergelijkbaar met het huidige OP EFRO 2014-2020. Dit

betekent een hoge inzet van eigen uren van personeel op met name HBO-niveau. Om te voorkomen dat een begunstigde bij ieder betaalverzoek voor eenzelfde medewerker hetzelfde aantal uren declareert, is een maandtarief bepaald. Dit zorgt voor een verlaging van de administratieve last, de controledruk en de foutgevoeligheid bij het berekenen van een uurtarief (en in het verlengde een maandtarief) per medewerker.

3. Gelieve aan te geven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd, met name door eventuele veronderstellingen ten aanzien van kwaliteit of hoeveelheden te beschrijven. Indien relevant, moeten statistische bewijzen en referentiewaarden worden gebruikt en, indien daarom wordt verzocht, moeten deze worden verstrekt in een formaat dat kan worden gebruikt door de Commissie.

De berekeningen zijn gebaseerd op de data met betrekking tot de uurtarieven uit de programmaperiode 2014-2020 van alle vier Nederlandse OP's. Het gaat hierbij alleen om de uurtarieven die in het huidige OP als 'loonkosten plus vaste opslag' zijn gedeclareerd. In grote lijnen is de berekening als volgt uitgevoerd:

- 1) Niet relevante data is uit het databestand gehaald (zoals uurtarieven waarbij sprake is van een correctie).
- 2) Een gemiddeld uurtarief (overkoepelend voor alle MA's) is berekend op basis van de dataset voor de periode tot ACR 2020. De uitkomst betreft het basis uurtarief.
- 3) De werkgeverslasten zijn aangepast naar de gemiddelde werkgeverslasten zoals weergegeven door het CBS gedurende de huidige programmaperiode 2014-2020. Het gemiddelde basis uurtarief is hierop aangepast.
- 4) Het gemiddelde uurtarief (basistarief) is geïndexeerd op basis van de gemiddelde indexatie zoals weergegeven door het CBS.

4. Leg uit hoe u ervoor heeft gezorgd dat alleen subsidiabele uitgaven zijn opgenomen in de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.

Wij hebben hiervoor gezorgd door uitsluitend gecorrigeerde en geaccepteerde kosten mee te nemen. Zie hiervoor ook de eerste stap benoemd onder vraag 3; niet relevante data is uit de dataset gehaald.

5. Beoordeling door de auditautoriteit(en) van de berekeningsmethode, de bedragen en de regelingen om de verificatie, kwaliteit, verzameling en opslag van gegevens te waarborgen.

Assesment van de auditdienst is bijgevoegd (zie bijlagen)

Aanhangsel 2: Bijdragen van de Unie op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Regiocategorie	Het totale bedrag dat wordt gedekt door niet aan kosten gekoppelde financiering	Type(s) concrete actie		Voorwaarden waaraan moet worden voldaan of resultaten die moeten worden verwezenlijkt die vergoeding door de Commissie triggeren	Indicator		Meeteenheid voor de voorwaarden waaraan moet worden voldaan of resultaten die moeten worden verwezenlijkt die aanleiding geven tot vergoeding door de Commissie	Beoogd type vergoedingsmethode die wordt gebruikt om de begunstigde(n) te vergoeden
					Code (1)	Beschrijving		Code (2)	Beschrijving		

(1) Dit verwijst naar de code voor de interventiegebiedsdimensie in tabel 1 van bijlage I bij de GB-verordening en bijlage IV bij de EFMZVA-verordening.

(2) Dit verwijst naar de code van een gemeenschappelijke indicator, indien van toepassing.

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Artikel 22, lid 3, van de GB-verordening

In de periode 2021-2027 zetten wij minimaal 5 strategische projecten in de schijnwerpers: waarvan minimaal 1 per transitie (energie, grondstoffen, klimaat, landbouw en voeding en gezondheid) en minimaal 1 per gekozen specifieke beleidsdoelstelling (zie H.1). Onder strategische projecten verstaan wij projecten die werken aan innovatieve oplossingen binnen de 5 maatschappelijke transities en bijdragen aan het versterken van de regionale kracht op het gebied van economie, ondernemerschap en innovatie met als doel maatschappelijke én economische impact. Bij zichtbare maatschappelijke impact kan gedacht worden aan: werken aan een flexibel energiesysteem, meer biobased materialen, verbeterde waterkwaliteit en -veiligheid, gezonde betaalbare voeding en langer gezond leven. Het zijn demonstratie- en ontwikkelingsprojecten zoals living labs en pilots waarbij de innovatie technologisch, maatschappelijk en/of organisatorisch van aard is. De projecten zijn een toonbeeld van samenwerking met een brede doelgroep in en tussen regio's en leveren een significante bijdrage aan de resultaat- en output indicatoren van het programma. Het zijn bovenal projecten waar we trots op zijn! Strategische projecten zijn bijzonder en aansprekend zodat ze maatschappelijke erkenning krijgen[1].

Wij verwachten de eerste 3 strategische projecten eind 2023 te kunnen toekennen en de overige 2 in 2024. Communicatie over strategische projecten start na de toekenning van subsidie en wordt geïntensiveerd zodra een project in uitvoering komt en zichzelf bewijst als project van strategisch belang. Communicatie loopt via de kanalen van Stimulus en betrokken provincies. Deze projecten worden ook onderdeel van onze issuemakingcampagne met als doel ze maatschappelijk te profileren en daarmee bij publieke doelgroepen de zichtbaarheid te vergroten van de EU-steun en toegevoegde waarde van Europese programma's.

[1] Dit is geen criterium dat wordt meegenomen in de beoordeling van projecten voor toekenning van subsidie.

DOCUMENTEN

Titel van het document	Documenttype	Datum van het document	Lokale referentie	Verwijzing van de Commissie	Bestanden	Datum verzending	Verzonden door
2021-2027 extra bijlage n.a.v. foutmelding: Uitvoeringsbesluit van de Commissie	Beoordeling tussentijdse evaluatie	25 jun 2025			2021-2027 extra bijlage n.a.v. foutmelding: Uitvoeringsbesluit van de Commissie		